

MEDYA

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği

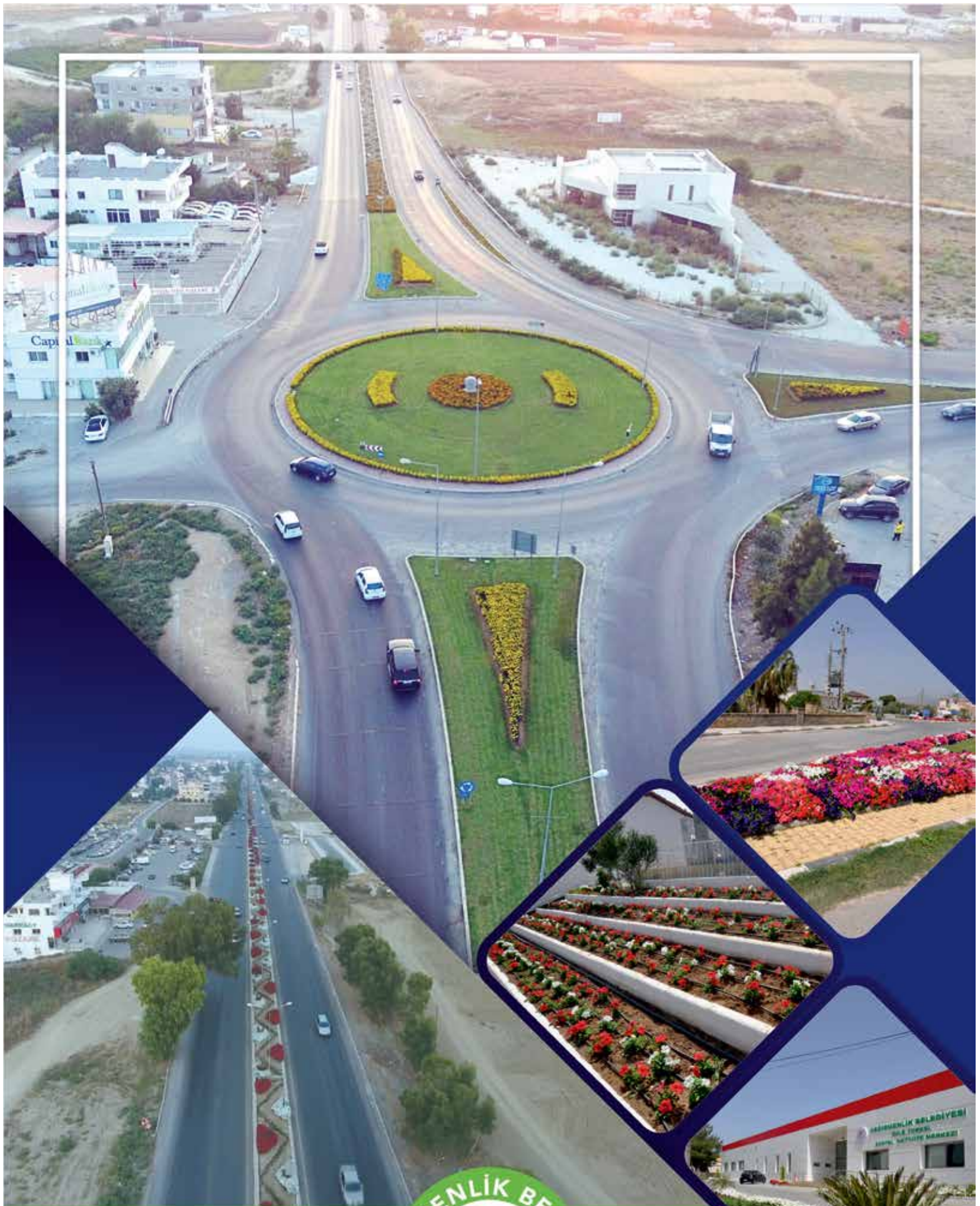
SAYI: 17

Aralık 2019

7.5 TL

Üyelere ücretsiz

Medya
ve sanat

DEĞİRMENLİK
BELEDİYESİ

İçindekiler

- Özgül GÜRKUT - Aydınlık yüzümüz.....04
- Sami ÖZUSLU - 'Ölümcül' haberler ve etik.....05
- Simge ÇERKEZOĞLU - Sanat, siyasetçi giderse haber olur...
.....08
- Ece GÜRDALLI - Benim hâlâ umudum var.. 12
- Nihat AĞDAÇ - Nitelikli sanatın medyadaki yerine dair düşünceler.....14
- Ruzin GÖRÇİN - Siyasi mizaha dijital boyut katan isim: Senih Çavuşoğlu.....16
- Dr. Dilek Karaaziz ŞENER - Bulaşıcı medya müsabakasının müsebbibi olan virüs bulundu: SANAT.....18
- Melissa HEKKERS - Medyada sanat.....22
- Nihat ÖZDAL - Medya kültürü.....24
- Fezile A. ÖKSÜZ - Otoriter rejimler sansür ve şiddet tehditleriyle besleniyor.....26
- Fezile A. ÖKSÜZ - Toplumsal duyarlılığı yükseltmek için yola çıktılar alternatif medyanın öncüsü oldular.....28
- Çağdaş ÖĞÜÇ - Dijitalleşme gazeteciliği bitiriyor mu?.....32
- Ali BATURAY - Geleneksel medyaya neden katkı ve engel olanlara yazıklar olsun.....36
- Cenk MUTLUYAKALI - O "küçük insanlar" için.. Ülkeyi terk etmesinler diye.....38
- Başaran DÜZGÜN - Teslim mi olacağız, yoksa direnecek miyiz?.....40
- Rasih REŞAT - "Biz size söylemiştik" diyeceğimiz günler gelecek.....42
- Rahme ÇİFTÇİOĞLU - Ahmet Okan: "Mürekkep kokusuyla çalışmanın heyecanı başkaydı...".....44
- Gözde Süreç SARI - Gazete sayısı sizce çok selsiliğin bir göstergesi mi?.....48
- Medya Etik Kurulu'ndan Haberler.....50
- KTGB'den Haberler.....54

Sayfa 08

Sayfa 28

Sayfa 44

DOSYA KONUSU: MEDYA VE SANAT

Sayfa: 08 - 12 - 14 - 16 - 18 - 22 - 24

Özgül Gürkut
MUTLUYAKALI
ozgulgurkut@gmail.com

Aydınlık yüzümüz

Yeni başlangıçlar için, umutlanmamız için bir fırsat olduğunu düşündüğüm yeni yıla çok az bir zaman kala, "Medya ve Sanat" temalı MEDYA'nın 17'nci sayısına ulaşmanın sevincini yaşıyoruz.

Sanatın özgür ruhu çağrıştırmasına paralel, özgürlük medya için de olmazsa olmazlardan biri. Ve medyanın işlevlerinden biri, sanatın topluma ulaşmasına aracılık etmek....

Gazetelerin manşetlerini kriminal ve siyasi haberlerin oluşturmasından yakınanlara zaman zaman denk gelmeyenimiz yok sanırım. Hatta onlardan biri de sizsiniz belki. Tiraj yapan, reyting artıran haberler, editörlerin öncelikli tercihi. Kültür sanat konuları ise çoğu kez dolgu malzemesi.

Kültür sanat alanındaki üretim için ilham verici güzelliklere sahip Kıbrıs'ta, siyasetin ve Kıbrıs sorununun gölgesi her zaman hissediliyor. Bazen karamsarlık içeriyor olsa da bu konuları üretim vesilesi yapabilen kültür sanat insanlarımızın var oluşu, ne mutlu bize ki zenginliğimiz. Tozlu ve soluk renkli eski gazetelerin yaprakları arasında bile yer alan sanat haberleri bugün büyük ölçüde dijital dünyaya taşınan medyamızda hak ettiği yeri alabiliyor mu peki?

Son yıllarda belediyelerden tutun da sayıları her geçen gün artan üniversitelerin düzenleme yarışına girdiği, bazıları panayır olmaktan kurtulmasa da bazıları marka olmaya aday kültür sanat etkinlikleri, adlarını ada dışına taşımayı başarmış sanatçıların üretimleri ve etkinlikleriyle ilgili haberler, programlar, makaleler ve röportajlara yer vermek dışında, entelektüel birikimimizi zenginleştirmek ve sanatı yayıp yaygınlaştırmak adına da görevlerimiz var.

Maddi olanaksızlıklar yüzünden birçoğu profesyonel yapılanmadan uzak şekilde yayınlarını sürdüren medya kuruluşlarımızda uzmanlaşma eksikliğinin hissedildiği

alanlardan biri de kütür sanat haberciliği. Uzun yıllardır birçok değerli kültür sanat insanımızın katkılarıyla okuyucuya ulaşan ekler, sayfalar, köşeler, programlar olsa da etkinlik haberlerindeki yüzeysellik zaman zaman sınırlarını rahatsız edici boyuta ulaşabiliyor. Kitapsız, müziksiz, şirsiz, sinemasız veya resimsiz bir hayat düşünemeyeceğine göre daha çok üretim için daha çok teşvik, daha çok alkış, daha çok motivasyon şart. Kıbrıslı Türk sanatçılarımız bunu hak ediyor. Çünkü onların üretimleri bizim aydınlık yüzümüz ve onlar sayesinde çağdaş dünyaya dönerek "biz de varız" diyebiliyoruz.

***

Kıbrıs Türk medyasının önemli bölümünün özellikle bu yıl içinde yükselen ancak nedense işitilmek istenmeyen bir çığlığı var. "Yok oluyoruz, imdat" diyen bu ses, siyasi gerekçelerle duymazdan geliniyor. "Geleneksel Medya Destek Programı"nı uygulamayan devlet, gazetelere üvey evlat muamelesi yapıyor.

Medya'nın bu sayısına, hayatlarının önemli bölümünü medyaya adanmış usta gazeteciler, Kıbrıs Türk medyasına ilişkin son duruma ve ne istediklerine dair makaleleriyle katkıda bulundu.

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'nin arşivlerde yerini alacak bir kaynak yaratma galesiyle yayımlamayı sürdürdüğü MEDYA'nın klasikleşmiş sayfalarında da birbirinden değerli yazılar da okunmayı bekliyor.

Öyleyse, "2020, rakamdaki güzelliğiyle gelsin, adımıza ve dünyaya barış getirsin" dileğiyle iyi okumalar diyorum.

Dipnot:

Medya'nın 17'nci sayısına katkıda bulunan herkese, özellikle benim Oxford'da bulunduğum sürede dolu dolu ve çok güzel bir içerik planlayıp hayata geçiren yayın kurulu üyesi arkadaşlarıma özel teşekkür etmek isterim.

Medya

Sahibi

K.T. Gazeteciler Birliği

Yayın Kurulu

Özgül Gürkut Mutluyakalı, Damla Soyalp

Fezile A. Öksüz

Simge Çerkezoğlu

Kapak: Cenk Mutluyakalı

İletişim

gazetecilerbirligi@yahoo.com

www.gazetecilerbirligi.com

Adres

KTGB Kompleksi , Dr. Küçük Bulvarı,
Mehmet Ali Akpınar Sok. SOS Çocuk Köyü
yanı BRTK karşısı / Lefkoşa

Kapaktaki Karikatür

Mustafa Cemal Azizoğlu

Grafik Tasarım

Safiye Özyürekçiler

Reklam Sorumlusu

Növbetçi

Basım Yeri

Comment Grafik

Sami ÖZUSLU
KTGB Başkanı
samiozuslu@hotmail.com

'Ölümcül' haberler ve etik

Türkiye'de Kasım ayında bir hafta içerisinde peş peşe iki 'intihar' olayı yaşandı. Biri İstanbul'da, diğeri Antalya'da... Önce İstanbul'da, aynı aileden dört kişi evlerinde ölü bulundu. Geride bir de not bıraktılar. Tahlil yapıldı ve dört kişinin de aynı nedenle öldüğü belirlendi. Etik nedenlerle, yeniden çoğaltmamak için adını vermeyeceğim bir kimyasal maddeydi ölüm sebepleri...

Konu Türkiye medyasında ve -elbette- sosyal medyada gündem oldu. Hem ölmek için kullanılan madde, hem de 'intiharın sebebi' çok konuşuldu. Kuşkusuz, 'sebebi' de burada anıp çoğaltmayacağım.

Kimileri olayın vahametini anlatmak için kullandı 'yöntem' ve 'neden' bilgilerini, kimileri de muhalefet etmek için... Sonra ne oldu?

Tıpatıp bir olay bu sefer Antalya'da yaşandı. Yine dört kişi... Yine aynı madde... Yine geride bırakılan bir not...

Uzmanlar 'Bu bir rastlantı olamaz' diyorlar. Rastlantı değildi.

Bu tipik bir 'kopya intihar' olayıydı.

Tıpkı geçmişte Türkiye televizyon ve gazetelerinin her gün ballandıra ballandıra gösterdikleri 'köprüden atlama' haberlerinin yarattığı vakalar gibi.

***

İntihar haberi yayımlamak Türkiye'de ve Kuzey Kıbrıs'ta yasak değil. Yasalarda bu konuda bir düzenleme yok. Bunu yapan bazı ülkeler var. Mesela Avusturya'da bir dönem intihar vakalarındaki artışı önlemek için bazı kısıtlamalar getirildi. Başka ülkelerde de intihar haberlerinin verilmiş şekliyle ilgili düzenlemeler var.

Ancak çok uzun yılların ve dünyadaki gelişmelerin ışığında hazırlanmış 'etik kurallar' ya da 'gazetecilik meslek ilkeleri' zaten orada, elimizin altında duruyor.

Sosyologların, psikologların, eğitimcilerin, gelişim uzmanlarının raporları, yayınları var.

Bu yönde meslek örgütlerinin defalarca ve ısrarla altını çizdiği onlarca açıklama, düzenlenen seminerler, konferanslar, paneller var.

Yani bu konuda hassas olmak için illa 'yasa gücü' şart değil. Gerek Türkiye'de, gerekse ülkemizde medya etiğiyle ilgili kurumların ve yayın kuruluşlarının kabul ettiği 'gazetecilik meslek ilkeleri'nde şöyle bir madde vardır:

"İntihar olayları hakkında, haber çerçevesini aşan ve okuyucu

veya izleyiciyi etki altında bırakacak, özendirici nitelikte ve genişlikte yayın yapılmamalıdır. Olayın ayrıntılarından ve uygulanan yöntemin tarifinden kaçınılmalı, olayı gösteren fotoğraf, resim veya film yayımlanmamalıdır."

Medya Etik Kurulu'nun yayımladığı, ülkemizde yayın yapan birçok kuruluşun altına imza attığı 'meslek ilkeleri' önemli bir kılavuzdur ve uygulanması halinde 'hayat kurtarma' dahil bir yığın olumlu sonucu olduğu ortadadır. 'İntihar haberleri', Kıbrıs Türk basınının üstesinden büyük oranda geldiği 'etik' meselelerden biridir.

***

'Basında etik' terimi kelime hazinemize gireli çok da uzun yıllar yok. Hatta 'etik' kelimesinin 'ahlak' ile alakalı olduğunu bilmeyenlerin sayısı hâlâ az değil. Etik için sözlükler şu anlamı veriyor: **'Çeşitli meslek kolları arasında tarafların uyması veya kaçınması gereken davranışlar bütünü.'**

Etik, ahlaki değerlerle ilgilidir. Hukuk kurallarıyla karıştırılır çoğu zaman...

Her ikisinin de 'yaptırımları' vardır aslında... Ama önemli bir farkla: Hukukta para ya da hapis cezası, görevden el çekirme, men etme gibi müeyyideler vardır. Etik ise yaptırım şekli kınama, ayıplama, utandırma ve benzerleridir.

Hukuk kurallarının ihlaliyle ilgili kararları idari birimler veya mahkemeler verir. Etik kurallarda ise yargı mercii toplumdur, camiadır, ailedir, cemaattir...

Bazı etik, yani ahlakla ilgili konular hukukun da konusudur. Mesela bazı 'yüz kızartıcı suçlar' -toplumdan topluma değişiklik gösterse de- genellikle hem hukuken, hem de etik olarak 'yasak' ve 'ayıp' olarak tanımlanır.

Ancak bazı durumlarda ahlaken 'ayıp' sayılanlar hukukta 'suç' olarak tanımlanmazlar. Dolayısıyla 'hukuki ama etik değil' gibi durumlar ortaya çıkar.

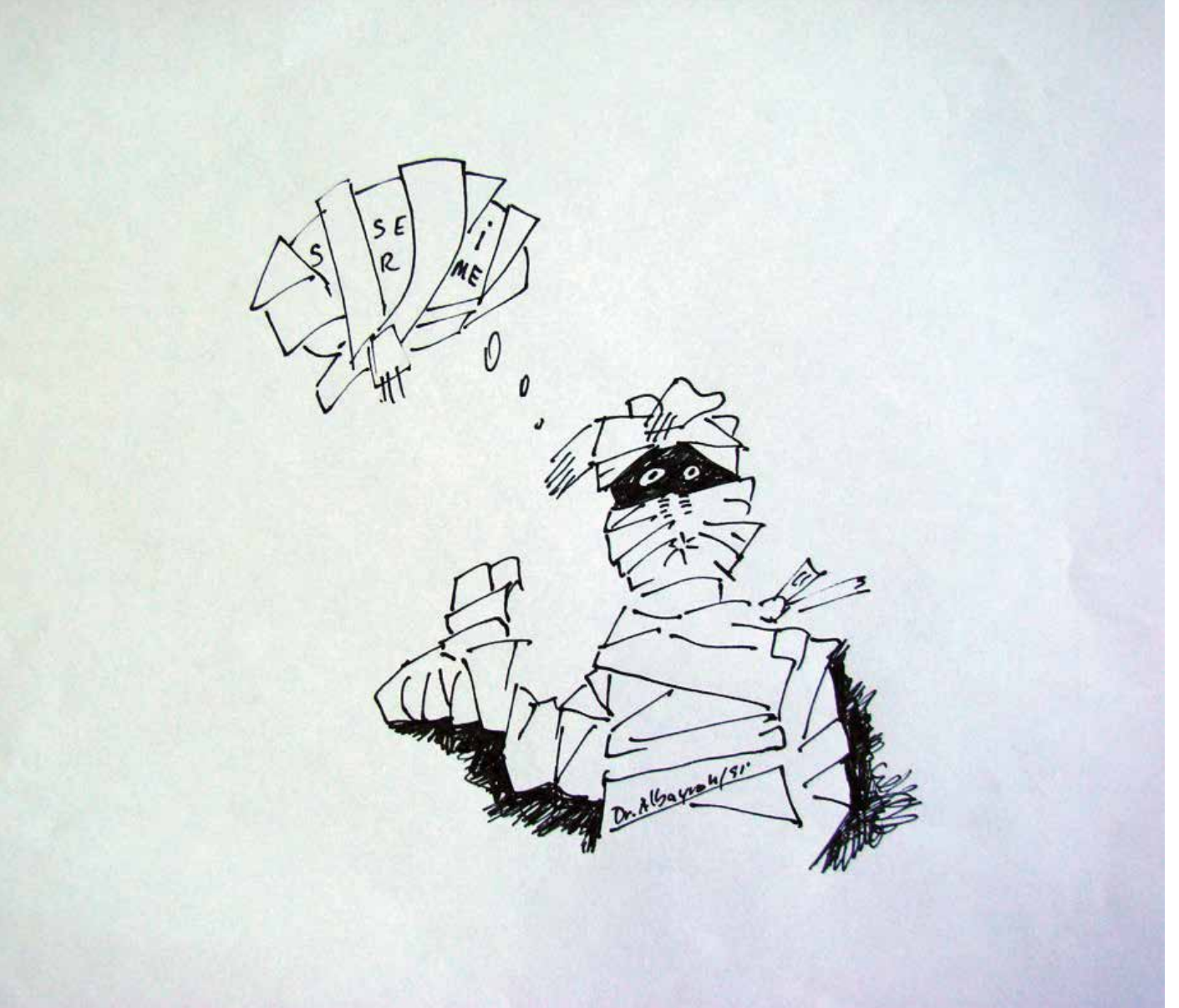
Ülkemizdeki birçok siyasi ve idari karar ve uygulama -maalesef ki- böyledir.

'Siyasal etik kurulu' ya da **'siyasette etik kurallar deklarasyonu'** gündeme getirilir mi, bilmem. Bu, kamuoyu yoklamalarında 'güvenilirlik' bakımından dibe vuran siyasi kurumların ve siyasetçilerin bileceği bir iş.

***

Bizim işimiz ise 'etik kurallar'ın daha etkin ve yaygın şekilde kullanımını sağlayabilmek. Ülkemizde -ne yazık ki- giderek artan suçlar ve buna bağlı 'mahkeme haberleri' de etik bakımdan en fazla ihlalin yaşandığı alanlardan biri... Yine bu yıl içinde yaşanan bir olay, 'gazetecilik meslek ilkeleri' arasında yer alan 'masumiyet karinesi'nin ne denli hayati olduğunu gösteren bir ders niteliğindedir. Lapta'da yabancı bir kadına tecavüz edilmiş, konu basına yansımıştı. Polis tarafından mahkemeye çıkarılan bir kişi 'sapık', 'tecavüzcü' şeklinde başlıklarla ve fotoğrafıyla kamuoyu önünde günlerce ön sayfalarda yer aldı. Mahkemede konuşan polis memuru 'zanlının gönüllü ifade verdiğini ve tecavüz suçunu kabul ettiğini' söylüyordu. Basına yansıyan bu 'bilgilendirme', 'zanlı suçunu kabul etti' şeklinde okunuyor, öyle algılanıyordu. Yargılama süreci devam etti ve Türkiye'ye gönderilen doku örneklerinin tahlil sonuçları tam 6 ay sonra polise iletildi.

DNA raporu şaşırtıcıydı. DNA mahkemede yargılanan kişiye değil, bir başkasına aitti. Polis, önceden sabıkalı olan bu şahsı tutuklarken, 6 ay boyunca 'sapık' muamelesi gören kişinin olayla alakası olmadığı anlaşılmıştı. Adam saliverildi. İşlemediği bir suçtan mahkum edilmekten son anda kurtulmuştu. Hapisten kurtulmuştu kurtulmasına ama hayatı karamıştı. Geçen 6 ay boyunca bütün aile, iş, sosyal hayatıyla olan bağları koparılmış, alınca çok zor temizlenebilecek bir leke kazanmıştı. Bir yandan 'gönüllü ifade almak'la mahkemede övünen polis, ama diğer yandan da o basit 'ilke'yi unutan -ya da bilmeyen- kimi basın organları bal gibi 'yargısız infaz' yapmıştı. Oysa 'ilke' gerçekten de basitti: Mahkeme 'suçludur' yargısına varıncaya dek, herkes 'suçsuz' kabul edilmeliydi. Bir 'haber' uğruna insan hayatı ve onuruyla oynamaya değer mi?

esenem

enterprises ltd.

Saray

Joyful

KIT
KIBRIS TÜRK TÛTÜN
KIBRIS TÜRK TÛTÜN ENDÜSTRİSİ LTD. ŞTİ.

Holder

SAĞLIK ÜRÜNLERİ A.Ş.
Pakten

trodos

buzlat

Saadet

Lefkoşa - Gazimağusa Anayolu Turunçlu Kurudere Kavşağı
Esenem Şirketi Binası, Paşakent - Gazimağusa
+90 392 236 88 05
info@esenem.com.tr

► Simgce ÇERKEZOĞLU
simgecerkezoğlu@gmail.com

Sanat, siyasetçi giderse haber olur

Kültür ve sanat insan hayatının pek çok yönüne nüfuz ediyor olsa da hayatlarımızda hep ikinci planda kalıyor. Bu sayıda sanat ve medya konusuna yer verirken uzun zamandır bu alanda emek sarf eden, programlar yapan, yazılar yazan meslektaşlarımıza kulak vermeyi uygun gördük. Yıllardır adeta iğne ile kuyu kazan, toplumu sanatla buluşturan Hüseyin Ağlamaz, Çamay Çiçekseven ve Eralp Adanır'ın ortak bir istekleri var. "Medyanın sanata daha fazla yer vermesi, sanatçılarımızın daha görünür kılınması"... Hayalimiz ise bir gün dahi olsa sanatın manşetlere taşınması, haberlerin ilk sıralarında kendine yer bulması...

Her ne kadar üç meslektaşımızı yakından tanıyor olsak da sanat programı yapmaya nasıl başladıklarının hikayesini anlatmalarını istiyorum.

Hüseyin Ağlamaz: 1974 yılında güneyden Tatlısu köyünden, Maraş'a göç ettik. Maraş çok kozmopolit yapıya bürünmüştü. Farklı bölgelerden göç eden insanlar burada yaşıyor, hayata tutunmaya çalışıyor, savaşın psikolojisi

ile mücadele ediyordu. Ben orta ikinci sınıfa giderken Maraş Emek Tiyatrosu kuruldu. Daha çok solcu insanların olduğu bir kültür-sanat topluluğuydu. Ben sanatla bu tiyatrodan tanıştım. Sanatla ilişkim bu bağlamda başladı. İlk sanat programım 2004 yılında BRT'de yaptığım kitap programıyla başladı. Yıllardır da Kıbrıs TV'de çalışmaya devam ediyorum.

Çamay Çiçekseven: Yirmi yedi yıldır medya sektöründe çalışıyorum. Mesleğe Bayrak Radyo Televizyon Kurumu'nda başladım. Sekiz yıl burada çalıştıktan sonra evlenip İstanbul'a yerleştim. Türkiye'de çeşitli kanallarda yayında çalıştım. Yönetmenlik, resim seçiciliği yaptım. Adaya kesin dönüş yaptıktan sonra Sim Radyo'da işe başladım. Teknik kadroda başlayan görevim, zamanla radyo programları ile devam etti. Babamın müzisyen olmasından dolayı her zaman sanata bir ilgim vardı. Öncelikle radyoda "Ajanda" isimli bir program yaparak kültür sanat haberlerini duyurmaya başladım. Daha sonra Kanal Sim'in açılmasıyla bu programı ekrana taşıdık. Yıllardır kültür sanat programları yapıyor, sanatçıları toplumla buluşturmaya

çalışıyorum.

Eralp Adanır: Sanatla tanışıklığım müzikle oldu. Müzik hep hayatımın merkezindeydi. Ortaokulda enstrüman çalmaya başladım. Zamanla araştırma da yapmaya başladım. Daha sonra fotoğraf çekmeye başladım. Hatta karma bir sergide fotoğraflarımı da sergilemişim. Bayrak Radyo Televizyon Kurumu'nda çalışmaya başladığımda ilk olarak batı müziği üzerine program yapmaya başladım. Bunu "POP5" programı takip etti. Burada Kıbrıs Türk pop müziğini tanıtmaya çalıştım. Müziğimizi araştırdım, bu konuda röportajlar yaptım. Kitap

yayınladım. Bunu edebiyata olan ilgim takip etti. Yavaş yavaş kitaba dair programlar yaptım. Tabii ben şu anda sadece kitapla ilgili programlar yapıyorum. Sanıyorum bunun gerçek anlamda hakkını veren insan, programcı Hakan Çakmak arkadaşımızdı. Gecesini gündüzünü bu işe verir, tüm sanatsal etkinlikleri takip ederdi. Memur zihniyeti ile bu işi yapmak mümkün değildi. Bizlere de önemli bir kaynak bıraktı."

"Toplum sanata siyasetten daha fazla ilgi duyuyor"

Sohbetimize geçmişten bugüne ülke sanatının gelişimine dair genel bir değerlendirme ile başlıyoruz. Devletin sanata, sanatçısına olan desteğini de tartışmaya açıyoruz. Hüseyin Ağlamaz: 1974, Kıbrıslıların tümüne yapılan büyük bir kötülüktür. İnsanlar yer değiştirirken birbirlerinden koptular. Yaşanan var olma, tanışma, yakınlaşma süreci çok uzun zaman aldı. Tabii tüm bunlar önceden planlanmıştı. Aidiyetimiz yok edildi. Böylece sanat ve kültür hayatımız da sekteye uğradı. 1974 öncesinde ciddi anlamda kültür sanat faaliyetleri insanların hayatında yer alırken daha sonra gerileme yaşanmaya başladı. Bugün de dünyaya kapalı olmanın dezavantajını yaşıyoruz. Tabii devletin de kültür sanat politikasının olmaması, gerekli mekanların

düzenlenmesini sağlamaması sanatın gelişimini engelledi. Yirmi yıldır yanık bir tiyatro binası olan bir devletten söz ediyoruz. Bu ortamda sanat nasıl gelişebilir. Tabii uluslararası alanda çalışan sanatçılarımız da var ancak onlar da büyük bir özveri ile çalışıyor. Oysa insanımız kültür ve sanata çok duyarlı. Bunu da kozmopolit geçmişimize borçluyuz.

Çamay Çiçekseven: Zaman içinde sanatta belli bir gelişme olduğunu düşünüyorum ancak bu elbette ki yeterli bir gelişme değil. Gerek televizyon kameraları gerekse fotoğraf makineleri hep siyasetçilerin peşinden koşuyor. Sanatçıların peşinden koşmuyor, onlar bir kenarda duruyor. Siyaset sanatı hep geriye atıyor. Oysa toplum artık siyasetten nefret ediyor, sanata ise çok daha fazla ilgi duyuyor. Yapılan en küçük sanatsal etkinlikte bile karşımıza insanlar, sanatseverler çıkıyor. Devletin de sanata katkısı çok eksik. Sanatçıların sergilerini yurt dışına taşımak mümkün olmuyor. Ekonomik olarak sanatçılar kendilerine destek bulamıyor. Sanata sponsorluklar da çok sınırlı. Maalesef bu kültürü henüz yayamadık. Devlet sanatçılara destek vermiyor, yıllardır konuştuğumuz bir sanat müzesi projesi var ve ne yazık ki hâlâ onu bile yapabilmiş değiller. Böyle bir ortamda da sanatın gelişimi elbette eksik kalıyor.

Eralp Adanır: Genel olarak tüm alanlarda bir gelişme olduğunu söyleyebilirim. Tabii bu gelişmenin niteliği konusu tartışmaya açıktır. Gerçekten nitelikli üretimler de var. Artık dünyaya daha açık yaşıyoruz. Gördüklerimizin de bizi geliştirdiği kanısındayım. Sanat da bu bağlamda gelişme gösteriyor. Artık Türkiye'ye, Avrupa'ya gidip de sanatı takip edebiliyoruz. Tüm bunların bize katkısı büyük diye düşünüyorum. Sanat ilerliyor, çeşitleniyor. Teknik imkanlarımız da artıyor. Böylece zihnimizdeki hayaller de hayata daha kolay geçiyor. Bence dünden bugüne sanatta bir ilerleme var ve bu devam edecek.

Devlet eliyle elbette sanat olmaz. Bu sanatın eleştirel yönüne ters düşer. Devlet-sanat ilişkisi sanatçıların hayatını kolaylaştırmak yönünde olmalı, müdahalede bulunmamalı. Mekanlar

sağlanmalı, malzeme temin edilmeli, başka ülkelere gidebilmesi, kitapların yabancı dillere çevrilmesi için daha fazla çaba harcanmalı. Aynı coğrafyayı paylaştığımız Kıbrıslı Rumlar ile de edebiyatımızı paylaşmalı. Her kitap olmasa bile bazı kitaplar devlet tarafından İngilizce ve Yunancaya çevrilmelidir. Fakat bu bağlamda sanata devletin desteği olduğunu söyleyemeyiz. Ancak bugüne kadar Kültür Dairesi bir miktar kitap olarak yazarlara destek vermektedir. Bazı cumhurbaşkanları da sanata olan ilgisine göre sanata katkıda bulunmaktadır. Bu da sevindiricidir.

"Toplumun gelişimi sanatla çok yakından ilişkili"

Uzun yıllardan bu yana sanat alanında programlar yapıyor, yazılar yazıyor, sanatı yakından takip ediyorlar. Peki Kıbrıs Türk medyasında sanatın varlığını nasıl değerlendiriyorlar?

Eralp Adanır: Daha fazla idealist program yapabilme düşüncesine sahip olmalıyız. Bir gün bile olsa bir gazete çıksa da Okan Ersan'ı manşete taşısa...

Hüseyin Ağlamaz: Öncelikle bu soruya cevap verebilmek için medyaya dair genel bir değerlendirmede bulunmak istiyorum. Bir kere bugün hiç alakası olmayan, bu işten nasibini almayan insanlar medyada patron ve çalışan olarak yer alıyor. Oysa bu işi yapacak bireylerin belli bir niteliğe sahip olması gerektiğini düşünüyorum. Öte yandan medyanın varoluşuna baktığımızda, şu günlerde sıkça tartışılan medya destek konusuna değinmek istiyorum. Medyanın en önemli sorunu kuşkusuz bugün kaynaktır. En önemli kaynağı ise reklamdır. Oysa kurumlarımız reklam alamıyor, Türkiye kanallarında yapılan reklamlar, kendi kurumlarımızın reklam almasını engelliyor. Bu durum haksız bir rekabet ortamı yaratıyor. Belli kriterlere göre devlet tarafından medyaya verilen

Hüseyin Ağlamaz: Politika sanattan daha fazla konuşuluyor çünkü sanatı yeterince bilmiyor oluşumuzun yarattığı niteliksizlik içinde yaşıyoruz.

destek çok doğru bir karardı. Hem bu kurumlara biraz destek vermek hem de niteliklerini geliştirmek anlamında önemliydi. Şimdi medyaya yapılan yardımların kesilmesi sadece bizlere değil halka yapılan büyük bir kötülüktür. Medya halka aittir. Şimdi bu ortamda medyada sanatın varlığını yeterince göremiyoruz. Tabii bu durum ülke sanatının gelişimine de engel oluyor. Sen de sanat etkinliklerine gidiyorsun. Her zaman aynı dar

çevre ile bu etkinlikler yapılıyor. Demek ki biz yeterince bunu duyuramıyoruz. Oysa toplumun gelişebilmesi sanatla, güzellikle, estetikle çok yakından ilişkilidir. Tabii içinde bulunduğumuz durum ganimet kültürünün yarattığı bir durumdur. Sanata, sanatçıya ilgi de azdır. Bugün evinde orijinal sanat eseri olan çok az insan bulunmaktadır. Oysa çağdaş ülkelerde burjuva sanatla, sanatçısından aldığı eserlerle kendini gösterir. Bizde ise böyle bir ihtiyaç dahi yoktur.

Çamay Çiçekseven: Mutlaka ve mutlaka sanat medyada kendine daha fazla yer bulmalı. Televizyonlara bakacak olursak kanallar genelde haber içerikli kullanacak kadar kısa görüntülerle sanat haberlerini geçiştiriyorlar. Bunu da genelde bir siyasetçinin katılımı nedeniyle yapıyorlar. Sanatçılarla sohbetlerimde de onların bu yakınmalarına

şahitlik ediyorum. Siyasetçiler etkinlikte olduğu sürece kameralar sanata ilgi gösteriyor. Oysa bir sanatçı bir sergi açmak, bir konser vermek veya bir kitap yazmak için günlerini, aylarını hatta bazen yıllarını veriyorlar. Medyada siyasetin yarısı kadar sanata yer verilmiş olsaydı varlığımızdan çok daha fazla insanın haberi olabilirdi. Daha çok bilinebilir, tanınabilirdik. Sanat programlarını da oldukça yetersiz buluyorum.

İçerik olarak yapılan sanat programlarında açılışlarda gidip sergiden görüntü almak yerine, açılış programından sonra giderek sergiyi sindirip izlemenin, daha sonra program yapmanın bir programcı için de sanatçı için de en doğrusu olduğunu düşünmekteyim. Sevgili arkadaşımız Hakan Çakmak da ömrünü sanat programlarına veren birisi olarak bana her zaman bu öneride bulunur, "açılış günü röportaj yapılmaz, yapılsa da röportaj olmaz" derdi. Tabii gazetelerde de benzer sorunlar var. Ajanda içinde yapılacak sanatsal içeriklerin programı verilirken, açıldıktan sonra da sergiye dair bilgiler vermeliyiz. Biz az sayıda kültür ve sanata değer veren program yapımcıları olarak manevi olarak her zaman sanatçılara desteğiz. Onlar hayatı farklı gören, farklı algılayan çok özel insanlar... Geçmişe kıyasla medya olarak bu konuda az bir ivme kazanmış olsak da bu konuda daha yapmamız gereken çok şey olduğu kanısındayım. Sanatçıların elinden daha fazla tutulmalı.

Eralp Adanır: Şu anda gerçek anlamda ülke sanatını takip eden programlar yapıldığını düşünmüyorum. Bunu sadece BRT için söylemiyorum ama buna BRT de dâhil tabii. BRT olarak özel kanallara göre avantajımız çok. Bir kere reklam kaygımız yok. Bu nedenle daha fazla idealist program yapabileceğimize sahip olmalıyız diye düşünüyorum. Tabii konu kültür-sanat olunca programı yapacak insanın kabiliyeti, bilgi birikimi de çok önemli diye düşünüyorum. Bu konuda kabiliyeti olan insanımız da çok az. Keşke daha çok olsa... Bu da şu soruyu akla getiriyor. Gerçekten o programı yapabilecek birikime sahip biri mi yapıyor, yoksa gel işte şu programı da sen yap mı deniliyor. Elbette özel kanalların olanakları çok kısıtlı ama onlar da stüdyoda sanatçıları ağırlayabilir diye düşünüyorum. Yazılı basına baktığımızda ise televizyonun bir yansımaları görüyorum. Ben 1989 yılında Kıbrıs gazetesinin Ekran ekinde yazmaya başladım. O gün de bu gün de sanatla ilgili haberler ikinci planda kalmıştır. Bir etkinliğin peşine düşüp, onu fotoğraflayıp, metnini yazmak çokça rastladığımız haberler değil. Bunun yanında hiçbir zaman kültüre, sanata dair haberler ön kapaktan verilmemiştir. Tabii herkesin hakkını da yemeyelim çok idealist gazete yöneticilerimiz de var. Belki birinci sayfada kültür sanat haberi veremediler ama kendi sayfalarında hatta ek dergi çıkararak sanata şans vermektedirler. Ama genel olarak baktığımızda elbette yetersizdir.

Sanatın basında daha fazla yer bulması için kuşkusuz, gazetecilere, programcılara da roller düşüyor.

Çamay Çiçekseven: Onları daha fazla öne çıkarmamız gerekiyor. Bu durumu biraz da ticaret gibi düşünmek gerekiyor... Sanatçılar çalışıyor, ortaya eserler çıkarıyor, bizler de programcılar, gazeteciler olarak bu eserlerin izlenmesini, paylaşılmasını sağlamakla görevli olmalıyız, en güzel şekilde bu çabaları daha çok insana yaymalıyız. Hem de sadece televizyon veya gazetelerde değil, radyolarda da bu konuya daha fazla ağırlık vermeliyiz. Bağıra bağıra sanata dair bilgi vermeliyiz. Sosyal medya, sanatın yayılmasını biraz daha kolaylaştırdığı gibi geliyor ancak orada da daha çok sergiye katılan, kitap satın alan dostlar paylaşımında bulunuyor. Medya yine bu konuda eksik kalıyor.

Hüseyin Ağlamaz: Sanatın medyada yer alabilmesi için entelektüel dediğimiz insanların buna el atması gerekiyor. Sanatın medyada gelişmesi bizim gibi birkaç insanın çabası ile olabilecek gibi değil. Gerekirse sanatçılar, sanatla ilgili çalışan sivil toplum örgütü üyeleri televizyonda programlar yapmalılar. Kendilerini anlatmalılar. Bence bu noktada medya yanında eğitim sendikalarına da rol düşüyor. İki öğretmen sendikamız var. En azından kendi üyeleri olan sanatçılarından eserler satın alıp sendikalarında sergileyebilir, yayınlanan her kitabı satın alabilirler, toplumla paylaşabilirler. Kıbrıs Türk Amme Memurları Sendikası yaptığı salonla sanata kısmen katkı koymayı başardı diyebilirim.

Eralp Adanır: Daha fazla sanat programı yapılmalı çünkü sanatçılar medya ile besleniyor, yaptıkları paylaşıldıkça motive oluyor. İnsanlar artık siyasetten bıkmıştır. Televizyonlarda insanlar her gün aynı insanları, aynı politikacıları görmekten de bıkmıştır. Bu kez de kendi kanallarımız izlenmiyor. İnsanlar Türkiye kanallarını izlemeye başlıyor. Dizilere takılıyor. Yazılı basın ise haftada birkaç gün bile olsa sayfalarında sanata daha çok yer vermeli. Aynı bir ek çıkarmak elbette maliyetli ama en azından daha fazla yer vermek ekonomik bir yük de getirmez. Bunun için bu işten anlayan insanlara da başvurulabilir. Zaten kültür ve sanata dair yazılar yazan insanların da hiçbir medya kuruluşundan yüklü miktarda ödeme talebi olmaz. İdealist çalışır. Esas olan niyettir. En azından yapabileceklerimizin tamamını henüz yapmıyoruz, bunu tam olarak yapmakla işe başlayabiliriz.

“İnsanlar doğduğu andan itibaren politize oluyor”

Son olarak politikanın sanattan daha fazla konuşulmasının nedenine de bir anlam yüklemeye çalışıyoruz...

Hüseyin Ağlamaz: Politika sanattan daha fazla konuşuluyor çünkü daha önce açıkladığım gibi sanatı yeterince bilmiyor oluşumuzun yarattığı niteliksizlik içinde yaşıyoruz. En zenginimiz bile böyle. Tabii bunun yanında ganimet kültürünün de bize dayattığı bir sonuçla karşı

karşıya kalıyoruz. Sanatın konuşulduğu yerlerde sorgulama başlar. Bunu da kimse istemez. Kimsenin aklında yokken bir dönüm toprağı olan insan 1974 ile birlikte yüz dönüm toprak sahibi oldu. İnsanımız bunu muhafaza etmekle meşgul. Onun için sanat bir öncelik değildir hayatında. Ganimet kültürünün bizde yarattığı en büyük kötülük budur. Uluslararası hukukta kendimize yer bulabildiğimiz, normal bir coğrafyaya dönüşebildiğimiz taktirde politika da sanattan sonra yer alamaya başlayacaktır diye düşünüyorum.

Çamay Çiçekseven: Bu bir kısır döngü gibi aslında. Politikayı, politikacıyı daha değerli gördüğümüz için bu konuları da daha çok konuşuyoruz. Bunu da bir sergi açılışının, bir kitap tanıtımının cumhurbaşkanı, başbakan gibi siyasiler gidince medyada daha fazla yer bulmasından anlıyoruz. Yer bulması da yine sanatçı üzerinden, yaptığı işle ilgili değil politikacı ile oluyor. Hatta kameraman ve gazeteciler politikacı etkinlikten ayrılınca ayrılıyor. Öyle çok fazla programcı, gazeteci de bulamazsınız sergi gezen, sanatçı ile emek vererek röportaj yapan... Sevgili Hakan Çakmak dostumuz vardı bunun en iyi örneğiydi ama onu da zamansız kaybettik. Yerini de kimsenin dolduramadığını gözlemliyorum.

Çamay Çiçekseven: Siyasetçiler etkinlikte olduğu sürece kameralar sanata ilgi gösteriyor. Medyada siyasetin yarısı kadar sanata yer verilmiş olsaydı varlığımızdan çok daha fazla insanın haberi olabilirdi.

Eralp Adanır: İnsanlarımız doğduğu andan itibaren politize oluyor. Evde hep politika konuşuluyor. Yaşadığımız coğrafya da buna olanak sağlıyor. Her zaman çatışmanın hakim olduğu bir bölgede yaşadık. Adadaki insanların ilişkisini bozmak, bundan nemalanmak için de hâlâ politika öne çıkıyor. Bu ülkede iş bulmak, çalışmak için bile politize olmak gerekiyor. Hayatımızı politika şekillendiriyor. Keşke kimsenin politik görüşüne bakmaksızın toplum için neler üretebileceğine bakılabilse. Gelen hükümetler de buna göre davranırsa, daha fazla üretip, sanatı daha fazla konuşabilsek. İnsanların bıktığını bile bile bunu konuşmaya devam ediyoruz. Bir gün bile olsa bir gazete çıksa da Okan Ersan'ı manşete taşısa...

► Ece Gürdallı
ecegurdalli@gmail.com

Benim hâlâ umudum var...

“Sanat var olmasaydı, gerçeğin kabalığı dünyayı katlanılmaz kılardı” der Bernard Shaw. Hayatı yaşanır kılan, anlamlandırılan sanata verilen önem de yaşadığınız ülkenin uygarlık seviyesine dair ipucu verir. Bir başka deyişle; toplumun sanata verdiği değerle, sanatın gördüğü itibarla paraleldir toplumun entelektüel durumu aslında. Medya da bu çarkın önemli bir dişlisi olarak karşımızda durur... Babıalı'nın son zamanlarını ucundan da olsa yakalamış, o günden bugüne olan geri gidişin yakın tanıklarından biri olarak; bugün gelinen nokta çok üzücü ve vahim. Medyada yaşanan bu erozyonda en büyük darbeyi de kültür-sanat ve o alanda çalışan meslektaşlarımızın aldığını düşünüyorum. Bir zamanlar, ne kadar iyiyse bulunduğu gazeteyi de o denli prestijli kılan sanat sayfaları önce azalmaya, ardından bazı gazetelerde yerini sadece magazine bırakmaya başladı. Tiraj odaklı medya ortamındaki sürekli daralma, habercilikten biber gazete patronları ve yöneticilerinin arz-talep sosuyla süslediği bahanelerle ilk sanat muhabirlerini vurdu. Böylece, yazılı basında bir dönemin iddialı sanat haberciliğinin de sonuna gelindi.

***

Çocukluğumda evimizden eksik olmayan Cumhuriyet Gazetesi'nin kültür-sanat servisinde mesleğe başlamak, gazeteciliğin duayenleriyle dirsek dirseğe çalışmak okul gibiydi. Şimdi çoğunluğun yaptığı tersine; sanat muhabirliğinin masa başında bülten haberi yaparak değil; çok okuyarak, sinemaya, konsere giderek, bol oyun izleyerek, sergi gezerek, hayata karışarak yapılması gerektiğini öğrendik ilk...

Hangi alanda ilerlersen ilerle kendini diğerleriyle de beslemen şarttı. Radikal, Milliyet gibi rakip gazetelerin sanat sayfalarında yer almadan bir oyun röportajı yapmak, kitap haberi vermek; yurtdışındaki bienal, sergi veya festival haberlerini takip etmek, durmadan öğrenmek ve yazmak, bu mesleği aşkla yapan muhabiri mutlu etmeye yeterdi. Gerisi teferruattı...

Sonra yavaş yavaş rakip gazeteler azaldı. Gazete kalsa da sanat sayfası artık yoktu. Derken ayrılan sayfalara o kadar sanat muhabiri “çok”tu.

Geldiğimiz noktada ise; birkaç mecra can çekişerek varlığını sürdürse de genel medyanın “sanat” önceliği, sanatçıların ölüm haberleri, televizyon dizilerinin popüler isimlerinin sinema ve tiyatro duyurularıyla sınırlı kalıyor.

***

Gazetecilikte işsiz kalmak, Türkiye’de biraz da mesleğin şanıdır. Yazılı basının kaybettiği irtifa, kalifiye ama işsiz birçok gazeteciye sosyal medyada yepyeni bir olanak sağladı. Gazete sayfalarının yerini tutmasa da bildiğin, sevdiğin işi, patron baskısı ve tiraj kaygısı olmadan özgürce yapmanın geriye bırakılan tek yolu olarak sosyal medya ciddi bir alan açtı. Sevindirici bu gelişmenin yanında gazete sayfaları bir o kadar çoraklaştı. Direnen birkaç mecra hariç sanat eleştirmenlerinin yerini, “sanata duyarlı”, arada popüler isimler üzerinden yazı yazan köşe yazarı aldı.

Kültür-sanat, bilim ve felsefe arasındaki ilişki ve etkileşim toplumun ilerlemesindeki en önemli etkenlerden biri hiç şüphesiz. Toplumun siyaset ve geçim kaygısıyla çevrelediği şu dönemde ciddi bir oksijen kaynağı

aynı zamanda da... Sanatı doğru anlamak, özümsemek ve yorumlamak sanatla ne kadar iç içe olduğunuza bağlıdır. Medyanın bu noktadaki rolünün önemi ise yadsınamaz. Avrupa ülkelerinde ve Amerika’da olduğu gibi, itibar gören sanat haberciliği bizim gibi “gelişmekte” olan ülkeler için ütöpik dursa da mücadele ve inat da mesleğin gereği...

***

Coğrafya ve kültür olarak çok yakın dursa da çok sesliliği ve sanata olan merakıyla Türkiye’nin bir 20-30 yıl öncesi gibi Kuzey Kıbrıs. Kendi kültürüne bağlılığının yanında “yeni”ye olan ilgisi sanatçı ve sanat habercisi için bir avantaj. Tiyatrodan, plastik sanatlara uzanan zengin bir kaynak var ve daha fazla ilgiyi hak ediyor. Medyanın ilgi ve desteği arttıkça, sanatçılar için de yeni kapılar aralanacaktır. Destek, cesaret ve iletişim, birlikte ilerlemenin, yol almanın anahtarı kanımca...

***

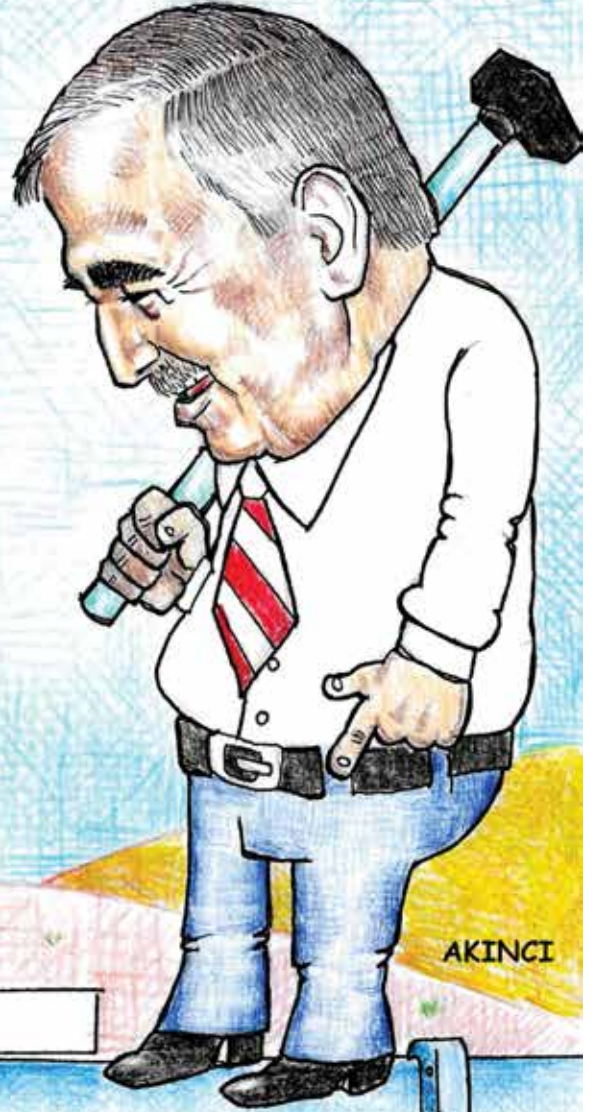
Gandhi’nin dediği gibi; “Kültür yoksunluğunun sonu hep aynıdır; sefil bir uygarlık ve eli kulağında bir çöküş...” Galiba bu çöküşten kaçmanın da tek yolu; kültür değerleriyle yoğrulan, o topraklarda yetişen sanatçıya, doğru bildiğini yapan habercilere ve özgür düşünceye sahip çıkmak... Benim hâlâ umudum var...

DERİNYA
KAPISI

İKİ KAPI DAHA AÇTIK,
KIBRIS'TA BARIŞA
BİRAZ DAHA YAKLAŞTIK..
ŞU BORUNUN UCUNU
LARNAKA'YA UZATIRSAK
DOĞAL GAZ İŞİ TAMAM!..

ANASTASIADİS

AKINCI

GAZ

► Nihat Ağdaç
nihatagdac@gmail.com

Nitelikli sanatın medyadaki yerine dair düşünceler

Nitelikli sanatla ilgili haberlerin yazılı, işitsel ve görsel medyamızda yeterince yer almadığını söylemek üzücü olsa da yanlış olmaz. Ülkemizde yaşayan insanların sanatsal beklentilerini karşılayacak kurumlar ve sanatçıların varlığı da buna eklenince biz sanatçıların da medyadan beklentileri var olan yayınlardan farklı oluyor. Bu beklentiyi salt biz sanatçılara indirgemektense toplumun tümünün bilinçli şekilde veya bilincinde olmadan duyduğu ihtiyaçla örtüştürmek mümkündür. Medyanın sanatla ilgili yaptığı haberlerin içerik bakımından yetersizliği sanırım bu konuda başı çekmektedir.

Bir klasik müzik konserinin öncesinde ve sonrasında yazılı basında yapılan haberleri ele alacak olursak medyanın konserin sanatsal içeriğinden önce etkinliğin lojistik bilgileri, konsere katılım, protokole dair bilgi, protokol ve halkı bir arada gösteren bir kaç görsel ve çalınan eserlerin isimlerinin verildiği yüzeysel bilgileri paylaştığını görürüz. Konserin sanatsal değeri ile ilgili eleştiriler veya konserde çalınan eserlere dair bilgilerin verilmediğini gözlemleriz. Sanatsal etkinliklerin adanın hem kuzey hem de güneyindeki medya tarafından ele alınışında bir çok benzerlik var. Spesifik örnek vermek gerekirse benim

de kurucularından birisi olduğum iki toplumlu "Kıbrıs Oda Orkestrası"nın konserlerinden önce bizim hazırlayıp medyaya paylaştığımız duyurulara konserin görsellerle desteklediğimiz genel bilgileri (eserler, varsa solistler, yer ve zaman) verilmektedir. Böylesi detaylı duyuruların yine biz sanatçıların tarafından hazırlanıp gönderilmemesi durumunda medyada yer alması ihtimali çok azdır. Konser sonrasında eğer basın takip etmişse ana akım medyada çıkan haberlerde sadece konserin gerçekleştiği, aynı bilgilere ek olarak konsere katılımın nasıl olduğu ve varsa açılış konuşmasından bahsedilmektedir; orkestranın performansına ve sanatsal eleştiriye dair bir içerik maalesef yoktur.* Haberlerin içeriğinin yüzeysel bilgilerle kısıtlı olması basın kuruluşlarımızda klasik müziğe hakim sanat eleştirmenlerinin yoksunluğundan kaynaklanıyor olabilir.

Öte yandan Kıbrıs'ta faal olarak klasik ve caz müzik yayını yapan "Bayrak Klasik"(kuzey) ve "Rik Klasik"(güney) radyoları işitsel medyada nitelikli müziğin görünürlüğüne katkı sağlamakta ve zaman zaman konserler öncesinde sanatçılarla yaptıkları röportajlarla konserlerin duyurulmasına ve ülkemizin sanat hayatına katkı

koymaktadırlar. Bayrak Klasik'te yapılan yayınlarda otomasyon yayınların azaltılması ve aktif sanatçılarla yayınlar yapılması bu katkıyı artırabilir. Rik Klasik'te yapılan klasik müzik yayınlarının Bayrak Klasik'e oranla daha güncel ve programların formatı bakımından aktif sanatçıları daha kapsayıcı olduğunu söyleyebiliriz.

Yakın coğrafyamız Türkiye'deki klasik müzik konserleriyle ilgili haberlerin farklı medya organlarında bize kıyasla nasıl yer aldığını ele almakta da fayda var. Türkiye yazılı basınında sanat eleştirileri, konser duyuruları, çeşitli makaleler ve haberlerle faaliyet gösteren klasik müzik dergisi "Andante" dışında yazılı medyada

Türkiye ile benzer bir noktada olduğumuzu söylemek mümkün. Radyo ve televizyon konusunda ise bariz farklılıklarla karşılaşılıyor. Ülkemizdeki tek klasik müzik yayını yapan Bayrak Klasik'te güncel konser duyurularının festival konserleriyle kısıtlı olduğunu gözlemlerken, "TRT Radyo 3"te bu duyuruların periyodik konserler açısından da devamlılık arz ettiğini görüyoruz. Türkiye "Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası"nın konserleri TRT Radyo 3'ten canlı yayınlanıp konser programının sunucu tarafından sanatsal yönleriyle detaylı şekilde ele alındığını görüyoruz. Buna ek olarak "TRT"nin çeşitli televizyon kanallarında senfonik konserlerin yine detaylı sunumla sanatseverlere ulaştığını görüyoruz. Rik Klasik'te naklen yayınlanan konserler için de sunucu aracılığıyla aynı şekilde detaylı yayın yapıldığını söylemek mümkün. Bayrak Klasik'te ise bu tarz detaylı yayınların eksikliği hissedilmektedir. Bir parçası olmaktan gurur ve büyük mutluluk duyduğum "KKTCC Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası"nın kurulmasının ardından "BRT" ekranlarında senfonik konserler yayınlanmaya başladı. Şu anda bu konserlerin ekrana ulaşma şeklinde eksiklikler olsa da iyileştirmeler için "Sanatın Sesi" programı ekibinin sanatçılarla temas halinde olduğunu bilmek sevindiricidir. Bir canlı konser öncesi veya naklen yayında eserler ve sanatçılarla ilgili detaylı bilgiler vermek, sanatseverlerin konsere ilgisini ve eserle kuracağı bağı arttıracaktır. Mesela yirminci yüzyılda yazılan bir eserin neden yazıldığı, bestecinin eseri hangi koşullarda yazdığı, dünyada o günlerde neler yaşandığı bestecinin bize ulaştırmak istediği duygu ve anlam bakımından büyük önem taşır. Seyirci bugün o eseri dinlerken bu bilgiye sahipse o eser ve konserde edineceği tecrübe onun için çok farklı bir boyut kazanacaktır. Bu bağlamda "BBC Radio 3" kanalının bir hazine olduğunu söylemek mümkün.

Yayınlarda sadece konserler ve seslendirilen eserlere dair bilgilerle sınırlı kalmayan BBC Radio 3, klasik müziğin felsefik boyutu, insanlar üzerindeki etkileri ve benzeri konuların da işlendiği programlarla dünyadaki bir çok klasik müzik kanalına ve milyonlarca insana ilham vermektedir.

Ülkemize dönecek olursak tiyatrunun medyada yer alışı şekli de klasik müzikten çok farklı değildir. Temsilde sahnelenen eserin içeriğinden ve oyuncuların rollerini yansıtır biçimlerinden sadece yüzeysel görselliğe ve temsile katılıma dair haberlerin yapılması buna örnek gösterilebilir. Keza resim veya diğer görsel sanatlara dair sergilerle ilgili haberlerde de benzer bir yaklaşım mevcuttur. Serginin kaç gün açık kalacağı, hangi politikacının sergiyi açacağı haberi ön plandadır. Tuvalde sergilenen eser belki de haberi hazırlayan kişinin sanat eleştirmeni olmaması veya sanatsal haber tecrübesi/donanımı olmamasından ötürü medya için haber niteliği taşımamış ve medya kendisini halkın yerine koyup onun neyi okumak isteyip istemeyeceğine karar vermek durumunda kalmıştır. Bu örnekler ülke insanının nitelikli sanatla zaten yetersiz olan bağının güçlenmesine malesef katkı koymamaktadır. Farklı disiplinlerde çalışmalarını sürdüren sanatçılarla yaptığım değerlendirmede de vardığımız ortak görüş, medyanın bir çok konuda olduğu gibi nitelikli sanatla ilgili haberlerde de magazin boyutuna odaklandığı ve sanatsal içeriğe sahip haberlerin ve programların sayıca çok yetersiz kaldığıdır. Burada medyanın kaygısı daha büyük kitlelere ulaşmak adına magazin ve popüler kültüre odaklanma sonucunu doğuruyor olabilir. Gazetelerin renkli ve ilgi göreceği

"Haberlerin içeriğinin yüzeysel bilgilerle kısıtlı olması basın kuruluşlarımızda klasik müziğe hakim sanat eleştirmenlerinin yoksunluğundan kaynaklanıyor olabilir"

düşünülen sayfaları "kültür-sanat" adı altında eğlence sektöründen ve çeşitli yeme-içme mekanlarından fotoğraflarla süslüdür. Kültür ve sanata dair medya tarafından ortaya konan bu

magazinel yaklaşım toplumun sanatsal anlamdaki olumlu devinimine olumsuz etki yapmaktadır.

Sanatçıların sürdürülebilir üretkenlikleri için sahnelere veya sergi salonlarına çıkmadan önce dört duvar arasında bireysel çalışmalarına harcadıkları zamandan arta kalan kısıtlı sürede halkla birebir temas kurmaları mümkün değildir. Bu noktada sanat haberlerinde araştırmacı ve gerekli donanıma sahip habercilerin varlığına, görünürlüğüne ve katkılarına büyük ihtiyaç duyulmaktadır. Belki de gazetelerin kültür-sanat haberlerinde niteliğin artırılması ve bunun yanında radyo ve televizyondaki ana haber bültenlerinde hava durumu ve spor haberlerinde olduğu gibi kültür-sanat için de özel bir süre ayrılması, nitelikli sanatın görünürlüğüne katkıda bulunacaktır. En azından ana akım medyanın sanatçılarla ve ulaşabileceği sanat eleştirmenleri ile işbirliği içerisinde bu alana vereceği yön, halkın sanatsal gelişimine ve medyadaki sanat haberlerinin niteliğine ciddi katkı koyacaktır. Bu bağlamda medya yöneticilerine kültür-sanat haberlerinin artırılması ve halka ulaştırılmasında büyük görev düşmektedir.

*<http://www.yeniduzen.com/pallas-tiyatrosunda-iki-toplumlu-klasik-muzik-gecesi-97460h.htm>
<https://cyprus-mail.com/old/2018/12/12/berlin-soloists-join-cyprus-chamber-orchestra-for-concert/>

Ruzin Görçin

ruzingorcin@gmail.com

Siyasi mizaha dijital boyut katan isim: Senih Çavuşoğlu

Sosyal medya yoluyla geniş kitlelere açılan sanat, kolaylıkla tüketilebilen bir malzemeye dönüşme tehlikesi yaşıyabiliyor

Siyasi mizah... Hayatımıza çok uzun yıllar önce girdi... Karikatür olarak gelişen siyasi mizah son dönemlerde dijital kolaj olarak karşımıza çıkıyor. İşte bu akımın en önemli öncülerinden biri Prof. Dr. Senih Çavuşoğlu. Doğu Akdeniz Üniversitesi Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı Bölüm Başkanı olan Çavuşoğlu akademisyen kimliği yanında hem sanatsal alanda hem de siyasi mizah alanında önemli bir yere sahip.

Yaptığı çalışmalarla toplumu yakından ilgilendiren olaylar ve olgulara eleştirel bir yaklaşım geliştiren Çavuşoğlu, yaşananlara sıra dışı, eğlenceli, satirik bir dille yaklaşıyor. Çavuşoğlu ile medya, sanat ve mizah üzerine konuştuk...

Ruzin Görçin (RG): Medya ve sanat ilişkisini nasıl değerlendirirsiniz ?

Senih Çavuşoğlu (SÇ): Sanatçı için tek gaile yaşamını sürdürebilmek değildir elbette. İçinde bulunduğu toplumla iletişimde bulunmak da sanatçı için yaşamsal bir önem taşır. Sanatçı düşüncelerini paylaşmak ve yalnızca kendi toplumuna değil tüm dünyaya sesini duyurmak için medyaya gereksinim duyar.

RG: Sanatın günümüzde hem dünyada hem de bizim ülkemizde, yazılı ve görsel basında hak ettiği yeri aldığını düşünüyor musunuz?

Özellikle içinde yaşadığımız adada olup bitenler yanında dünyada olup bitenlere de yanıt vermeye, belki de verip verişirmeye çalışıyorum

SÇ: Bu bağlamda medyanın üstlendiği görev ve sorumluluk büyüktür. İçinde bulunduğumuz bu dönemde sanatın medya araçlarına bağımlılığı üst düzeye ulaşmış durumdadır. Bu bağımlılık sanatçının aktivitelerini duyurmaktan öte zaman zaman dikkat çekmek anlamında, belki de gündemde kalma çabası bağlamında da düşünülebilir. Tabii ki medyaya özellikle yazılı ve görsel medyaya düşen görev seçici davranmak, nitelikli sanat aktivitelerini öne çıkarmak, yani sanat aktivitelerini sıradan olaylar haline getirmemektir.

RG: Sanatı yaymak, yaygınlaştırmak veya toplumu etkilemek adına Sosyal Medyanın önemi nedir sizce?

SÇ: Sanatçının, eserlerini bireysellikten ya da dar ortamdaki çıkarıp kitlelere duyurmasında şüphesiz ki sosyal medyanın yeri ve önemi çok büyüktür. Sanatçılar geleneksel sanat ortamları yoluyla kolayca ulaşamayacağı geniş kitlelere sosyal medya yoluyla ulaşabiliyor. Sanatçılar sanatın hangi alanından olursa olsun, toplumun değer yargılarını sorgulayıp etkileyebiliyor hatta değiştirebiliyor. Sanatçının sosyal bilimci

karşısındaki üstünlüğü, değişimi güçlü bir sezgiyle kavrama ve karşı tepki göstererek kamusal alana aktarma donanımı vardır. Ancak şuna çok dikkat edilmelidir; Sosyal medya yoluyla geniş kitlelere açılan sanat, kolaylıkla tüketilebilen bir malzemeye dönüşme tehlikesi yaşayabiliyor. Hızlı bir üretimi ve buna bağlı olarak da hızlı bir tüketim ortamını dayatan sosyal medya, sanatı evrensel yapısına ters olarak popüler kültürün tüketim nesnesine dönüştürebiliyor.

RG: Sizce ülkemizde medya ve sanatta ifade özgürlüğüne sahip miyiz?

SÇ: Sosyal medya açısından bakarsak biraz daha özgürüz, şimdilik. Aslında sosyal medya ortamını çok seviyorum çünkü burada çok farklı kesimlerin çok farklı içeriklerin biraradalığı var. Bu ortam çok sahici olmasa da sanatsal alanda olduğu gibi eleştirme, sorgulama ve en önemlisi bir baş kaldırma meydanına dönüşebiliyor.

RG: Medya üzerinde sansür olduğunu düşünüyor musunuz?

SÇ: Sansür de var, yönlendirme de var, talimat da var bence, ama tümünde değil.

RG: Peki son yıllarda ülkemizde geliştirdiğiniz yeni bir akım var, dijital kolaj ile siyasi mizah. Özellikle İngiltere

Siyasiler benim çalışmalarımda yaptıklarına karşılık buluyorlar, kişiliklerine değil

Kraliçesi II. Elizabeth ve Kıbrıs eşeğini kullanmanızın nedeni nedir?

Dijital kolaj yoluyla siyasi mizah benim en hızlı yapabildiğim veya kendi tarzıma en uygun bulabildiğim yol diyebiliriz. Özellikle içinde yaşadığımız adada olup bitenler yanında dünyada olup bitenlere de yanıt vermeye, belki de verip veriştirmeye çalışıyorum. Eşek sıklıkla kullandığım yerli bir imaj ve Kıbrıslıları temsil ediyor. Kraliçe de bizden, buralardan biri yani aynı adayı paylaşıyoruz. Aslında tüm iç ve dış siyasileri kullanıyorum ancak en popülerleri Kraliçe.

RG: Siyasi isimlerin de yer aldığı kolajlarınız var. Siyasilerden buna nasıl bir dönüş alıyorsunuz?

SÇ: Siyasiler benim çalışmalarımda yaptıklarına karşılık buluyorlar, kişiliklerine değil. Arkamdan söven var mı bilemem ama kötü bir geri dönüş almadım şimdiye dek.

RG: Bugünlerde en çok ne ile uğraşıyorsunuz?

SÇ: Kasım ayında Rüstem Kitabevi'nde açılan 'Carnavalesque' adlı sergime oldukça yoğun bir katılım oldu. Gerek açılış günü gerekse takip eden günlerde çok sayıda insan sergiyi ziyaret etti. Mart ayında çok daha kapsamlı ve tahrip gücü çok daha yüksek bir sergi için son sürat hazırlanıyorum.

Dr. Dilek Karaaziz Şener
dsener@hacettepe.edu.tr

Bulaşıcı medya müsabakasının müsebbibi olan virüs bulundu: SANAT

Küreselleşme süreci dünyada her geçen gün hızını artırırken, geleneksel haber alma kaynaklarının toplumsal/ bireysel düzeyde dijital mecraaya kaydığına tanıklık etmekteyiz. Yeni teknolojilerin gelişmesiyle birlikte toplumlar, habercilik/haber alma alanında alışılmışın dışında farklı alanlardan ve teknolojik gelişmelerden beslenen bir süreci yaşamaktadır. Bu süreç haliyle geleneksel veya “eski medya” diye adlandırılan alanın karşısına internet gazeteciliğini, güncel deyişle “yeni medya”yı çıkarmaktadır. Yeni medya, gelenekselin işlevi niteliğini ve prensiplerini değiştirirken, apaçık hedef kitlenin de beklentilerini ve ihtiyaçlarını daha doğru bir deyişle nabzının hangi yönde attığına dair bulgulara göre “haber verme” veya “haber işlevi”ne dair yönünü belirlemektedir. Hal böyleyken her alanda değişen ve gelişen bir dünya ölçeğini yaşarken ve de aynı zamanda tüketirken, yeni medyanın sunduğu her haberin gündemde kalma sürecini, okunma ve de en önemlisi tartışma alanını merakla izlemekteyiz. Neyin tartışıldığı değil de kitleye servis edilen haberin “popüler” yönünün önem kazandığını söylemek günümüz için mümkündür. Kısacası buz dağının görünür olan kısmına odaklı bir haber alma süreci yaşanıyor. Şunu hatırlamakta fayda var ki buzdağının sadece görünen ucu bilinç, görünmeyen kısmı ise bilinçaltıdır. İşte bu noktada görsel imaj bombardımanı günümüz internet kullanıcısı olarak tanımladığımız hedef kitleyi, dolu fırtınasına tutarken, sanat haberleri veya sanattan haber alma gibi bir tercihin günümüz medyasında hangi noktada durduğu veya kitlenin neyi, nasıl okuduğu tartışmalarını da beraberinde getirmiştir.

Evet, teknoloji hızla değişiyor, habercilik anlayışı kendini yeniliyor ve fakat sanat da yerinde durmuyor ki! Sanatçı üretimleri için teknolojiyle birlikte hareket ediyor. Yanı sıra masaüstü yayıncılıkta, teknolojinin etken rol oynadığını da söz buraya gelmişken belirtmek gerekiyor. Sanatın

yönetimi ve sunulmasında ki bunlar içinde bienaller, galeriler, koleksiyonculuk ve müzayedecilik, müzecilik, fuarlar, tiyatro, opera ve bale, konser ve festival, sinema ve televizyon; yazılı basın, radyo ve TV'nin dışında, kendine yeni medya mecralarında yani sosyal ağlar, web siteleri hatta bir dönemin basılı çıkan ve fakat teknolojik gelişimlerle dijital platforma aktarılan gazete ve sanat dergilerinde yer aramaya başladı. Bir bakıma şunu söylemek de mümkün sanat etkinliğinin görünen kısmında izlenen yöntem, güncel yaşamın istek ve hoşlanma kaygılarıyla beslenen görsel ve yazılarla evirilmektedir.

Kullanıcı sayısı, kullanıcı beğenisi, kullanıcı yorumları gibi nitelikler son yıllarda sosyal ağların “tercih” kıstaslarıdır. Hemen her dönem, zaman ve coğrafyaya ait gerek görsel gerekse yazılı belgeye, bilgiye ulaştığım bir dünyada yaşarken ve aynı zamanda bilginin kirlendiğini, doğruluğunun kendi kökeninden şaşarak farklı alanlara sürüklenip bırakıldığının da farkında Tarihî'nden seçtiğim iki

olarak Sanat sanatçı ve eserleri üzerinde Google arama motorunda rasyonel bir deney yaptım.

Hannah Höch'ün (1889-1978) “Cut with The Kitchen Knife Dada” adlı 1920 yılında I. Ulusal DADA fuarında sergilenen yapıtı acaba ne kadar araştırılmış veya dijital platformda ne kadar görünür durumdadır? Söz konusu Höch eseri, yani, Yemek Bıçağı Dada Almanya'nın Bira Göbekli Weimar Kültür Çağını Kesiyor başlıklı fotomontajı sergide oldukça ses getirmişti. Belki döneminde, kültürel politikası çerçevesinde zengin okumalara kapı açtığı içindir tüm bu ilgi... Devam edelim Höck'ün radikal eserini kısaca yorumlamaya; yapıtın üst sağ köşesinde “Dada-karşıtı” güçler dizilidir: Son imparatorluğun asık yüzü temsilcileri, ordu ve yeni Weimar hükümeti. Aşağıda, Dada köşesinde, sanatçılar, komünistler ve radikaller yer alır. Raoul Hausmann, Karl Marx'ın kafasının monte edilmiş

Okurlar/izleyiciler/takipçiler sanat haberlerine sanat eleştirisi yazılarından daha çok ilgi gösteriyor

olduğu bir makine tarafından sıkıştırılmaktadır. Kolajdaki diğer anatomik makineler ise aşka anatomik makineler de vardır ki örneğin Pola Negri gibi kadın film yıldızları Alman düzeninin bıyıklı temsilcileriyle savaşmaktadır. Höch sağ alt köşeye, o dönem Avrupa'da kadınlara oy hakkı tanıyan ülkeleri gösteren küçük bir harita da yapıştırmıştır. Buraya ayrıca küçücük de olsa kendi başının bir fotoğrafını eklemiştir. Düzene karşı duran radikal bir sanatçıdır Höck ve bu nedenle de hep sevmişimdir.

Diğer örneğim ise Gustave Courbet'nin (1819-1877) L'Origine du Monde'si (1866) üzerine yaptığım ve arama motorunun bana verdiği sonuçlarla ilgili olacak. Ama öncelikle bu tablonun da kısaca hikâyesini iletmekte yarar görüyorum. Gustave Courbet'nin bir kadın modelin cinsel organını cüretkâr bir açıklıkla betimlediği meşhur tablosu L'Origine du monde (Dünyanın Kökeni), yapıldığı 1866 yılından beri görülenleri şok etmeye devam eden bir yapıt. (Cümleyi internet araştırması sonucunda karşıma ilk çıkan web sayfasındaki yazıdan alıntılıdım ve yorumu okuyucuya bırakıyorum.) Hikâyeye devam edelim, L'Origine du monde'u konusu kadar ilginç kılan bir diğer unsur da, tabloya sahip olanların kişilikleriydi. Tablonun ilk sahibi, Courbet'nin zamanında Paris'te görev yapan Osmanlı diplomatı Halil Şerif Paşa'ydı (1831-1879). Hatta bir iddiaya göre tabloyu Courbet'ye bizzat o sipariş etmişti. Halil Şerif Paşa, Kahire'de doğmuş ve Fransa'da eğitim görmüş varlıklı bir kişiydi. Öğrencilik yıllarında sanatla ilgilenmeye başlamış ve sonrasında Paris'e yaptığı yolculuklarında çeşitli tablolar satın almaya başlamıştı. Asıl tutkusu erotik resimlerdi ve Paris gazetelerinin köşe yazarları onu "Asyalı zevk düşkünü", "Boulevard des Italiens'in Sardanapalus'u", "şakacıktan diplomat", "Osmanlı dandy'si" diye sıfatlandırmışlardı.*

Evet, şimdi sözü, kendi kendime -oldukça da eğlenerek- yaptığım kısa deneye getirelim. Sonucu okumaya hazır mısınız? "Cut with the Kitchen Knife Dada" Google arama çubuğuna yazılınca, 0.54 saniyede 1.930.000 sonuç veriyor. "L'Origine du monde" için ise 370.000.000 sonuç yaklaşık 0.51 saniyede, gözlerinizin önüne seriliyor. Tabi ki eğlenceyi dozunda bırakarak hepsine tıklama ve sonuçlara saatlerce, hatta günlerce bakma gibi bir çılgınlığa girişmedim. Zamanımız oldukça değerli! Peki, soru sorma hakkınızı kullanarak doğru bilgi için nerede ve nasıl gezindiğimi sorarsanız, sanırım iki adım ötemde kendime saklandığım odamda yazı masamın hemen yanı başımdaki kütüphanem olacaktır. İnternet çağındaki bir hedef kitle bireyi sanırım teknolojiyi kullanmama rağmen hâlâ başarmış değilim. Bununla birlikte interneti sanatla ilgili her şeyden haber alma

özgürlüğüm olarak kullanmayı tercih ediyorum. Sergi, konser, bienal veya kendi küratörlüğünü yaptığım sergiler için internet bana sayısız kişiye ulaşma imkanı sağlıyor.

Seçmiş olduğum yapıtlardan yola çıkarak ulaştığım sonuçlar ve medya diline bakarak günümüz için belki de şu saptamayı yapmak mümkündür: "Popüler" "popüler olma" gibi haberlerle hedef kitlenin merak sınırlarını uyandırmak! Peki, nereden bulacağım gerçekten sanat meraklısı bir kitleyi? Sorunun cevabı oldukça zor hatta fazla zor! Geçenlerde sanat kuramı derslerine girdiğim bir grup öğrenciye ki takdir edersiniz ki sanatın havuzundaki öğrenci kitlesi karşımdakiler, sorum şu odu: Günde en az bir tane sanat yazısı okuyor musunuz? Kırk kişinin yüzündeki ifade belki de gördüklerim karşısında, kendi yüzümdeki ifadeden de daha donuktu. Aslında sorunun satır arasında, "sanat haberi mi yoksa sanat eleştirisi mi" sorusu yatıyordu. Şu bir gerçek ki Google, Facebook, Twitter ve Instagram gibi sosyal mecraların haber anlayışının daha çok takipçilerin ilgisine/merakına

yönelik olduğunu düşünerek yorum yapmak gerekirse; okurlar/izleyiciler/takipçiler sanat haberlerine sanat eleştirisi yazılarından daha çok ilgi gösteriyor. Görseli olmadan paylaşılan yazıların (?) -doğrusu 'ileti/lerin' olmalıdır- okunma oranı düşük! Medya bu açıdan görsel bombardımanı ön plana çıkmış veya kurum destekli, sponsor odaklı sanat etkinliklerinin paylaşımıyla yoluna devam etmeyi tercih ediyor. Kısaca ne kadar çok görünürlük o kadar çok izlenme ve tıklanma rekoruna sahip destekleyici sanat etkinliklerinin görünürlüğü de "bulaşıcı medya sanatı" adı altında ilgi çekiyor. Venedik Bienali, İstanbul Bienali, bunun en güzel örneği olarak verilebilir. Paylaşılan her görsel ilgiyle izleniyor, böylece özentiden denilen tuhaf ruh halinin oluşmasına zemin hazırlanıyor ve devamında da kendini bienalin, sanat fuarının veya müzelerdeki süreli sergilerin içinde gezinirken, aynı zamanda da "selfie" çekerken bulan bir

"Ne kadar çok görünürlük o kadar çok izlenme ve tıklanma rekoruna sahip destekleyici sanat etkinliklerinin görünürlüğü de "bulaşıcı medya sanatı" adı altında ilgi çekiyor"

hedef kitle, internetin haşarı çocuğu sosyal medyanın kurallarına göre, oyuna dâhil edilerek çemberin içine çekiliyor.

Türkiye’de İstanbul merkezli özel müzecilik arttığında bu yana Facebook, Twitter, Instagram veya benzeri sosyal medya mecralarında süreli sergilerin görsel şöleni ile karşılaşyoruz. İstanbul merkez olmaya ve etkinlikler bağlamında bulaşıcı medya mecralarında kendi içindeki dinamikleri görünür kılmaya devam ediyor. Periferi de görünür olmak ya da olmamak ruh halinde kendi savaşımını vermeye devam ediyor.

Ağ toplumları sanatın içeriğinden daha çok popüler kitle mantığıyla görünür olana odaklanıyor. L’origine du monde’yi sipariş veren Osmanlı Paşası ilgi alanı olurken esasında yolunu sanata adanmış veya Sanat Tarihi’nin tozlu raflarından çıkıp sergi salonuna yerleşen ve emekle kotarılan bir serginin veya etkinliğin görünürlüğü de zayıfladıkça zayıflıyor. Bu bağlamda belki de sanat haberinin geleneksel çizgisinden yeni medyaya doğru evirildiği hem avantaj hem de dezavantajları tartışarak gitmekte fayda var.

Son yıllarda The British Museum’un hazırladığı geniş kapsamlı sergiler ki bunların başında Rodin and The Art of Ancient Greece, I am Asurbanipal, Troy Myth and Reality geliyor. Söz konusu sergilerin destekleyiciliğini BP üstleniyor. Bu konuya neden değindiğimi hemen kısacık belirtmek istiyorum: Yaşadığımız son on yıl içerisinde ‘yeni’ iletişim araçlarının yeni bir formu olarak sosyal medyanın etkin biçimde kullanılması yeni toplumsal hareketleri

yapısal bir dönüşüme uğratarak, çok daha atomize olmuş daha “yeni” bir yapının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Sosyal medya araçları son dönemde gerek yerel, gerekse küresel ölçekte yeni toplumsal hareketler bağlamında sıklıkla gündeme gelmektedir. Bu bağlamda sosyal medya, gerçek hayatta örgütlü bir toplumsal hareketin haberleşmesi ve örgütlenmesi anlamında kolaylık sağlayan bir araç olarak işlev görebilmektedir.

Bu şu demek: Yeni medyada sergi haberlerinin yanı sıra sivil toplum örgütleri tarafından yürütülen “End Oil Sponsorship” gösterileri de yer buluyor. Sanırım aktivistlerin bu çabası, sergi içeriğinin veya serginin kendi içsel popülerliğinin de önüne geçiyor. Shell’in İngiltere’deki National Galeri’nin sponsorluğunu sona erdirmesi gerekliliğini savunan makaleler dijital platformlardaki ‘geleneksel’ basılı gazetelerin “yeni” yüzü web sayfalarında yayınlanıyor (Sadece bir örnekle açıklamak gerekirse bkz. <https://www.theguardian.com/business/2018/oct/19/shells-ends-national-gallery-sponsorship-to-delight-of-campaigners>). Evet petrol devi medyadaki aktivistlerin gösterileri ve bu gösterilerin sosyal medya ağlarındaki milyonlarca kişiye ulaşması ve özellikle müze çalışanlarının sendika baskılarıyla sanattan elini önce Tate Modern, sonrasında ise National Gallery ile çektiğini açıklıyor. Fakat gelin görün ki BP’nin The British Museum ile olan sponsor anlaşması hâlâ devam ediyor. Müzenin web sayfasında 21 Kasım 2019 tarihinde açılacak olan Troy Myth and Reality sergisi “BP Exhibition” başlığıyla duyuruluyor.

Culture Unstained’in eş-direktörü Chris Garrard, “Ulusal Galeri ile olan ortaklığını sona erdirerek ve fen eğitimine geçerek, Shell’in hiçbir zaman gerçek bir hayırsaver değil, temizleyecek bir imaja sahip toksik bir şirket olduğunu

itiraf ediyor” sözünü anımsayarak kendi yazımın gidişatını da noktalamaya doğru gitmek istiyorum.

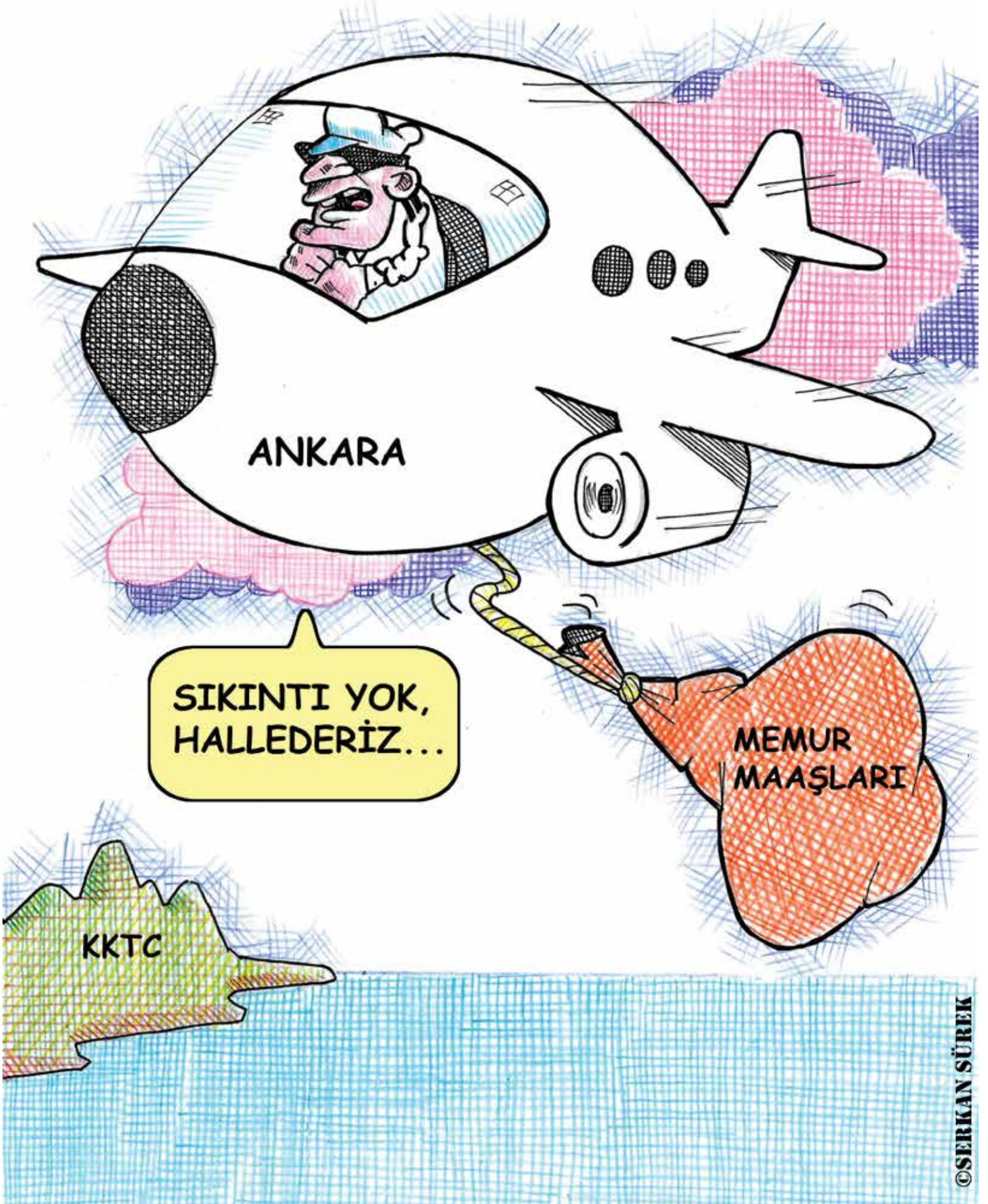
Sormam gereken önemli bir soru; Kıbrıs’taki sanat olaylarının medyadaki görünürlüğünün

nasıl bir boyutta seyrettiğidir. Sanat haberi boyutunda mı, eleştiri bağlamında mı, protesto edilecek ve sanata daha çok destek verin diyebilecek sivil toplum örgütleri bağlamında mı? Dünya ve Türkiye’yi tartışıp medyadaki bulaşıcı hastalığın müsebbibinin sanat virüsü olduğu başlığını atarken bir ters köşe yapıp çuvaldızı kendi yalnız adacığımıza batırmak aklımın bir ucundan geçti ve cümlenin kelimelerinin alt satırlarına gelip yerleşti. Bir iç sesin kısa soruları gelip gelip sizi bulduğunda iş kendi boyutunu ya da görünenin de ötesinde buz dağının altında görünmeyenleri sakladığını bize gizli gizli haykırmaktadır.

Ne dersiniz?

*<http://www.milliyet.com.tr/pazar/halil-serif-pasa-nin-renkli-yasam-oykusu-5228032>

BÜTÇESİ SÜREKLİ AÇIK VEREN KKTC EKONOMİSİNDE,
MALİYE BAKANLIĞI KAMU MAAŞLARINI ÖDEMEKTE
ZORLANIYOR...

► Melissa Hekkers
melissahekkers@gmail.com

Medyada sanat

Sosyal medyanın gölgesinde kalsa da geleneksel medyada, gazetelerin kültür sanat sayfalarında ya da eklerinde, dergilerde, televizyon şovlarında ve alternatif yayınlarda sanat haberlerinin her zaman sağlam bir yeri olmuştur.

Sanatı ve sanat trendlerini duyurmak ve yaymak için bireyler kadar medya da facebook, twitter ya da instagram gibi sosyal medya hesaplarının kullanımındaki artışa rağmen, cyprusevents.net gibi bazı yerel siteler sinema, tiyatro, sergi ya da performans gibi tüm kültür sanat faaliyetlerine ilişkin her türlü bilgiye ulaşılabilecek noktalar haline gelmeye başladı.

Kullanıcılara kendi etkinliklerini yükleme imkanı da sunan bu platform, en azından son 7 yılda kültürel etkinliklerin ve sanatın ön plana çıkmasını sağladı ve ada çapındaki kültürel gündemin ne olduğuna ilişkin bilgilere ulaşılabilen başlıca kaynak haline geldi.

Sosyal medyanın kısa ve yüzeysel oluşundan dolayı etkileşim ve eğitici bilgilendirme çoğunlukla geleneksel medya üzerinden yapılmakta.

Politis gazetesinin pazar günleri çıkan ve gazeteyle birlikte dağıtıldığı gibi gazetenin sitesinde de yer alan haftalık kültür eki Parathyro, sanatla ilgili yüksek standartlı ve kaliteli yazıların yanı sıra, ada genelindeki artistik trendleri ve adadaki sahne hayatına ilişkin haberleri de sağlamakta.

Fileleftheros gazetesinin 64 sayfalık renkli eki ΦΛGood da aynı şekilde sanat dünyasından yerli ve yabancı sanatçılarla röportajlara yer verdiği gibi tiyatro, sanat, mimari, sinema, edebiyat ve müzik için ayrılmış özel

sayfaları bulunuyor. Okuyucular ayrıca bu ek sayesinde önemli kültür sanat etkinlikleri ve tiyatrolarla galerilerin ajandalarından haberdar olabiliyor.

İngilizce yayınlanan Cyprus Mail gazetesinin sadece pazar günleri yayınlanan ve internet sitesinde ulaşılabilen "Lifestyle" bölümünde de aynı şekilde sanata ilişkin derinlemesine analizlerin yapıldığı yazılar ve röportajlarla hafta boyunca meydana gelen sanat olaylarına yer veriliyor.

Televizyonda ise özellikle devlet televizyonu RIK'te, yıllar içinde sadece sanata ayrılmış çok çeşitli televizyon programları yapıldı. Eskiden Entexnos diye çok popüler olan bir kültür programı vardı. Şimdilerde ise haftalık kültür sanat programı 'Art Cafe' başı çekiyor. Sanat ve edebiyat dünyasının önde gelenlerinin konuk edildiği program, yapılan röportajlar ve tartışmalarla destekleniyor.

Gazeteci Eleni Xenou, Christoforos Roditis'in

yönetiminde hazırladığı bir diğer yeni programda ise, her defasında farklı bir müzik grubuyla birlikte minibüsle farklı bir köye gidiyor. RIK'te yayınlanan bu 'yol programında' Kıbrıs müziğinin öncülerinin eserlerinin adanın otantik yerlerinde tanıtılması amaçlanıyor. Yerli sanatçıları yerli kültürle birlikte tanıtmak hem eğlenceli hem de bilgilendirici oluyor.

Çok dilli edebiyat dergisi 'Cadences' ise okuyucuların Kıbrıs edebiyatı ve sanatı hakkında kısmen de olsa bilgi sahibi olmasını sağlayan mükemmel bir kaynak. Dergide, Kıbrıs'ın bütün dillerinde şiir, hikaye ve otobiyografilerin yanı sıra deneme, eleştiri ve benzeri yazılara yer veriliyor.

"Sosyal medyanın kısa ve yüzeysel oluşundan dolayı etkileşim ve eğitici bilgilendirme çoğunlukla geleneksel medya üzerinden yapılmakta"

The arts in the media

Social media has perhaps trumped the portrayal of the arts in traditional media, although it's sufficient to say that the arts in southern Cyprus have always found a sound place in the cultural sections/inserts of newspapers and magazine, television shows and alternative publications.

Aside an obvious increase in the use of social media, whether that be Facebook, twitter or Instagram by media/ publishing houses themselves as well as by individual entities and persons to promote the arts and its trends, locally, websites such as cyprusevents.net have managed to become a one stop portal that provides a pool of information with regards to any form of cultural event, whether that be cinema, theatre, art exhibitions, performances etc. Giving the potential to users to upload their own event in their own time, with the potential to plug websites, this platform has, over the past seven years at least, brought cultural events and the arts to the forefront and has become a prime source of information for anyone whose looking for what's culturally on the agenda island wise.

Yet the brief and at times superficial character of social media interaction and infotainment is still very much supported through more traditional media outlets. Newspaper cultural inserts such as Politis Newspaper's 'Parathyro', a weekly cultural insert printed every Sunday and disseminated through the newspapers' online portal maintains a high standard and quality of art related features and news stories which cover the limelight of artistic trends and scenes of the island in the Greek language.

Phileleftheros Newspaper's ΦιλGoodis equally as insightful with its 64 colour pages, in which it hosts interviews with personalities from the Cypriot and foreign art scene, specialised pages on theater, art, architecture, cinema, literature and music as well as artist portfolios. As with all the above mentioned inserts, it's also here where readers can find out about

the most important cultural events and an agenda for galleries and theaters.

In the same spirit, the Cyprus Mail Newspaper's 'Lifestyle' section, which circulates on a Sunday and online, covers in-depth stories that revolve around the arts. It does so predominantly through features and interviews/ profiles in the English language and supports the inserts' content with news stories about the arts in general throughout the week.

Television, although predominantly the National TV Station, RIK, has over the years developed varying television shows that are solely dedicated to the arts. In the past, one of its popular cultural show was known as Entexnos. Nowadays, the show 'Art Café' seems to have

taken the lead; a weekly cultural TV show which hosts stakeholders from the art and literary world in its studio, and presents alternating art based themes based on a roundtable and interviews which supplement the studio discussions.

Journalist Eleni Xenou and director Christoforos

Roditis launched a relatively new and innovative TV show, also broadcasted by the national carrier (RIK) in which Xenou, on every show, boards a small bus and travels with a different music bands to a different village in Cyprus. Characterised as an 'on the road' music show that aims to get audiences to get to know the contemporary creators of the Cypriot music scene through their music and in some of the most authentic places of the island. The combination of introducing local musicians through the local culture is both entertaining and insightful.

Regarding literature, the multilingual literary magazine 'Cadences', a journal of literature and the arts in Cyprus is a wonderful source from which one can obtain a glimpse of Cyprus' literary agents. It published poetry, short fiction, autobiography, experimental work, reviews, and other writings in all the languages of the island of Cyprus.

Nihat Özdal

nihatozdal@gmail.com

Medya kültürü

20. yüzyılın en büyük başarılarından biri olan Narın Rengi, Ermeni âşık Sayat Nova'nın (Türkülerin Efendisi) yaşam öyküsünü anlatırken, ozanın hayatını yaşadığı önemli olaylardan ziyade şiirlerinden yola çıkarak beyazperdeye yansıtır. Ozanın büyüdüğünü, âşık olduğunu, manastıra kapandığını ve öldüğünü görürüz; ama bu olayların hepsi Parajanov'un hayal dünyasından imgelerle, Sayat Nova'nın görülen ama pek duyulmayan şiirlerinin bağlamında betimlenir. Sofiko Chiaureli, filmde erkek ve kadınlardan oluşan 6 farklı karakteri canlandırırken, Sergey Parajanov senaryoyu, yönetmenliği, kurguyu, koreografiyi, kostümü, tasarımı ve dekoru üstlenerek bu devrimsel eserin tek bir diyalog ya da kamera hareketi olmaksızın çekilmesini sağlamıştır.

Twitter üzerinden Parajanov'un "Nar'ın Rengi"nden kitapların dans ettiği, şarkı söylediği sahneleri paylaştığımda yüz bine yakın kişiye ulaştım, bu soruyu düşünmüştüm, Pera Müzesi'ndeki Parajanov Sergisi ya da Filmi bu yeni "medya kültürü" insanlara ulaşmak bağlamında etkili değildi?

Eski zamanlardan beri toplum insanların her zaman birbirlerine bilgi aktaracağı, etkileşime gireceği veya başka bir deyişle iletişim süreçlerine katılacağı şekilde yapılandırılmıştır. İletişim olmadan, ne toplum ne de kültür mümkün değil. Ve kültürün doğası, etkileşimin nasıl gerçekleştiğine (örneğin doğrudan iletişim yoluyla, taşların üzerinde işaretler kullanmak, interneti kullanmakla) bağlıdır. Günümüzde, bilgi aktarımı medya aracılığıyla gerçekleşmekte, dolayısıyla medyanın modern kültürdeki rolü daha fazla önem kazanmakta ve medyanın bir kişi üzerindeki etkisinin sorunu daha da keskinleşmektedir. Bununla birlikte, bilgi toplumdaki mevcut eğilimler ve internetin yeni olanakları araştırmacıları bu geleneksel medya listesini gözden geçirmeye zorladı ve şimdi daha da büyüdü.

Geçtiğimiz 10-20 yıl boyunca, medya önemli ölçüde değişti. Buradaki kilit rol, bilgi işleme ve iletme yeteneğine sahip elektronik cihazların (örneğin, bir bilgisayar ve bir cep telefonu) ortaya çıkması ile oynadı. Ayrıca, bize sürekli iletişim ve mobilite sağlayan bilgi ve bilgisayar teknolojileri ve programları ortaya çıktı. Bu, insanlar arasındaki bağlantı için yeni teknolojileri (Skype, Messengers, ICQ, WhatsApp), ağ oyunlarında iletişim, yeni topluluk biçimlerinin ortaya çıkmasını (sosyal ağlar, etiketler, sohbetler) içerir.

Medya bir tür modern kültür oluşturur. Kültürel araştırmalarda, iletişim araçlarının (nasıl iletişim kurduğumuzu belirleyen) kültür türünü ve her yeni iletişim aracının ortaya çıkmasının yeni bir kültürel çağın gelişmesine yol açan bir teorisi var.

"Medya kültürü, modernliğin bir göstergesidir. Bu, medyanın toplum ve birey üzerindeki büyük etkisi sayesinde özelliklerini edinmiş yeni bir kitle kültürü biçimidir"

Örneğin, yazının gelişmesi medeniyetlerin kültürüne yol açtı; matbaanın gelişi kitap yazma kültürüne yol açtı ve bilginin doğrudan temas olmadan bir kitleye aktarılmasını mümkün kıldı. Yirminci yüzyılın başlarında medyanın yoğun gelişme ve popülerliği kitle kültürünün gelişimini önceden belirlemiştir.

Zamanımıza gelince, 20. yüzyılın sonunda elektronik medya hakim olmaya başladı ve internet modern toplumun yaşamında önemli bir rol oynamaya başladı. Bu koşullar medya kültürünün ve bilgi toplumunun ortaya çıkmasını sağlamıştır. 21. yüzyılda, medya dünya algımızı kökten değiştirdi, yeni öncelikler belirledi, zaman ve mekan duygusunu değiştirdi ve en önemlisi bilgi, resim ve görüntüleri zamanımızın kilit bir kaynağı haline getirdi.

Medya kültürü, modernliğin bir göstergesidir. Bu, medyanın toplum ve birey üzerindeki büyük etkisi sayesinde özelliklerini edinmiş yeni bir kitle kültürü biçimidir. Buna ek olarak, medya kültürü, görselin sözel üzerine üstünlüğü (resimler ve videolar yazılı metinlerden daha popülerdir) ve rasyonel üzerindeki

duygusallıkla karakterize edilir. İnsanlar arasında bir sanal ortam etkileşiminin olması ve "medya" insanının ortaya çıkması medya kültürüyle yakından bağlantılı, bilimsel literatürde, bu kültürün çeşitlerinin adları da bulunabilir: klip kültürü, ekran kültürü, medya kültürü, dijital kültür, vb.

Medyanın modern kültürdeki rolü farklı bir ışıktaki ortaya çıkarılabilir. Özellikle, kültüre uygulamalı bir bakış açısıyla bakarsanız. Daha sonra kültür, toplumun kültürel faydalarını koruyan, güncelleyen ve gelecek kuşaklara aktaran kurum ve uygulamaların bir birleşimi olacaktır. Bu durumda, medya yaratıcı sürecin doğası ve kültürel ürünlere erişim ile yakından

bağlantılıdır.

Çağdaş yaratıcılık ve bununla ilişkili süreçler (yaratıcılık eğitimi, sanat eserlerinin yaratılması, kültürel ürünlerin tüketimi vb.) Medyanın katılımıyla yeni özellikler kazanmıştır. Kitle iletişim araçlarının ve kültürlerin kesişme noktalarının en önemli noktaları, yaratıcı etkinliklerin sonuçlarına, fonlara, galerilere, koleksiyonlara vb. Geniş erişimin bulunmasıdır. Günümüzde kitle iletişim araçları, yaratıcı ürünlerin hızlı bir şekilde yayılması için bir fırsat sunmakta. Medya yardımı ile romanlar, şiirler, filmler ve daha fazlası izleyici tarafından daha erişilebilir hale geldi.

Oxford Üniversitesi, sosyal medya üzerinden yapılan propagandaları araştırdı

Otoriter rejimler sansür ve şiddet tehditleriyle besleniyor

Sosyal medyayı propaganda için kullanıp, kamuoyunu yönlendirmek ve yönetmek artık bir kaç kötü niyetli kişinin işi olmaktan çıkıp ana akım haline geldi. Sosyal ağlarda algoritmalar, makine veya insan yoluyla yanıltıcı bilginin yayılması olarak tanımlanan "Bilişimsel Propaganda", dijital ekosistemin tamamına nüfus edip, yayıldığından artık günlük hayatın bir parçası oldu.

Oxford Üniversitesi tarafından yapılan "Global Dezenformasyon - Organize Sosyal Medya Manipülasyonu 2019" araştırmasına göre, hükümet yetkilileri ve siyasi partiler, "siyasi propaganda", "dijital ekosistemi kirletme" ve "ifade özgürlüğünü ve basını baskı altına almak" için sosyal medyayı kullanıyor.

Her ne kadar propaganda, her zaman politik söylemlerin bir parçası olsa da bilişimsel propaganda kampanyalarının, derinliği ve çeşitliliğinden dolayı, kamu yararına ilişkin ciddi endişelere, kutuplaşmaya ve güvensizliğe neden olurken demokrasiye olan güveni de zedeliyor.

Araştırmada, 3 yıl boyunca devlet ve siyasi partilerin global düzeydeki sosyal medya manipülasyonları incelendi ve hazırlanan raporda, bilişimsel propagandadaki eğilimlerle gelişen araçlar, kapasiteleri, stratejileri ve kaynakları analiz edildi.

Organize manipülasyon izine rastlanan ülke sayısı yüzde 71 arttı

"Siber ordular"ın, aralarında Türkiye, Yunanistan, İngiltere ve ABD'nin de bulunduğu 70 ülkedeki aktivitelerinin incelendiği araştırmaya göre, 2017'de 28 olan 'organize sosyal medya manipülasyonu' izine rastlanan ülke sayısı 2018'de yüzde 71 artarak 48'e yükseldi.

44 ülkede, devlet organlarının toplumu yönlendirmek amacıyla bilişimsel propagandayı kullandığı; 25 ülkede devlet yetkililerinin, bilişimsel propaganda hizmeti sunan

özel şirketler ya da stratejik iletişim şirketleriyle çalıştığı; 30 ülkede, hükümetlerle sivil toplum örgütleri arasında resmi işbirliği belirlendi.

Örneğin Azerbaycan, İsrail, Rusya, Tajikistan ve Özbekistan'da öğrencilerin ya da genç grupların bilişimsel propaganda yapmak amacıyla devlet organlarıncı kiralandığı tespit edildi.

Denetim, sansür ve şiddet tehditleriyle besleniyor

Her ülkede en az bir siyasi parti veya devlet organının sosyal medyayı kullanarak, kamuoyunu şekillendirdiği ortaya çıktı. 26 ülkede, bilişimsel propagandanın, temel insan haklarını baskı altına almada, politik rakipleri itibarsızlaştırmada ve muhaliflerin sesini bastırmada bir araç olarak kullanıldığı belirlendi.

Bilginin kontrolü için kullanılan bir araç haline gelen bilişimsel propaganda, özellikle otoriter rejimlerin pek çoğunda, sistematik olarak devam eden denetim, sansür ve şiddet tehdidiyle besleniyor.

Genellikle hedef, gazeteciler ve siyasi muhalifler oluyor. Amaç ise kamuoyunun tartıştığı konuları veya odak noktalarını değiştirebilmek, sosyal medya mecralarında istenilen bir fikri yaymak ve dijital alanı sınırlandırarak ifade özgürlüğünü kısıtlamak.

Dış politikaya şekil vermenin yanında yurt dışı operasyonlarında da bilişimsel propagandanın kullanıldığı tespit edildi. Özellikle Çin, Hindistan, İran, Pakistan, Rusya, Suudi Arabistan ve Venezüela, facebook ve twitter platformlarını kullanarak, global düzeyde propaganda yapıyor. Araştırma sonuçlarına göre, Çin global dezenformasyonda ana oyuncu.

Siber ordular çalışıyor

Günümüzde, kamuoyunun görüşlerini internet üzerinden manipüle etmek amacıyla hükümetler ya da siyasi partilerce görevlendirilmiş "siber ordular" söz konusu. 52 ülkede "siber ordular"ın, sosyal medya kullanıcılarını yanlış yönlendirmek amacıyla video, yalan haber siteleri ya da benzeri içerikler ürettiği tespit edildi.

Türkiye'de bu bölüklerin 500 kişiden oluştuğu tahmin edilirken, yüksek kapasiteli siber bölüklerin bulunduğu Çin'de bu sayı 300 bin ile 2 milyon kişiye kadar çıkabildiği

belirlendi.

“Siber ordular”ın bugün birçok organize platformda aktif olduğu ve kamuoyunun görüşünü şekillendirmek, siyasi gündemi belirlemek ve yaymak için sosyal medyayı kullandıkları tespit edildi. Bazı “siber ordular”ın, özellikle belli toplulukları ya da grupları hedef alan dezenformasyon ya da manipülasyon yaptığına ilişkin izlere rastlandı.

WhatsApp’da bile var

Sosyal medya platformlarındaki inanılmaz artışa rağmen facebook sosyal medya manipülasyonu için tercih edilen araç olmaya devam ediyor. En az 56 ülkede, facebook üzerinden yapılan organize bilişimsel propaganda kampanyalarının izine rastlandı.

2018’den beri araştırma çerçevesinde yürütülen incelemelerde, Instagram ve Youtube gibi görüntü ve video paylaşma platformlarında her geçen gün çoğalan “siber ordulara” ilişkin ipuçları bulundu.

WhatsApp’da bile “siber ordular”ın yürüttüğü kampanyaların izine rastlandı. Daha fazla insanın siyasi iletişimlerini sosyal medya teknolojileri üzerinden yapmasıyla beraber bu platformların öneminin daha da artacağına inanılıyor.

Temel insan hakları tehdit ediliyor

Global düzeyde büyüyen bir sorun haline gelen sosyal medyadaki “trolleme” ya da “taciz” artık temel insan haklarını tehdit eder düzeye yükseldi. 27 ülkedeki trollerin geçen yıl, siyasi rakiplere ya da aktivistlere sosyal medya üzerinden saldırımları için devlet tarafından finanse edildiği belirlendi. Bu yıl ise 47 ülkedeki trollerin, “dijital cephaneye” gibi kullanıldığına ilişkin izlere rastlanan araştırmaya göre, siber ordular büyük hesaplar üzerinden ifade özgürlüğüne de müdahale ediyor.

Araştırmaya ilişkin raporun sonuç bölümünde ise şu değerlendirme yapıldı:

“Özgürlük ve demokrasinin itici gücü olarak sunulan sosyal medyanın bugün artık ‘dezenformasyonun güçlenmesi, teşvik edilen şiddetin artması ve medya ile demokratik kurumlara güvenin azalması’ndaki rolü sorgulanıyor... Bilişimsel propaganda bugün dijital ortamın bir parçası haline geldi. Teknoloji geliştikçe, bu tekniklerin daha da gelişeceği göz önünde bulundurulduğunda, toplumun ve siyasetin de yeniden şekillenmesi kaçınılmaz... Güçlü bir demokrasi, kaliteli bilgiye ulaşmayı ve insanların bir araya gelip münazara, tartışma ve empati yapıp uzlaşabilmesi demek olduğuna göre, sosyal medya platformlarının demokrasi ve tartışma için gereken alanı yaratabildiği söylenebilir mi? Yoksa, içerikleri şişirerek halkı yanlış bilgilendirip, bağımlı hale getirerek sinirlendiriyorlar mı?”

Çeviren: Fezile Atuf Öksüz

Fezile A. ÖKSÜZ
fezileatuf@yahoo.com

Toplumsal duyarlılığı yükseltmek için yola çıktılar alternatif medyanın öncüsü oldular

Gazeddakıbrıs, hak odaklı gazetecilik için yola çıkan, toplumsal mücadeleden gelen bir grup gencin özverili çalışmaları sonucunda doğan bir internet gazetesi. Ana akım medyanın habercilik anlayışına karşı "yurttaş haberciliği" savıyla toplumsal olayların içinden, gerçek zamanlı ve yorumsuz içerikler sunan Gazeddakıbrıs, etkili bir sosyal medya kullanımıyla, bugün gündem üzerine analizlerin ve röportajların yapıldığı alternatif bir haber kaynağı haline geldi.

Giderek artan teksesliliğe karşı gelişen alternatif medyanın Kuzey Kıbrıs'taki öncüsü kabul edilen Gazeddakıbrıs bugün sağladığı tarafsız ve bağımsız haberlerle, analizlerin yanısıra zengin görselli, grafikli özgün anlatımı ve radyoculuğun dijital alandaki adresi kabul edilen podcastlarıyla dikkat çekiyor.

Gazeddakıbrıs, "alternatif gazetecilik odaklı yayınlarıyla, yeni medya olanaklarını yaratıcılıkla kullanarak, Kıbrıs'ta barışçı düşünceye katkıda bulunduğu" için bu yıl Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği tarafından özel ödüle layık görüldü.

MEDYA'nın sorularını yanıtlayan Gazeddakıbrıs'ın editörü, genç gazeteci Hasan Yıkıcı, bir buçuk sene

önce sitenin editörlüğünü devralırken hedeflediklerini gerçekleştirme yönünde attığı adımların sonuçlarından oldukça memnun. Gazeddakıbrıs'a olabildiğince kolektif şekilde bir süreklilik kazandırdıklarını vurgulayan Yıkıcı, okuyucuların sponsorluğunu üstlendiği sitenin bugün 40 olan abone sayısının 100 kişiyi bulması ve her abonenin ayda 100-150 TL'lik katkı yapması durumunda, arzuladıkları kurumsallaşmayı yakalayacaklarını düşünüyor.

Kısa vadedeki hedefi, bir hafta boyunca yaptıkları içerikleri ve editoryal olarak seçip, sayfalarında yer verdikleri içerikleri hafta sonu görsellerle zenginleştirilmiş bülten şeklinde abonelere email olarak göndermek; en büyük hayali ise sadece abonelerin ulaşabileceği bir özel bülten hazırlamak.

***

Soru: Gazeddakıbrıs'a nasıl ve ne şekilde katkı koymaya başladın?

Gazeddakıbrıs kurulalı 7 yıl oldu ancak ilk yıllarda arzulanan sürekliliği sağlayamamıştı. Zaman zaman toparlansa da duraklama dönemleri de geçirdi. Bir buçuk yıl önce toplumsal mücadelenin içinden gelen bir grup arkadaşla beraber Gazeddakıbrıs'la ilgilenmeye başladık.

Soru: Neden alternatif medya?

Alternatif bir mecraya yönelmeyi 2-3 noktada ihtiyaç hissettik. **Ana akım, merkez medyada hep bir sahiplik yapısı var.** Ya patron gazeteciliği de denilen bir şirkettir, ya da siyasi bir kurum veya partiyle organik bağı vardır. Geçmişte de hep böyleydi. Bekir hocamın dediği gibi "dava gazeteciliği" vardı. İnternet haber siteleri ise genellikle rekabetten dolayı, kaza ya da önemli bir olay olduğunda, hangisi daha hızlı verecek diye adeta yarışa giriyor. Tabii hız olduğu sürece hata yapma kapasiteniz de artıyor.

Bizim "flaş, son dakika haber" gibi kaygılarımız yok. Zaten biz bu gibi haberleri vermiyoruz. Bunları veren var. Hatta oldukça fazla veren var. **Biz bundan uzak durarak, biraz daha yavaş, biraz daha derin, daha çok analiz ve yorumların yapıldığı makalelere yer veriyoruz.**

Soru: İnternet gazeteciliğindeki hızın bir diğer nedeni de reklam pastasından daha fazla pay almak. Sizin böyle kaygılarınız yok mu?

Tabii çok fazla okunmak ya da paylaşılmak bizi mutlu etse de **daha fazla tık alma hedefiyle hareket etmiyoruz...** Biz reklam pastasına girmedik. Neden? Biz alternatif medya olduğumuzu söyledik ve alternatif ilişkiler geliştirmemiz

gerekliyordu. Bizim gidip o reklam pastasına girmemiz, bu alternatif ilişkilerden vazgeçme anlamına geleceğinden girmedik... Bizim için bağımsızlık da önemli. Bağımsız kalabilmek için böyle ilişkilere girmeyi gereksiz gördük

Soru: Ekonomik olarak nasıl ayakta duruyorsunuz?

İki modelimiz var şu an. Biri, hiçbir şekilde karşılık beklemeden, dayanışma maksatlı belli başlı dost işletmelerden aldığımız gelirler şeklindedir. Sayfamızda reklam gibi adı geçen işletmelerdir bunlar. Bu işletmeler 4-5 taneyle sınırlıdır ve aldığımız gelir de semboliktir. Bu gelirle daha çok Gazeddakıbrıs'ın teknik alt yapısını, internetini, domainini ve web sitesini güncelleme gibi giderlerini karşılıyoruz.

"Finansmanı okuyucular karşılıyor.. The Guardian örneğinde olduğu gibi"

Bir diğeri ise, alternatif ilişkiler kurma anlamında kitle fonlaması dediğimiz yöntemle finansmanın okuyucular tarafından karşılanmasıdır. Kitle fonlaması dediğimiz, sizin okuyucularınızın aynı zamanda patronunuz olabileceği, okuyucularınız tarafından fonlanabileceğiniz, gelirinizi oradan alacağınız bir modeldir. Bu model dünyanın

Podcast nedir?

Hasan Yıkıcı, podcast nedir sorusunu yanıtlarken, "Aslında bir aktivizm şekli podcast yapabilmek. Yani aktivizm sokakta pankart açmak, bildiri dağıtmak değil sadece. Yazmak, konuşmak ve tartışmak gibi podcast alanı bize alternatif alan yaratıyor. Dertleri, anlatmak istedikleri bir şeyi olanlar, podcast yaparak bunu çok geniş kitlelere ulaştırabilir. Özellikle gençlere hitap eden podcast için sadece ses kaydı yeterli" ifadelerini kullandı.

"Podcast, bu değişen, dijitalleşen teknolojiyle birlikte hayatlarımıza giren bir şey oldu. Aslında radyo kültürünün, dijital mecra da devamı gibi bir şey ancak belli noktalarda radyoculuktan çok farklı... Sabahleyin radyoyu açtığınızda, tüm kanallarda herkesin aynı şeyleri yani gazeteleri okuduğunu görürsünüz. Zaman zaman da gündeme ilişkin konuk alındığı da oluyor. Podcastta ise radyodan farklı olarak, biraz daha rahat, daha yaratıcı olmanız gerekiyor. Ancak en önemli fark, podcasti istediğiniz zaman dinleyebilirsiniz. Dilediğiniz zaman telefonunuza ya da cihazınıza indirip, orada dinleyebilirsiniz. Saklayabilirsiniz de. Radyoda bir programı dinlediğinizde, tekrarına denk gelmezseniz, yeniden dinleyemezsiniz. Podcastta ise istediğiniz zaman dinlersiniz"

Radyo ve televizyonda konuşulmayan, konuşulamayan pek çok konu podcast ortamında özgürce tartışılabildiğini çünkü burada sansür olmadığına işaret eden Yıkıcı, "Aynı şeyi radyo ve televizyonlar için söyleyemeyiz. Bir kurul var, yayınları denetleyen ve gerekli görmesi halinde ceza kesen, uyaran. Şu an podcastta bu yok. En azından şimdilik bir yasal düzenleme yok. Umarız ileride de olmaz... Burası denetlenemeyen, karışılmayan bir alan" dedi.

"Dijital mecra ya girildiği anda her yerdesiniz. Bizim yayınladığımız bir podcast, itunes, spotify gibi mecralarda otomatikman yayınlanıyor. Böylece ulaşılabilirliği de çok kolay"

Kuzey Kıbrıs'ta kurumsal olarak kendilerinden başka podcast yapan olmadığını ancak bireysel örnekleri bulunduğunu söyleyen Yıkıcı, podcastlarının içeriğine ilişkin soruyu yanıtlarken, "Podcastlarımız da, diğer paylaşımlarımız gibi hak yani insan hakları odaklı, eleştirel yayınlardır. Haber içerikli değildirler. Analizdirler..." dedi.

Ara verdikleri "Hiçbir Yerden Haberler" programına Aralık ayında yeniden başlamayı planladıklarını kaydeden Yıkıcı, sırf ekolojik duyarlılığı ve farkındalığı yaratmayı amaçladıkları iklimle ilgili podcastlarının yanı sıra insan hakları aktivisti ve avukatı iki arkadaşlarının insan hakları odaklı çeşitli konuları analiz ettiği "Renkli Terazi" isimli programları bulunduğunu belirtti.

çeşitli yerlerinde, özellikle bağımsız gazetecilik yapan çeşitli ülkelerde hayattadır ve ciddi bir karşılığı da vardır. ABD'de ve Avrupa'da bağımsız gazeteciler tamamen bu şekilde gelirini karşılıyor. Ne bir şirketle, ne de bir devlet-iktidar ilişkisiyle bağı var. Sadece okuyucularına karşı sorumlulukları var ve bu şekilde gelir elde ediyor.

İngiltere'de çok güzel bir örnek var. The Guardian. Birkaç yıl önce kağıda basmaktan vazgeçen gazeteye yalnızca internetten ulaşılabilir. The Guardian'ın geliri şu an tamamen okuyucularından geliyor. Norveç ve pek çok kuzey ülkesinde de benzer örnekler var. Türkiye'de de belli başlı bağımsız gazeteci, siyasi durumun getirisi ve basın özgürlüğünün daralmasıyla birlikte bu tip gazeteciliğe yöneldiler.

Soru: Kitle fonlaması dediğiniz bu sistem nasıl işliyor?
Patreon diye bir web sitesi var. Dünyadaki çeşitli içerik üreticileri, bir ağ olan Patreon'dan girip, açtığı profil aracılığıyla yayınlar yapmakta. Biz de oraya girip, bir profil açarak başladık bu işe. Siz de oraya girip bir profil açabilirsiniz bizi desteklemek anlamında. Böylece **fonladığınız yani maddi açıdan desteklediğiniz kişileri takip edip, paylaşım yapabilirsiniz. Bizim profilimizi bulup, isterlerse bizim belirlediğimiz ücretler kadar ya da kendilerinin belirleyeceği bir ücret kadar ödeyip, abone olurlar ve böylece destek olurlar.**

O para bizim havuzumuza düşer. Her 6 ayda bir gelir giderimizi açıklıyoruz. Abonelerimize o gelirlerin nerede kullanıldığına ilişkin bilgi veriyoruz. Şeffaflıkla o güveni vermeyi amaçlıyoruz. Zaten yaptığımız işler de ortada.

Soru: Kaç abonemiz var?

Kitle fonlamasına geçeli 2-2 buçuk ay oldu. 40 abonemiz var. Sosyal medya paylaşımlarını da hesaba katarsak, binbin 500 kişilik sabit bir kitlemiz var diyebiliriz. Çok iyi ya da farklı bir röportaj ya da haberle bu rakam daha da artıyor. Ancak **10 bin kişiye ulaşmak için başka şeyler yapmak lazım. Biz o şeyleri yapmamak istiyoruz.** Zaten bizim kitle

gazetesi olma derdimiz yok. Bir entelektüel kapasitesi olan, insan hakları, ekoloji, feminizm, LGBT gibi konularda duyarlı kesimlere hitap etmeye çalışıyoruz. Bunu yaparken de yeni bir dil ve yeni bir algı da geliştirmeye, yeni ilişkiler kurmaya çalıştık çünkü medya olarak işlevimizi yerine getirip, bir söz söylerken, "alternatif bir dille birlikte alternatif ilişkiler de oluşturmak gerekiyor" hassasiyetinden hareketle Gazeddakıbrıs'a sarıldık. Bir - bir buçuk yıl boyunca da hem bu dili, hem bu kimliği örmeye ve işletmeye çalışıyoruz. Yani **toplumsal duyarlılığı ve farkındalığı yükseltip, orayı besleyebilmeyi amaçladık.**

Soru: Geldiğiniz aşamadan memnun musunuz?

Şu an bir doyum aşamasına geldik diyebiliriz. Artık bu noktadan bir sıçrama yapmamız lazım. Öncelikle bir ekip oluşturmalıyız. Finansmanın yani abonelerin artması lazım. **100 aboneye ulaşılması ve her abonenin ayda 100-150 TL'lik katkı yapması durumunda, emek harcayanların çoğalabileceğini düşünüyoruz.**

Soru: Hedefiniz nedir?

Hedefimiz kurumsallaşmak. Bunun için de 1 ya da 2 kişinin tam zamanlı ve maaşlı bu işle uğraşması lazım. Esas hedefimiz tam zamanlı bir ekip oluşturmak. Ancak abonelik sistemi çok yeni. Kıbrıs gibi bir yerde hem avantajları hem de dezavantajları var. Küçük olan ülkede herkes birbirini tanıdığından destek ilişkisine girmek daha kolay ancak nüfus az olduğu için de bu tip fonlamayla ne kadar kurumsallaşabileceğiniz ayrı bir tartışma konusu. Yani **şu anki abone sayısı ve gelire kurumsallaşmamız mümkün değil ancak kendi kendimize yetebiliyoruz...**

Soru: Gazeddakıbrıs'ta şu an kaç kişi çalışıyor?

Üretim ve planlama aşamasında konuşup, tartıştığımız 3-4 arkadaş var. Gündemi onlarla belirliyoruz ancak fiili olarak tek uğraşan benim. Destek olan arkadaşlarımız var tabii. Çağdaş (Öğüç) gibi. Ancak **hepimiz geçinebilmek için başka işler de yapıyoruz.**

Soru: Hedef kurumsallaşmak ancak mevcut koşullarda başka neler yapılabilir?

Bu yıl podcasta başladık. Belirli bir kesimde kabul gören podcasti daha da yaygınlaştırmak lazım. Bunu yayabilmek için daha farklı yöntemler geliştirmemiz lazım. Dünyanın pek çok yerinde yaygın olan podcastta insanlar ellerindeki akıllı telefonlarla çok rahat ulaşabiliyor. Telefonlarını bu amaçla da kullanıyor. **Ne yazık bizim toplumda akıllı telefonlarla kurduğumuz ilişki çok da yaratıcı bir ilişki değil.** Dünyanın parasını verip sahip olduğumuz bu telefon facebook ya da instagram dışında pek kullanılmıyor. Bu nedenle bizim podcastlarımızı daha fazla tanıtmamız, yaygınlaştırmamız gerekiyor.

Aynı zamanda, iletişim ve yeni medyada görsellik ön plana çıktığından Gazeddakıbrıs olarak bu yönde bazı çabalarımız oldu. Görsel ve grafik olarak anlatım denilen infografik yapmak gibi. **Kıbrıs'ın kuzeyinde ilk defa infografik hazırlayan ekip biziz.**

Bir de hayata geçirebilmeyi umut ettiğimiz e-bülten uygulaması hedefimiz var. Dünyada çok yaygın. E-bültenle kastım, bütün bir hafta boyunca yaptığımız içerikleri ve editoryal olarak tercih edip sayfanızda yayınladığınız içerikleri hafta sonu görsellerle zenginleştirilmiş bülten şeklinde abonelere email olarak göndermek... Benim ise en büyük hayalim belli başlı okuyuculara özel içerik sağlayabilmek. Sadece abonelerin ulaşabileceği bir özel bülten hazırlamak. ■

“Habercilikten çok başka kaygıları var gazeteleri açanların”

İletişim Fakültesi'nden 2011'de mezun olduktan sonra ülkedeki çeşitli basın yayın kuruluşunda çalışma fırsatı bulan Hasan Yıkıcı, Kuzey Kıbrıs'ta medyanın şu anki durumuna ilişkin sorumuzu yanıtında, her alanda olduğu gibi medyada da bir değişim ve dönüşümün söz konusu olduğuna işaret etti.

“Patron gazetelerinin arttığını görüyoruz. Dünyada, patron gazetesi olup çok iyi iş çıkarabilen örnekler var ancak bizde tetikçilik yapma, iş takibi ya da iş aklama anlamında bir gazetecilik geliyor...” yorumunda bulunan Yıkıcı, bugün 14-15 tane gazete olduğunu ancak bunlar arasında her gün okunabilecek gazete sayısının 4-5 taneyi geçmeyeceğine dikkat çekti.

Hasan Yıkıcı, bu kadar gazete açılıyorsa, burada başka bir sorun olduğuna inanıyor. Gazete açanların habercilikten çok başka kaygıları olduğunu söyleyen Yıkıcı, “Yani toplumsal ve sistemden kaynaklı bir sorun var” dedi.

“Ana akım medyanın geleceği yok”

Gazetelerin ekonomik sıkıntılarına da değinen Yıkıcı, ana akım medyanın destek talebinin haklı bir talep olduğunu çünkü bir şekilde yaşamlarını sürdürmeleri gerektiğini belirtti.

“Ancak bu durum bize bir gerçeği gösteriyor ki, geleneksel-ana akım medyanın geleceği yok. Hiçbir yerde yok. Herşey dijitalleşiyor”

Tüm dünyada kâğıttan vazgeçtiğini, adanın kuzeyinde de basılı gazeteden vazgeçmeden dijital alanda adım atan gazeteler bulunduğu işaret eden Yıkıcı, “Yani aslında şu an bir geçiş süreci yaşıyoruz. Bu süreçte pek çok gazetenin eleneceğini düşünüyorum. Ayakta kalacak gazetelerin de ciddi değişim dönüşümlerden geçerek hayatlarına devam edeceğini düşünüyorum” dedi.

Yıkıcı, dönüşümden kastının ne olduğunun sorulması üzerine, “Dönüşüm dijitalleşmedir” yanıtını verdi. “Bugün zaten elinize aldığınız gazetede okuduğunuz haberler eskimiş haberlerdir. Ben gecenin duyduğum haberlerin yer aldığı gazeteleri niye alayım. Yani doğallığında bir dönüşüm olacak. Bu aslında kuşakların değişimi, dönüşümüyle de ilgili”

Basılı gazetelerin çok azalacağını ya da yok olacağını ancak bu basılı gazetelerin önemsiz olduğu anlamına gelmediğini kaydeden Yıkıcı, “Dijitalleşmenin hakim olduğu dünyaya doğan nesiller büyüdükçe, basılı gazetelerin okunurluğu da düşecek. Ve herkes bilgisayarlardan habere ulaşacak. Bilgisayar derken de sadece facebook ya da benzeri sosyal paylaşım sitelerini değil de dijital ortamdaki gazeteleri kast ediyorum. Tabii burada değişen nesile göre, dijital ortam görsel ve grafiksel anlatımlarla zenginleşecek. ABD ve Avrupa'da artık Instagram üzerinden haber paylaşımları başladı. Çünkü orada farklı bir kesim var ve onlara da ulaşmak lazım.Yani bu yeni dijital ortamları gazetecilerin değerlendirmesi lazım” dedi.

“Gazetelerin artık editoryal açıdan çok daha güçlü olması lazım”

Gazetecilik mesleğinin geleceğini nasıl gördüğüne ilişkin soruyu yanıtında, sosyal medyayla birlikte herkesin bilgi paylaştığı bir ortamda gazeteciliğin anlamının değişmeyeceğini ancak editoryal olarak daha güçlü bir yapının oluşması gerektiğini belirten Yıkıcı: “Çünkü artık ortada dolaşan bu bilgileri, iyi bir editoryal süzgeçten geçirip, gerçek bilgiye ulaşabilmek gerekiyor. Yani gazetelerin artık editoryal açıdan çok daha güçlü olması lazım... Bilgiyi çok iyi ayırtırmak lazım. Gazeteci zaten şüphe eden, soru soran araştıran insandır. Zaten insanlar da artık daha nitelikli, ayrıntılı, bilgi verici ve geniş yelpazeli haber talep ediyor. Neden? Çünkü o saman alevi gibi parlayıp, sönen kısa haberler bir şekilde onlara ulaşıyor. Eksik olan, nitelikli, derinlikli, kapsamlı, araştırma haberdir. İşte alternatif medya olarak bizim de yaptığımız tam budur”

Çağdaş ÖĞÜÇ

cagdas.oguc@gmail.com

Dijitalleşme gazeteciliği bitiriyor mu?

Hemen her gazetecinin yeni tartışması bu başlık üzerinden şekilleniyor. Teknoloji alanında her gün yaşadığımız değişim ve dönüşümler, gazetecilik pratiklerinin ciddi anlamda şekillenmesine ve dönüşmesine sebep oluyor.

Bu dönüşüm, meslekte aktif olarak çalışan gazeteci sayısının azalmasına, bilgisayarın ve bilgisayar yazılımlarının gazetecinin birçok görevini elinden almasına neden oluyor. Düşünün ki, 20 sene önce bir gazetenin okuyucuya ulaşması için 24 saatlik bir süre ve en minimal düzeyde 9-10 kişiye ihtiyaç duyulurken, bu sayı şu anda 1 veya 2'ye kadar düştü. *(Bahsi geçen 10 kişi, matbaa ve dağıtım noktası da dahil olmak üzere, sadece bir kişinin çalıştığı varsayılarak yazılmıştır)*

Yeni medya teknolojileri ile gazeteciye dahi ihtiyaç kalmadan; yapay zeka aracılığı ile haber yazabilmenin araçları oluşturuluyor şu anda... Kısa bir süre sonra, işverenlerin kurumlarında haber yazma gereksinimleri de ortadan kalkabilir... Bir düşünün... Tek kelimeyi dahi yanlış yazmayan, elindeki veriyi en iyi şekilde değerlendiren ve bir konuyu en ince detayına kadar yazabilme yetisine sahip bir sistem neler yapabilir?

Kıbrıs'ın kuzey yarısında gazetecilik pratikleri mahkeme haberciliğinden öteye gidemiyor... Ülkede bulunan günlük gazetelerin hemen hepsi her gün gazete sayfalarının en az 3-4 tanesini mahkeme haberleri, trafik kazaları ve polisin bültenleriyle donatıyor...

Gazetelerde çıkan birkaç özel haber dışında geriye kalan haberlerin de tamamı devlet ajansı tarafından servis edilen

haberlerle bezeniyor... Önümüzdeki birkaç yıl içinde yapay zeka haberlerde söz sahibi olmaya başlarsa eğer yukarıda bahsi geçen haberciliğin hepsini kendi başına yapma şansına da sahip olacaktır...

Araştırmacı gazetecilik uzun yıllardır ülkemizde ölmüş durumdadır! Birkaç gazeteyi ayrı tutarak, herhangi bir araştırmaya tabii olmayan gazetecilik pratikleri, çok kısa bir süre içinde ölüme terk edilecek.

Yapay zeka; insani duygularıyla düşünemeyen bir sistemdir. Bu sistemin yapamayacağı tek şey insanın ekonomik, kültürel ve bireysel yaşantısını dikkate alarak haberler hazırlamaktır. Tiyatro sanatında kullanılan bir söz var... "İnsanı, insana, insanca anlatma sanatı..." İşte yapay zekanın elde edemeyeceği tek şey...

Gazetecilik pratikleri, insanı hedef olarak haber hazırlamadığı sürece ölüme mahkum olacaktır. Veriden beslenen, elde ettiği verileri insan odaklı ve insana dokunan gazetecilik ile halka sunan medya organları ise her daim yaşamını sürdürebilecektir.

Sosyal medyada etkileşimi artıran en iyi paylaşım saatleri

Her sosyal medya platformu kendine özgü bir günlük ve haftalık ritimle içerikleri yayıyor. Peki gazeteciler hangi platformda, ne zaman içerik paylaşmalı? Yeni bir araştırma; Instagram, Facebook, ve Twitter'de etkileşimin medya tüketimi açısından en yoğun olduğu zamanları ortaya koydu.

Journo'nun haberine göre, ABD merkezli pazarlama analiz şirketi Sprout Social "Sosyal medyada en iyi paylaşım zamanları 2019" adlı bir rapor yayımladı. Araştırma, şirketin müşterisi olan 25 bini aşkın markanın, önde gelen sosyal medya platformlarındaki içeriklerinin farklı gün ve saatlerde aldığı etkileşime dayanıyor.

Instagram'da paylaşım için en iyi saatler

Sprout Social'ın bulgularına göre Instagram kullanıcıları, diğer sektörlere kıyasla medya kuruluşlarının içeriklerini günün daha erken saatlerinde tüketmeye meyilliler. Bu yüzden medya kuruluşlarının 2019 itibarıyla en iyi içeriklerini Instagram'da şu saatlerde paylaşması öneriliyor:

- Tüm haftaya bakıldığında medya için Instagram'da en iyi paylaşım vakti cuma sabah 09.00.
- En "garanti" paylaşım aralığı çarşambadan cumaya, sabah 08.00'den akşamüstü 04.00'e kadar olan süre.
- Perşembe gecesi başlayıp cuma sabahına uzanan yüksek etkileşimli bir pencere de mevcut.
- Medya şirketleri için Instagram'da en düşük etkileşim cumartesi ve pazar gerçekleşiyor.

Facebook'ta paylaşım için en iyi saatler

Facebook, organik etkileşim açısından son dönemde düşüşte olsa da iki milyarı aşkın aktif kullanıcısıyla en büyük sosyal medya platformu olmayı sürdürüyor. 2019 itibarıyla Facebook'ta medya kuruluşlarının en çok etkileşim aldığı saatler ise şöyle:

- Salı akşamüstü 05.00 ve cuma sabah 08.00-09.00

medyanın en yüksek etkileşim aldığı saatler.

- Çarşamba 08.00-09.00, akşamüstü 05.00 ve perşembe akşamüstü 05.00 de yüksek etkileşimli vakitler.
- Facebook'ta en "garanti" paylaşım aralığı salı günü başlayıp cuma akşamüstü 05.00'e kadar sürüyor.
- En düşük etkileşim pazar gününün yanı sıra, her gün gece 10.00 ile sabaha karşı 03.00 arasında gözleniyor.

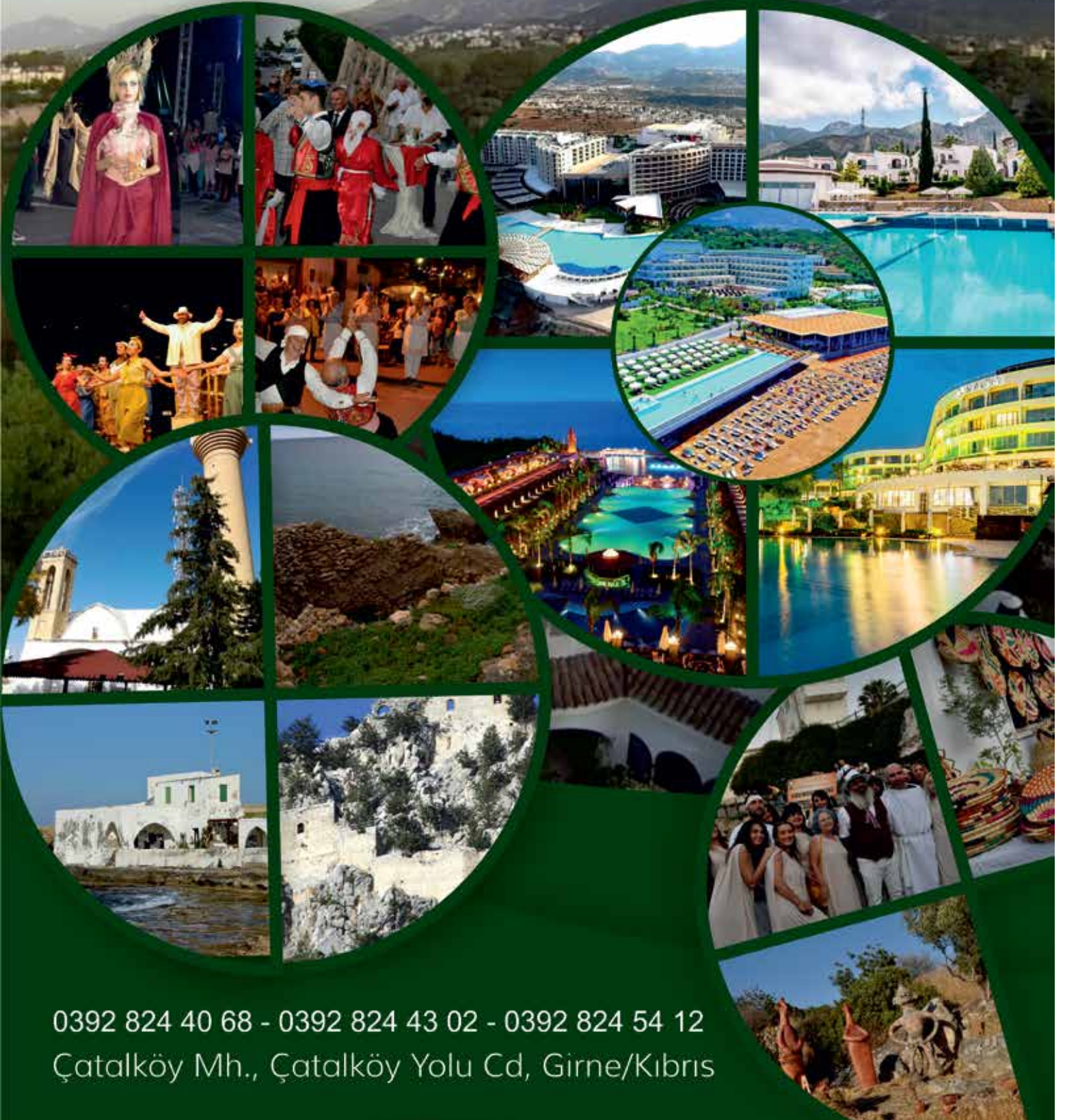
Twitter'da paylaşım için en iyi saatler

Neredeyse her gazetecinin özellikle sabahları haber taraması yaptığı Twitter'da medyanın en yüksek paylaşım aldığı vakitler ise şöyle:

- Twitter'da medya paylaşımı için en iyi saatler, perşembe sabah 09.00 ve akşam 08.00.
- Perşembe akşamüstü 04.00 ve sonrası ile cuma sabah 07.00 ile 11.00 arası yüksek etkileşim alınabilen diğer vakitler.
- En "garanti" paylaşım aralığı salı günü başlayıp cuma öğlene kadar sürüyor.
- Twitter'da medyanın en az etkileşim aldığı gün ise Cumartesi.

ÇATALKÖY BELEDİYESİ

0392 824 40 68 - 0392 824 43 02 - 0392 824 54 12
Çatalköy Mh., Çatalköy Yolu Cd, Girne/Kıbrıs

"İSTEMİYORUZ. SİZE KALSIN!"

Haksız rekabetten olumsuz etkilenen geleneksel medya kuruluşlarına destek amacıyla 2017'de dönemin hükümeti tarafından başlatılan Medya Destek Programı, UBP-HP döneminde durduruldu.

Yapılan tüm girişimlere rağmen hükümetin geri adım atmaması üzerine Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, Basın Emekçileri Sendikası, KTAMS, Dev-İş ve Geleneksel Medya Komitesi, hükümetten bundan

böyle "medya destek" talepleri olmadığını açıkladı.

"Kıbrıs Türk basını sizden önce de vardı, sizden sonra da yaşayacak. İstemiyoruz. Size kalsın!" açıklaması yapan örgütler ve komite, hükümete, destek projelerini "sadaka verir" pozisyonuna indirgeme eleştirisinde bulundu.

Açıklamada, "Basın emekçilerinin işsizliği, alım gücündeki erime ve geleneksel medyanın gelecek

belirsizliğinin sorumluları olarak tarihe geçeceksiniz" denildi.

Alt limiti 5 bin TL, üst limiti 20 bin TL olan aylık katkıyla başlayan Medya Destek Programı'ndan katkı alacak gazetenin en az 3 yaşında olması; gazete personelinin sosyal sigorta ve ihtiyat sandığı yatırımlarının yapılması; devlete yönelik mükellefiyetlerinin yerine getirilmesi; en az sarı basın kartı sahibi 5 gazeteci çalıştırılması gerekiyordu.

Basın örgütleri: #İstemiyoruz, #Sizekalsın

"Kurumsal medya yaşamak için sırtını kumarhanelere mi yaslasın!"

#istemiyoruz #size kalsın

"Medyada sermayenin trolleri devrede"

"HAYRETLER İÇİNDE İZLİYORUZ": Derya, Meclis Genel Kurulundaki konuşmasında, hükümet üyelerinin ve Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Kudret Özersay'ın, Medya Destek Programı'nı çarpıtıp ve Kıbrıs Türk basınında emek veren gazetecileri aşağılayan demeçlerini hayretler içinde izlediklerini ifade etti

MANİPÜLASYON VE YALAN HABER: "Gerçek gazetecilerin değil, siyasiler ile çıkar ilişkisi içinde olanların ve sermaye çevrelerinin finanse ettiği trollerin devreye soktuğu, manipülasyonlar ve yalan haberlerle karşı karşıyayız" diyen Derya, bu haberlerin, dijitalleşmiş mecra da inanılmaz bir hız ile dolaşıma girdiğini belirtti

"GAZETECİLER KUMARHANE Mİ AÇIŞIN?" Medya Destek Programı'nın odağında 'gazeteci istihdamı' olduğunun altını çizen Derya: "Kurumsal medya kendi devamlılığını sağlamak için kumarhane mi açışın? Sizi destekleyen medya kuruluşları gibi sırtını kumarhaneli otellere mi dayasın?" diye sordu

Sayfa 10-11

Ali Baturay
KIBRIS Gazetesi Genel
Yayın Yönetmeni
alibaturay@yahoo.com

Geleneksel medyaya neden katkı ve engel olanlara yazıklar olsun

Geleneksel Medya Komitesi ne yapmak istediğini defalarca anlattı, komite üyeleri bu konuyu gazetelerindeki köşelerinde yazdı, televizyonlara çıkıp açıkladı ama hükümet edenler bunu anlamıyor. Ya da anlamazdan geliyor. Konu nedir? Konu, 2017 yılında geleneksel medyaya verilmeye başlanan küçük bir katkı ve UBP-HP Hükümeti'nin bu katkıyı vermek istememesi, durdurması... Geleneksel medyadaki gazeteciler, "Haksız rekabete uğruyoruz, Türkiye'nin dev televizyon kanalları ve gazeteleri Kıbrıs'a ulaştığından, Kıbrıs'ta ürün ve hizmet satan dev Türkiye firmaları bize reklam vermiyor. Üstelik internet medyası da haberlerimizi çalıyor ve halka elektronik ortamda ücretsiz ulaşıyor diye orası da bize haksız bir rekabet içindedir" diyerek dönemin Hüseyin Özgürkün Hükümeti'nden yardım talep etti. Bu katkı illa ki para olacak değildi, yukarıdaki haksız rekabeti önleyecek yasal düzenlemeler de olabilirdi. Örneğin Türkiye kanallarının Avrupa'daki yayınlarında reklamlarının engellenmesi gibi, Kıbrıs'ta da engellenebilirdi... O dönemin hükümeti, ta ki yasal bazı tedbirler alınana kadar geleneksel medyaya alt limiti 5 bin TL, üst limiti 20 bin TL olan aylık küçük bir katkı yapmıştı.

Defalarca küçük katkının "sarı basın kartı gazeteci sayısına göre" verildiğini, basın emekçisi odaklı olduğunu, basın emekçisi istihdam edilsin diye verildiğini anlattık. Defalarca, Kıbrıs'ta yayın yapan Türkiye'nin dev televizyon kanallarında ve Kıbrıs'ta satılan Türkiye gazetelerinde reklamlar yer aldığı için ülkemizde tüketilen ürünlerin yerel medyaya reklam vermemesi nedeniyle oluşan haksız rekabete bir nebze olsun katkı sağlamak için bu paranın verildiğini söyledik. Katkının bazı kriterlere göre verildiğini, bu kriterleri yerine getiremeyenlerin alamadığını belirttik.

Neydi bu kriterler? Katkıyı alacak olan gazete en az 3 yaşında olmalı. Katkıyı alacak gazetelerin personelinin sosyal sigorta ve ihtiyat sandığı yatmalı, devlete yönelik mükellefiyetlerini yerine getirmeli, en az sarı basın kartı sahibi 5 gazeteci çalıştırmalı. Gazetelerin çalıştırdığı gazeteci sayısına göre, aylık alt limiti 5 bin TL, üst limiti 20 bin TL olan bir katkı. Geçmişte bu katkıyı 4 gazete alıyordu, çünkü söz konusu kriterleri uygulayan bu 4 gazeteydi. Şimdilerde katkı verilse, bu sayı 6 veya 7 olabilir. Bu katkı sarı basın kartı sahibi gazeteciler için veriliyor. Yani gazeteleri, gazeteci çalıştırmaya özendiriyor. Bu ufak katkı personelin ufak maaş artışına veya yatırımlarına gidiyor.

Zaten devlet, borcu olanlara katkıyı vermiyor, direkt yatırımlara veya diğer borçlara kesiyor. Diğer gazeteler neden bu paradan alamıyor? Çünkü bu kriterlere uymuyorlar. Ya en az 5 gazeteci çalıştırmıyor, ya devlete yatırım veya vergi borcu var, ya da henüz 3 yaşına basmadı... Biliyorsunuz tek personelle gazete çıkarırlar var, personeli devletin ilgili dairesine kayıtlı olmayanlar var... Sırf silah olarak kullanılan, sağa sola küfredsin, tehdit savursun, şantaj yapsın diye gazete çıkarıyor bazı kesimler. Bunları ne de gazetecilik ne de medya... Doğal

olarak bu katkıyı alamıyorlar.

Vay efendim, neden onlar da almıyor? Kriteria uymuyorsun ki, nasıl alacaksın? Bazı arkadaşlar, gazeteciler için alınan bu küçük katkı için; "Havuz medyası mı oluşturacaksınız? Parayı alırsanız hükümeti nasıl eleştireceksiniz?" diyor. Hiç alakası yok, bu katkıyı alan tüm gazeteler hükümeti eleştiriyor. Burada bir sorun yok bu gazeteler için, ama işte başkalarının sorun ettiği de budur. Hükümet temsilcileri, "Hem katkı yapıyoruz, hem gece gündüz bizi eleştiriyorlar" diyor. Eleştiriye katlanamıyorlar, bazı kişiler de onlara, "Bakın biz sizi yağıyoruz bize yok, onlar sizi eleştiriyor, onlara veriyorsunuz" diyor. Sanki de parayı ceplerinden veriyorlar da bir de üstünden eleştirilmek istemiyorlar.

Eleştirileri sorun ettiler, kendilerine yalakaılık yapanlara da para vermek istiyorlar, katkı meselesi tıkanı. Biz komite olarak Başbakan'ı, Başbakan Yardımcısı'nı, Maliye Bakanı'nı ziyaret ettik, meseleyi anlattık, neden katkının durduğunu sorduk. Bu arada sürekli konu Bakanlar Kurulu'na gittiği için başka bakanlarla da konuştuk. Hiçbir yetkili "Bu katkı yapılmayacak" demedi. "Bakıyoruz, çalışıyoruz, kriterleri değiştiriyoruz, Bakanlar Kurulu'nda tartışıyoruz" deyip durdular. Arada kimin karşı çıktığı konusunda isim de verdiler, "onların üzerine gidin" dediler. Herkes topu bir

diğerine attı. Ortada bir samimiysizlik var. Önden başka konuşuyorlar, arkadan başka.

Başta "verilmeyecek" demediler, sonra da mecliste bu paranın "yol, okul, hastane" yapımına harcanabileceğini söylediler, daha sonra yine mecliste paranın "hayır kurumlarına verildiğini" açıkladılar. Hangi hayır işi ya da hayır kurumu olduğunu bilmiyoruz ama bizimle dalga geçtiler.

Bu küçücük katkı, gazeteler için önemliydi, bütçeleri gelecek bu katkıya göre ayarlanmıştı. Hükümetin yaptığı gerçekten çok ayıptır. UBP- HP Hükümeti'nin Başbakan koltuğunda geçmişte medya patronu olan Sayın Esrin Tatar oturuyor. Yani medyayı, medya emekçilerini en iyi anlayacak kişi ama maalesef onun döneminde medyaya katkı kesildi. Biz komitede olan birkaç arkadaş, meslekte bir yerlere gelmiş, emekliliğe yaklaşmış insanlarız. Bu parayı kendimiz alalım diye koşturmuyoruz ya, ne de patronumuza vermek için. Genç muhabirler, gazeteciler için koşuşturup duruyoruz. Gazetelerde istihdam edilmiş, genç gazeteciler bu mesleği bırakmasın diye. Bunu anlamayanlara, siyasileştirenlere, kişiselleştirenlere ve o Bakanlar Kurulu'nda bu anlamsız inada karşı çıkamayanlara yazıklar olsun...

KAÇAK İNŞAATLARA DUR !!

Kaçak işçi çalıştırmanın 5 Asgari Ücret Para Cezası Olduğunu Biliyormuydunuz?

İHBAR HATTI ALO 170
www.ktimb.org

Kıbrıs Türk İnşaat Mütcahitleri Birliği

Cenk Mutluyakalı
Yenidüzen Gazetesi Genel
Müdür ve Genel Yayın
Yönetmeni
cenk@mutluyakali.com

O “küçük insanlar” için... Ülkeyi terk etmesinler diye...

Kıbrıslı gazeteci dostum Yorgos Kakouris basınımıza dair harika bir saptamada bulundu: “Çok fazla basın, çok zayıf gazetecilik...” Bunu internet gazetelerinin altyapısız çoğalmasından dolayı söyledi aslında... Adanın kuzeyine bakarak, “daha fazla gazete, daha az gazetecilik” de diyebiliriz. Hatta “Daha çok gazete, bir avuç gazeteci” de...

Özel basın: Çok çalış, az kazan

Bu yazının odağında “kamu dışındaki gazeteciliği” anlatıyorum. BRT ve TAK odağı (CNA ve PIK de diyebiliriz) belki farklı sorunlarla gündeme gelebilir. Yine de adanın kuzeyine dair şöyle bir genelleme yapmak mümkündür: “Üretimin olduğu yerde para yok, paranın olduğu yerde de üretim.” Elbette istisnalar bu saptamanın dışında tutulmuştur.

“Mücadele” yerine “kumarhane” basını!

Yine Yorgos'un analizine dönecek olursam... “Adanın her iki tarafında bulunan Kıbrıs basınının büyük bir çoğunluğu otomatik pilotta çalışıyor gibi görünüyor. Uzun çalışma saatleri, gittikçe azalan maaşlar...” Peki gazeteler kime hizmet ediyor? “Statükonun gücüne sıkı sıkıya bağlı siyasi partiler, kişisel gündemleri ve gizli amaçları olan iş insanları...” Kumarhane ya da sanal bahis patronlarının medyası geliyor, ne acı... Hani o bir zamanlar “mücadele basını” dediğimiz basının yerine...

Bu noktaya nasıl geldik?

“Dijital devrimin sebep olduğu dünya çapındaki basın krizi tüm sorunları daha da kötü bir hale getirdi. Kıbrıs'ta olanın aksine gazetecilik geleneklerinin yüzyıllar öncesine dayandığı daha güçlü ekonomilere sahip ülkelerde bile medya kuruluşları internet üzerinden para kazanma yolları bulmak konusunda zorluk yaşıyor.” Yorgos'un bu analizine bir de kuzeyin özel koşulları ekleniyor.

Dev şirketler, bankalar, holdingler ürünleriyle Kıbrıs'a geliyor ama yanlarında “reklam paylarını” da getirmiyor. Böylece bir “haksız rekabet” ortaya çıkıyor. “Medya Destek Programı” buna karşı oluşmuştu. Ancak “kriter” değil de “propaganda” isteyen yeni nesil bakanlar bu gereksinimi anlamadı.

Gelelim hükümete: Nasıl gazeteler istiyorlar?

Siz gazetelerin nasıl olmasını hayal edersiniz?

Hani hep (güya) şaşırırlar ya, “Bir avuç ülkede, bu kadar çok gazete mi olur?” diye.

Tam da şu anda ülkeyi yöneten akılla böyle olur. İdeal bir gazeteyi anlatırken bir haber merkezi olsun istersiniz, değil mi?

Hükümet istemiyor.

“Bir patronu olsun yeter” diyor.

Gazeteciler, muhabirler, editörler, çevirmenler, haber müdürleri...

Böyle bir “gazeteci takımı” istersiniz değil mi?

O nedenle de istihdama ihtiyaç vardır.

O nedenle de yatırıma...

O nedenle de insana...

Hükümet bunu da istemiyor!

“Gazete” istiyorlar ama içinde “gazeteci” olması şart değil! Tek bir kayıtlı gazeteci çalıştırmayan kurumlara destek için formül arıyorlar.

Gazeteciler ile kimi “siyasi pazarlık ustaları”nı yan yana koyuyorlar.

Hükümet edenlerin tek dertleri, ön sayfalarda boy boy fotoğraflarını görmek ve kendilerinin hazırladığı “propaganda” metinlerini yaymak...

Sigorta yatırımı yapmayan patronun yanında duruyorlar, işçinin değil...

İşinden atılan emekçinin değil, işverenin sırtını sıvazlıyorlar...

İstihdam yaratmanı, yatırım yapmanı değil yaygara koparmanı kucaklıyorlar...

Onları pek bir seviyorlar

Medya Destek Programı vardı.

Pek çok kriter yazılmış, haksız rekabeti önlemek ve dijital dönüşüm sürecinde gazeteciliği yaşatmak için kaynak

yaratılmış, onca emekle bir süreç başlatılmıştı. Şu yanıtı verdiler: “Biz herkese dağıtmak istiyoruz. Ya herkes alacak, ya hiç kimse...” Şimdilerde rulet masalarının artıklarından bir medya büyüyor. Gazetecilik gailisi olmayanların medyası bu... Hükümetler nedense onları pek bir seviyor!

Asgari Ücret: O bizim maaşımız

Biliyor musunuz, hani o füzenin düştüğü gece yarısı sabahın üçünde yatağından uyanan ve dağlara koşan; cephaneliğin patladığı gün doğumu yüzünü yıkayamadan kıyıya akan, hesapsız bir vakitte evladının üzerini örtemeden ölümlü trafik kazasının tanıklığında yüreği parçalanan, meclisten tarlaya acil servisten mahkemeye sürüklenen geleneksel medyadaki, özel sektördeki gazetecilerin çoğu... Hemen hepsi neredeyse asgari ücrete “maaş” diyor... Hem de her aybaşı şükrederek... Öyle duygu sömürüsü falan değildir bu çünkü bu sektörde “sömürü”nün ne olduğunu yaşamayan bilemez... O nedenle “destek” diyoruz, çok da keyfimizden değil... Siz kimi “patronlar”ın evlatlarını tımar eder, yakınlarınıza “danışmanlıklar” ayarlar, üyelerinize “üst düzey” sözleşmeler imzalar, beş senede bir kez işine gitmemişlere “terfi” tertipler, turiste ota bota teşvikler yağdırırken... Hani o sizi izleyen gazetecilerin de yüzüne bir bakınız arada... Samimiyetle bakınız, kibirle değil, dalga geçmeden...

Son Söz: O küçük insanlar için

Cumhuriyet’ten Elçin Poyrazlar yazmıştı. “Gazeteci dediğin küçük insan olacak. Küçük kadın, küçük adam...” Doğru demişti... “Kendisi için büyük hayalleri olmayacak mesela. Şan, şöhret, lüks bir yaşam gibi. Küçük hayalleri olacak; yıllardır üstünde çalıştığı kitabı bu sene bitirmek, çocuğunun iyi bir okulu kazanması, yeni bir dil öğrenmek...”

... “Yazılarını ‘büyük insanlar’ için yazmayacak. Yazdıkları, hiçbir politikacıyı, lideri, tarikat şeyhini, iş insanını okşamayacak. Tüm varlığı olan kalemi ve klavyesini kendisi gibi küçük insanların hizmetine sunacak... En çok da soru soracak. Ne yiyor ne içiyor küçük insanlar, onları yazacak. Geçimlerini nasıl sağlıyorlar? Eğitime ve sağlık hizmetlerine erişebiliyorlar mı? Çocuklarına iyi bakabiliyorlar mı? Sistem onlar için iyi çalışıyor mu? Kendilerini, eşitçe, özgürce ifade edebiliyorlar mı? Korkuyorlar mı? Hayallerini gerçekleştirebiliyorlar mı? Yoksa ülkeyi terk etmek mi istiyorlar?” İşte bu nedenle gazeteciliğe ihtiyaç var, basın desteğine, etik ve kurumsal gazetelere, mesleğin geleneksel öğretilerine ihtiyaç var. O “küçük insanlar” için... Ülkeyi terk etmesinler diye...

KIBRISTÜRK
sanayi odası
CYPRUSTURKISH
chamber of industry

Kıbrıs Türk Sanayi Odası

📍 Organize Sanayi Bölgesi 2. Cadde No:19 LEFKOŞA 📞 0(392) 225 8131 📠 0(392) 225 8130

www.kibso.org

Başaran Düzgün
Havadis Gazetesi
Genel Yayın Yönetmeni
basaranduzgun@havadiskibris.com

Teslim mi olacağız, yoksa direnecek miyiz?

Üniversitedeyken, özellikle hukuk dersine gelen hocalarımızın sık sık tekrarladığı bir cümle olurdu; "Gazeteler dördüncü güçtür..."

Devleti oluşturan üç güç vardır.

Yasama yani meclis.

Yürütme yani hükümet.

Yargı yani mahkemeler.

Gazeteleri dördüncü güç olarak nitelemek, bir yandan yasama-yürütme-yargı kadar güçlü olduklarını anlatmak içindi, diğer yandan da onlar gibi kamu görevi yaptıklarını belirtmek içindi.

Evet, gazeteler kamu görevi yaparlar.

Kamu yani halk adına yasama, yürütme ve yargıyı denetlerler-sorgularlar-kontrol ederler.

Tabii bu tanımlamaların yapıldığı dönemde bir tek devlet televizyonunun olduğu, gazetelere rakip olarak gösterilen internetin hayalinin bile kurulmadığı dönemlerdi.

Şimdilerde, gazetelerin ikiz kardeşleri televizyonlar çoğaldı, gazetelerin de içinde yer almak zorunda kaldıkları internet, sosyal ağlar aracılığıyla hayatımızın her alanına girdi.

Bu anlamda kağıda basılı gazeteler birtakım sıkıntılar yaşamaya başladılar.

Haberlerin ve reklamların internet ortamına kayması Amerika'da ve Avrupa'da birçok kağıda basılı gazetenin kapanmasına neden oldu.

Ama bizde tam ters bir durum var.

İnternet ortamı geliyor, sosyal ağlara bağımlılık artıyor ama aynı şekilde kağıda basılı gazetelerin sayısı da artıyor.

Geçmişte parti gazeteleri dahil 5 veya 6 gazete yayınlanırken şimdilerde bu sayı yirmilere çıktı.

Benim bile ismini hemen söyleyemeyeceğim gazeteler var.

Bu durum şüphesiz içinden geçtiğimiz "anormal" dönemin ürünüdür ve ayrı bir yazının konusudur.

Bu "anormal döneme" rağmen bence gazeteler hâlâ dördüncü güçtürler.

Çünkü haber üreten tek kaynak gazeteler ve gazetecilerdir.

Denetleyen-sorgulayan-kontrol eden güç hâlâ gazetelerdir.

Sosyal medyanın yarattığı kirlilik karşısında gazeteciler hâlâ güven kaynağıdır.

Çoğunluğun yaptığı haberler bilgi ve belgelere dayanmaktadır ve hesap verebilirlik marjındadır.

Yani sosyal medyada sıkça gördüğümüz yalan ve iftiraya

dayalı haberler kağıda basılı gazetelerde çok az yer almaktadır.

Zaten kağıda basılı gazetelerde yalan ve iftiraya başvuranlar da mahkemelerde hesap vermekte ve mahkum olmaktadır.

***

Kağıda basılı gazeteler bir süredir ekonomik olarak zor günlerden geçiyorlar.

Ülke ekonomisinde yaşanan daralma ve vatandaşın alım gücünün düşmesi şüphesiz gazeteleri de olumsuz etkiledi.

Bu çerçevede Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği kağıda basılı gazetelerin sorunlarıyla ilgili bir komite oluşturdu.

Bu komitede ben de yer aldım.

Geçmiş 4 senede tam 4 başbakan ve 5 maliye bakanı ile görüştük.

Bugüne kadar devletten tek bir kuruş yardım almayan gazetelerin desteklenmesi için çok çok iyi projeler hazırladık.

Ekonomik olumsuzluklardan özellikle gazete çalışanlarının etkilenmemesi için planlar yaptık, onlarca görüşme gerçekleştirdik.

Hedefimiz basın emekçilerinin mağdur olmamasıydı. Hazırladığımız kriterler tamamen basın emekçilerini korumaya yönelikti.

Bir önceki hükümet "Geleneksel Medya Destek Programına" yönelik adımlar attı ve çok az bir miktar yardımda bulundu.

Şimdiki hükümet aymaz bir şekilde bu programı uygulamayacağını açıkladı.

Başbakan "ben isterim ama ortağım istemez" havasında.

Ortağı tetikçileri aracılığıyla bize hakaret ettiriyor ve "Anavatanın fakir ve yetimlerinin parasını Türkiye düşmanı gazetelere mi vereceğiz" diye yayınlar yaptırıyor.

Nihayetinde kendisi de meclis kürsüsünde "bu paraları gazetelere vereceğimize yol, hastane, okul yaparız" diyor.

Tarihin şahit olmadığı basın düşmanı bir hükümetle karşı karşıyayız.

Kumar ve bet paralarıyla yayınlanan gazetelerin emrinde gerçek basın emekçilerini yok etme azmiyle davranan bir hükümet.

Karşı karşıya olduğumuz durum aslında çok nettir;

Bunlara teslim mi olacağız?

Yoksa direnecek miyiz?

Doğadan sofraya

Mehmetcik Cittaslow Market

Mehmetcik Belediyesi

Rasih Reşat
Kıbrıs Postası
Genel Yayın Yönetmeni
rasihresat@gmail.com

“Biz size söylemiştik” diyeceğimiz günler gelecek...

Geleneksel Medya komitesi olarak bir süreç yaşadık.

Türkiye medyasının KKTC'deki varlığının yarattığı haksız rekabet konusunda KKTC devletinin herhangi bir refleks geliştirememesi ve dünyayı kasıp kavuran dijitalleşme sürecinin getirdiği doğal zorluklar karşısında KKTC medyasının günden güne eridiği vakadır.

Ekonomik bağımsızlığını yavaş yavaş yitiriyor olması ve medyanın sahiplik yapısının dramatik bir şekilde değişmesi, medyanın geleceği ile ilgili endişe verici soru işaretlerine neden olmaktadır ve olmaktadır.

Ben ve yönettiğim Kıbrıs Postası “İstemiyoruz” diyerek bu konuyu aslında kapatmış, ancak sevgili Damla Soyalp'in bu konuda yazı istemesi ile süreci yeniden yaşayıp anlatmak durumunda kalıyorum.

Dönemin Maliye Bakanı Serdar Denktaş bu konuyu görmüş ve medya yöneticilerini toplayarak bu konuda bir çalışma yapılmasını istemişti.

Devletin kasasından alelade bir kaynak aktarımı ne etik ne de doğru olacağından, kriter konmasını ve gazetelerin bu kriterlere uymasının teşvik edilmesi konusunda karşılıklı mutabakata varıldı ve özellikle Sevgili Cenk Mutluyakalı'nın ciddi uğraşları ile bu kriterler belirlendi.

Noldu?

Gazeteler bu destekten yararlanmak için kriterlere uymak, bir başka deyişle çalıştırdığı basın emekçilerini kayıt altına alıp sosyal güvencelerini eksiksiz yatırmak, çalışanların belli bir oranda Sarı Basın Kartı sahibi olmasına özen göstermek, vergi, kayıt gibi kurumsallığın gereklerini yerine getirmek gibi uğraşlar içerisine girdiler.

Bunda ne kötülük olabilirdi?

Aksine devletin teşvik sistemleri tüm kuruluşların kurumsallaşması, toparlanması, kişilere bağlı değil sistemlere bağlı çalışmasını desteklemesi gerekirken, garip bir tavırla, Kıbrıs Türk Basını, hükümeti tarafından yalnız bırakıldı.

Hükümet, “Beni eleştirene neden para vereyim” tavrı

içerisine girip, birkaç noktada büyük yanlışlar yaptı.

Halbuki, demokrasi ve şeffaflığın yüzü suyu hürmetine “beni eleştirdiği için destek olmam lazım” demesi gerekirdi. En azından kameralar karşısında gördüğümüz siyasiler böyle davranacakları ile ilgili sonradan manipülasyon olduğunu anladığımız bir tavır gösterdiler.

Diğer bir yanlışlık ise, “para verme” ifadesi.

Para sanki alın terini akıtarak kazandığı ve kendi özel hesaplarından aktaracağı bir paraydı. Para kamunun parası. Meclis'in onayladığı Bütçe Yasası'nın içinde yer alan bir kaynaktı. Meclis aynı meclis, sadece iktidar değişince yasalar da mı değişir diye soru işaretleri havada uçuşmaya başladı.

Dedim ya, Kıbrıs Postası ve yöneticilerinin bu konuda artık bir beklentisi yoktur.

Hatta net bir şekilde ifade edeyim talebi de yoktur.

Ancak, saçları ağaran, gözlüksüz okuyup yazamaz hale gelen bizim jenerasyon gazeteciler, sonraki jenerasyon meslektaşlarımıza bırakabileceğimiz bir Kıbrıs Türk medyası olup olmayacağını endişesini yaşamaktayız.

Siyasiler iktidarda olduklarında kontrol altında tutabilecekleri kamu medyasının yanında herhangi bir medya kuruluşu kalmamasını yeğleyebilirler, ancak muhalefete düştüklerinde seslerinin nasıl çıkacağını da merak etmek durumundadırlar.

Kamu dışındaki Kıbrıs Türk Medyası elbette desteklenmeli. Bugün belki önemini hissetmiyorlar ve bizi baş belası olarak görüyorlar ama gelecek yıllarda, kurumsallaşmamış, içinde gerçek mesleği gazetecilik olanların değil, önüne gelenin çalıştığı, vergi vermeyen, hatta bir sıkıntı anında sorumlu tutulabilecek kurumsal kimliği bile olmayan ve kime hizmet ettiği belirsiz bir medya ile karşı karşıya kalındığında, bugünleri arıyor olacağız.

İşin bu noktaya gelmesine neden olanların karşısına geçip, “biz söylemiştik” demek istemiyoruz ama anlaşılın öyle olacak.

Güneş Enerjiniz, Temiz ve Güvenli Olsun

Temiz ve Güvenli
Olsun

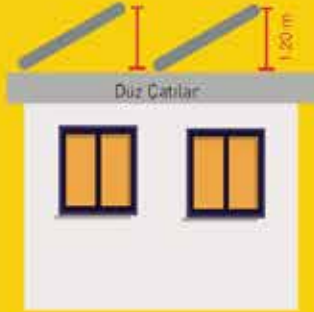
Güneş Enerji Panelleri kurulması için de kural ve standartlar var!

Biliyor musunuz

Planlı Kent ve
Standartlar için
**Belediyenize
Başvurunuz**

Güneş panellerinin en yüksek kısmı, çatı zemininden hesaplanmak üzere, 1.20 metreden daha yüksek olmamalıdır.

Güneş Panellerinin çatıdan olan üst yüksekliği 20 santimetreden fazla olmamalıdır.

Güneş panellerini monte etmek için statik, elektrik ve mimari projenizle birlikte İnşaat Ruhsatı başvurusu yapmanız gerekmektedir.

Pergola üzerine ya da bahçe içerisine monte edilecek olan güneş panelleri, çevresi ile uyumlu olacak şekilde kurulmalıdır.

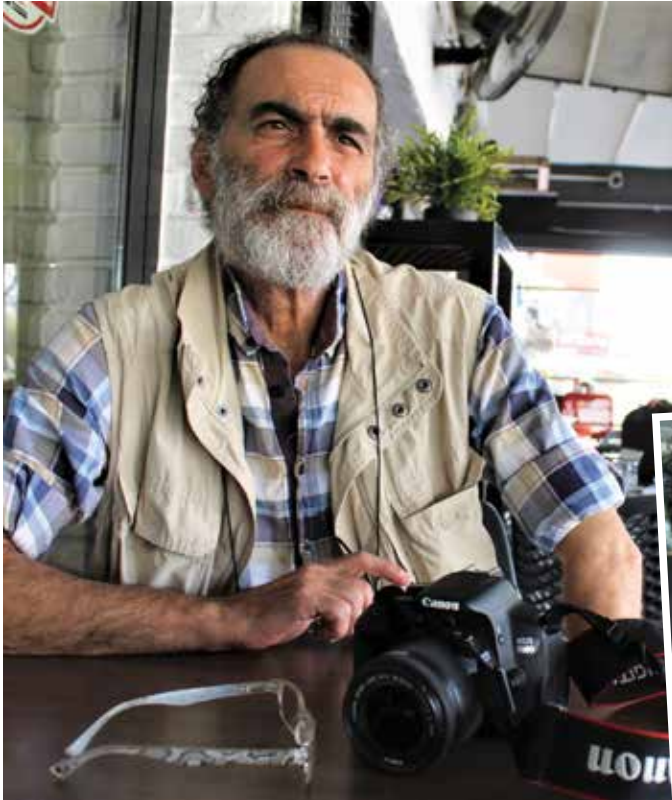
Rahme ÇİFTÇİÖĞLÜ
rahmeciftcioglu@gmail.com

1970'lerden beri gazetecilikle iç içe olan Ahmet Okan, olanaksızlıklara rağmen mesleği her zaman severek yaptı

“Mürekkep kokusuyla çalışmanın heyecanı başkaydı...”

Ahmet Okan'ı abim Vasvi Çiftçiöğlü'nün “Yasemin Kokan Şehir” belgeseliyle tanıdım. Birebir tanıma da değil. Ses bantlarını çözerek... Diğer Lefkoşalılar gibi o da doğup büyüdüğü kenti anlatmıştı... Hammal'ın Meyhanesi, Efe'nin Kahvesi gibi unutulmaz mekanları, Aylakçı, Çoronik gibi Lefkoşa'nın renkli simalarını, bayramları, sinemaları... Belgeselin üzerinden çok uzun zaman geçti. İlk kez tanışacağız. Lefkoşa'yı da soracağım ona. Daha hüzünlü konuşacak bu defa. İlk sorular çocukluk yıllarından...“Bunları konuşmaya gerek yok” dedi nazikçe ve ben bir sıfır yenik başladım röportaja...

Ahmet Okan, 1952'de Lefkoşa'da dünyaya geldi. Doğduğu

Gençler bilinçli... Biz tamamen amatördük

günü de söylemedi. “Bazen Aralık'ta kutlarım doğum günümü bazen de Ocak'ta. Bana belli olmaz...” dedi. İlköğretimi Atatürk İlkokulu'nda, ortaöğretimi Lefkoşa Türk Lisesi'nde tamamladı.

Karnaval'la başlayan gazetecilik serüveni

Gazetecilikle lise son sınıfta tanıştı. Hasan Kahvecioğlu'nun daha çok gençliğe yönelik hazırladığı “Karnaval” isimli haftalık gazeteye katkı yaptı, müzik köşesi hazırladı. İlk kez gördüğü matbaadaki çalışmaları mistik bulduğunu

anlattı.

“Gazetenin dağıtımını köy otobüsleri aracılığıyla yapardık. Deveciler Hanı, otobüslerin durak yeriydi. Gazeteyi şoförlere verirdik, onlar da köy kahvesine götürürdü. Bu sadece Karnaval için değil, tüm gazeteler için geçerliydi. Gazeteler dağıtımını böyle yapardı.”

Döneme damgasını vuran bir gençlik örgütü: DGD

Ankara Hukuk Fakültesi'ni kazandı ama kısa bir süre sonra eğitimini yarıda bırakarak ülkeye döndü. İlerleyen yıllarda Açık Öğretim'de İşletme Fakültesi'ne bağlı “Yönetim ve Organizasyon” bölümünü bitirdi, Girne Amerikan Üniversitesi'nde gazetecilik üzerine yüksek lisans yaptı. İlk gençlik yılları devrimci hareketin içinde geçti. “Türkiye'de öğrenim gören 1968 kuşağı, Kıbrıslı Türkler, Fransa'dan başlayıp

Gazeteciler dönemin Enformasyon Müdürü Oktay Öksüzoğlu ile bir toplantıda

dünyayı etkisi altına alan kitlesel hareketi Kıbrıs'a taşıdı. Demokratik Gençlik Derneği örgütlü mücadelenin ilk adımı olarak 1 Mayıs 1975'te kuruldu. Derneğin adı daha sonra Devrimci Gençlik Derneği (DGD) oldu". Ahmet Okan'ın Lefkoşa'da çalıştığı "Ün Pastanesi", daha sonra açtığı "Okan Plak", tabiri yerindeyse DGD'nin üssü gibi oldu. DGD, döneme damga vuran gençlik örgütü olarak tarihteki yerini aldı.

"Doğru ya da yanlış ne yaptıysak inarak yaptık"
O yılları "Çok hızlı geçti..." diyerek hatırlıyor. "Sosyalist fikirlere sahip insanlardık. Bu görüşün memleketin her bucağına yayılması için nefessiz bir çaba içindeydik. Yaptığımız siyaset değildi. Doğru ya da yanlış ne yaptıysak inarak yaptık. Doğrular bir şekilde sürüyor. O dönemin mücadelesi olmasaydı belki de bu dönemlerin demokratik rahatlığı da olmayacaktı. Birçok insan bu konuda büyük bedeller ödedi"

Gazetecilerin Denktaş'a yaptığı ziyaretlerden biri

"Gazetecilik benim için heves olmaktan çıktı. Ben bu mesleği çok sevdim"
1970'lerin içinde Yenidüzen Gazetesi'nde çalışmaya başladı. Fotoğraf çekti, köşe hazırladı. "Bu yıldan sonra gazetecilikten hiç kopmadım. Bu iş benim için heves olmaktan çıktı, mesleği çok sevdim..."
Ahmet Okan, CTP'nin Basın Yayın Propaganda Sekreteri de oldu. "Yenidüzen Gazetesi'ni fabrika kapılarında sattık. O yıllarda Yenidüzen okuru olmak, gidip bayiden bu gazeteyi almak kolay değildi."

"Mürekkep kokusunu içine çeke çeke gazetecilik yapmanın heyecanı başkaydı"
1980'li yıllardan sonra geçimini tamamen bu meslekten sağlamaya başladı. Söz Gazetesi'nde çalıştı. Gazeteciliği

olanaksızlıklar içinde yaptıklarını anlattı ve ekledi: "Mürekkep kokusunu içine çeke çeke gazetecilik yapmanın heyecanı da başkaydı..."
Ortam, Kıbrıs Postası, Yenigün, Kıbrıs Gazetesi gibi birçok yerde görev yaptı. Arif Hasan Tahsin, Sabahattin İsmail, Bekir Azgın, Raif Denktaş, Orbay Deliceirmak, Neriman Cahit, Şener Levent, İsmet Kotak birlikte çalıştığı isimlerden bazıları. Dergilerde de yazdı. Şiir kitabı yayınladı. Şarkı sözü yazmaya başlayınca şiir yazmayı bırakmış.
Ahmet Okan, Cumhurbaşkanlığı'nda Basın İşlerinde görev aldı. Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Raif Denktaş ve 2. Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat'la çalıştı. Sarayda yaklaşık 18 yıl görev yaptı.

"Cumhurbaşkanlığı'nda geçirdiğim onca senede yararlı birikimler elde ettim, memnunum"

Muhafif bir isim olarak Cumhurbaşkanlığı'nda çalışmaya nasıl karar verdi? Buradaki yıllar nasıl geçti?

"Toplumda demokratik eğilimler arttıkça keskin saflaşmalar da önemini yitiriyordu. 1993 yılında Cumhurbaşkanlığı Dairesi'nde sözleşmeli çalışmaya başladığımda, bunu garipseyenler de oldu, garipsemeyenler

Gazeteci Sevgül Uludağ ve Rum gazetecilerle birlikte

de. Sanırım zaman içinde bütün bunlar ortadan kalktı. Ancak, Sayın Talat seçimleri kaybettikten sonra orada kalamazdım çünkü hayatım boyunca benimsemediğim bir siyasi çizgi Cumhurbaşkanlığı'na egemen olacaktı. CTP'li arkadaşlarla birlikte buradan ayrıldık. Geçirdiğim onca senede çok yararlı birikimler elde ettim, bu bakımdan memnunum."

"Matbaalarda gazete hazırlama dönemi bitmiştir"

Öncelerde "basın", şimdilerde "medya"... Sektörün değişim

Ahmet Okan Rum Yönetimi Başkanı Yorgo Vasiliu ile

Gazetecilerin bir Londra seyahatinde Şener Levent ve Sabahattin İsmail ile

içinde olduğunu belirten Ahmet Okan değişimi şu şekilde özetledi:

“Dünyada dev gazeteler kağıdı terk ediyor, bu iş sanal dünyada devam ediyor. Yani evriliyor... Türkiye’de de burada da gazetelerin tirajları yerlerde. Bence ülkedeki gazete patronları bu konuda karar vermeli ve sanal dünyaya geçmeli. Israrla kağıda sarılmanın anlamı yok. İletişimde inanılmaz bir teknoloji var. Bence, matbaalarda gazete hazırlama dönemi bitmiştir.”

“Sanal dünyada haberlerin ömrü de uzun...”

Toplumun buna hazır olup olmadığıyla ilgili soru üzerine Ahmet Okan, “Benim gördüğüm kadarıyla hazırdır. Binlerce insan haberleri, yazıları sanal dünyadan takip ediyor. Sanal dünyada haberlerin ömrü de uzun...” dedi.

“Genç meslektaşlarıyla ilgili değerlendirmesi nedir?” sorusu üzerine ise Okan, “Gençler bizden daha bilinçli... Büyük çoğunluğu akademik eğitim aldı. Biz tamamen amatördük... Neyi nasıl, hangi kalitede yapardık... Bütün bunları geriye baktığınızda değerlendirebiliyoruz” yanıtını verdi.

Kıbrıs Postası Gazetesi’nin sahibi ve Başyazarı İsmet Kotak ile gazete çalışanları bir kutlama anında

BRT Müdürlüğü de yapan Ahmet Okan artık emekli. Havadis Gazetesi’nde köşe yazısı yazıyor. “Günlük politik yazı yazmayı, sağla, solla uğraşmayı, ‘o böyle’ dedi, ‘şu şöyle’ dedi demeyi artık kendime uygun görmüyorum. ‘O dandik yazıları nasıl yazıyordum’ diye kendime soruyorum. Pişmanlık duyduğumdan değil, öz eleştiri, ya da kendime çekidüzen vermek veya en önemlisi kendimi arama... Elbette o yıllarda böyle bir vizyonumuzun olması mümkün değildi. Kaleminizin demlenmesini istiyorsanız bunun geçmişi olacak. Bu geçmişte amatörlükler olması da mümkün. Hangi dili kullanırsanız kullanın yetersiz

kalabilir, siz ısrarla okuyacak ve yazacaksınız ve bir gün istediğiniz noktaya ulaşacaksınız. Ve bu işin sonu olmadığını da bileceksiniz...”

“Keşke hayatımda bir tek müzik olsaydı”

Torun sahibi olan Ahmet Okan, şimdiki hayatını çok sevdiğini, müzik yaptığını söyledi, “Geçmiş yıllarıma yanmıyorum ama keşke hayatımda bir tek müzik olsaydı” dedi.

Kendisini nerede dinleyebileceğimizi sordum. “Beni bir yerde dinleyemezsiniz çünkü önce benim kendimi dinlemeye ihtiyacım var. Bu kadar zamandır kendimi dinlememişim. Önce ben kendimi dinleyim. Paylaşma gereksinimi duyarsam müziğimi insanlarla da paylaşırım.”

YeniGün Gazetesi çalışanlarından oluşan futbol takımı

Ülkedeki gazete patronları da bu konuda karar vermeli. Matbaalarda gazete hazırlama dönemi bitti. Israrla kağıda sarılmanın anlamı yok

“Şimdiki gençleri daha değerli buluyorum”

Peki gençlik hareketinin öncülerinden olan, DGD’nin başkanlığını da yapan Ahmet Okan, şimdiki gençleri nasıl değerlendiriyor?

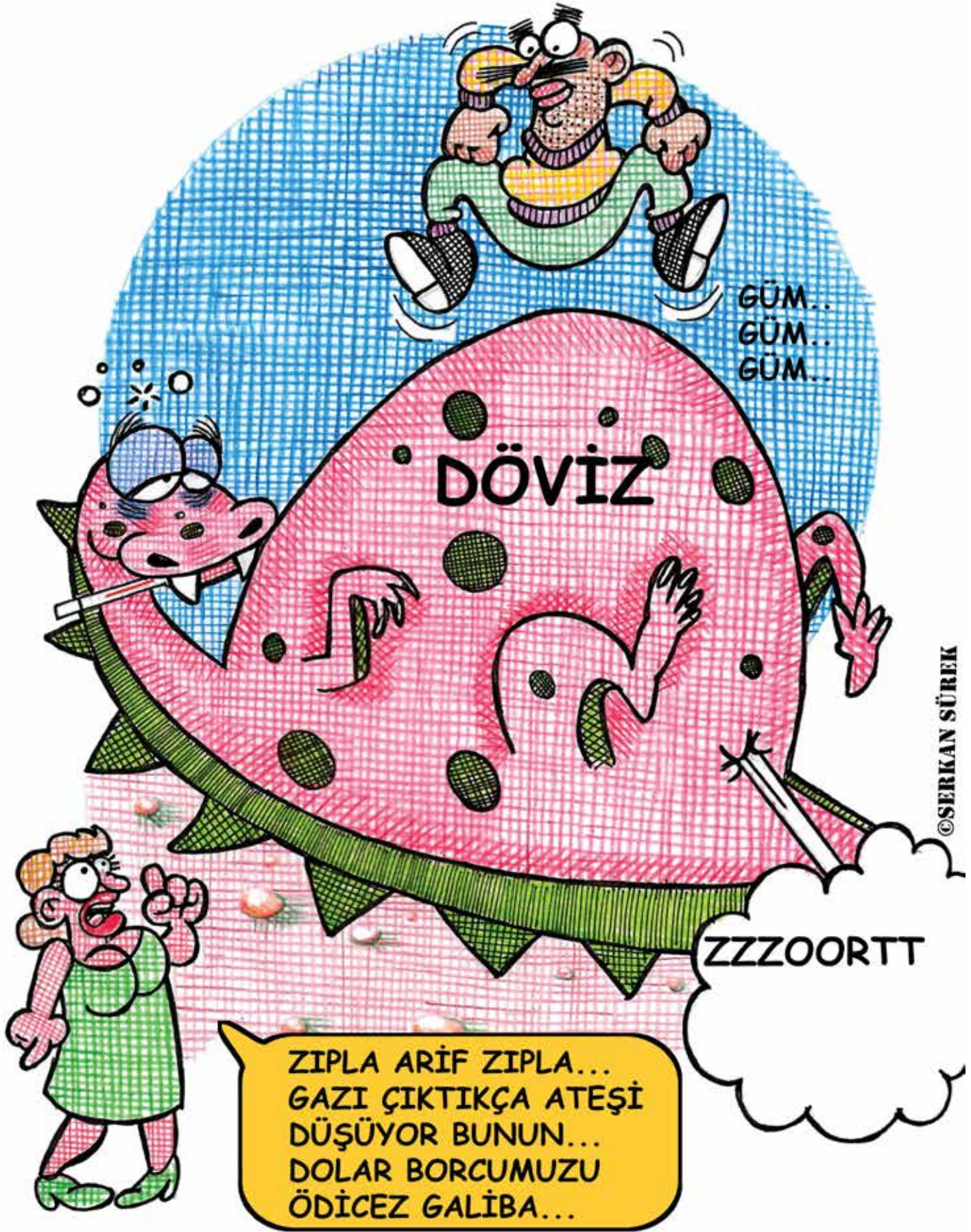
“Bizim yaşadığımız koşullar başkaydı... Şimdi gençlerin yaşadığı koşullar başka. Bazıları gençleri ‘a politik’ diye eleştiriyor. Buna katılmıyorum. Onların frekansları başka. Bizim gibi düşünmeleri imkansız. Daha rahat görülebilirler ama ben şimdiki gençliği çok daha değerli buluyorum. Hayat başka şeylere evriliyor. Bizler de bunu film gibi izliyoruz...”

“Bir şehri kaybediyoruz. Bu his acı veriyor”

Ahmet Okan’ın son sözleri Lefkoşa’yla ilgili. “Bir şehri kaybediyoruz. Bu his acı veriyor. Cıvıl cıvıl, dayanışmanın, insani değerlerin, her türlü yoksunluğa karşı birlikteliğin olduğu bu şehir artık yaprak dökümü gibi...”

Havadis Gazetesi’nin yayını olan Poli Dergisi’ne emeği geçenlerle birlikte

GM..
GM..
GM..

DÖVİZ

ZZZOORTT

ZIPLA ARIF ZIPLA...
GAZI ÇIKTIKÇA ATEŞİ
DÜŞÜYOR BUNUN...
DOLAR BORCUMUZU
DİCEZ GALİBA...

SERKAN SÜREK

► Gözde Süreç Sarı
gsurec@gmail.com

Gazete sayısı sizce çok sesliliğin bir göstergesi mi?

Ülkede gazete sayısı her geçen gün artarken, gazetecilerden gazete sayısı ile çok seslilik arasındaki ilişkiyi değerlendirmelerini istedik.

Çeşitli platformlarda gazetecilik yapan 6 kişiye “Gazete sayısı sizce çok sesliliğin bir göstergesi mi?” sorusunu yönelttik.

Gazete sayısının her zaman çok sesliliğin göstergesi olmadığına değinen gazeteciler, içerik ve ifade özgürlüğüne vurgu yaptı.

Duygu Alan

Bana göre, sayı, çok sesliliğin bir kriteri değildir. Tek bir gazete bile çok sesli olabilir. Bu da o gazetenin yayınlarında her kesimin görüşlerine yer vermesi; ülkeden, dünyadan önemli spor, magazin, aktüel, ekonomi de dahil tüm haberleri vermesi, bu haberleri objektif biçimde hazırlayıp, servis etmesi ile mümkündür.

Raif Uzkan

Demokratik açıdan hatta ifade özgürlüğünden yola çıkarsak gazete sayısı çok seslilik olarak görülebilir. Ancak kontrolsüz ve belli etik değerleri benimsememiş kişilerin (sermayenin) gazeteyi kendi çıkarları için kullanması doğru değil. Gazete sayısının fazla olması “çok sesliliği” her zaman temsil etmeyebilir.

Aksine habercilik anlamında kalitenin de sorgulanmasını gerektirir. 20'ye yakın günlük gazete yayımlanıyor ancak içinde özel ve araştırma haberleri yapan çok az sayıda gazete var. Çalıştırdıkları gazeteci sayısı ve ödenen maaşlar ortada, yatırımlar ya eksik yapılıyor ya hiç yapılmıyor. Böyle bir ortamda çok seslilik ancak gazete sahibinin sesine dönüşüyor.

Bertuğ Topal

Ülkemizde çok seslilik adına gazetelerin varlığı ciddi bir önem teşkil ediyor. Zaman içerisinde gelişen ekonomik koşullar bu çok sesliliğin bir nebze yara almasına neden oldu. Bir ülkede çok sesliliğin en temel unsuru olan yazılı basının ayakta kalması ve

bunun yanı sıra güçlü bir dijital medyanın gelmesi ülke için gayet yararlıdır. Ülkede demokrasinin ilerletilebilmesi, denetim mekanizmasının işlemesi gibi birçok noktada ciddi görevlerin düştüğü gazeteler ne yazık ki son dönemlerde bir takım farklı odakların eline geçti. Çok sesliliği sağlamak görevinde olan gazeteler için asıl tehlike, bu farklı odaklar tarafından kişisel çıkar amaçlı kullanılmasıdır. Şuna da değinmeden geçemeyeceğim ki ülkemizdeki gazete sayısı çok sesliliğin bir göstergesi olarak iyi görünse de ekonomik olarak ayakta kalmak için reklam ihtiyacı duyan bu kuruluşların pastayı bölüşmesine neden oluyor. Tabii ki tek sesliliği kimse istemez ama nüfusa bakıldığında çok sesliliğin üzerinde bir gazete sayısı olduğu da görülüyor. Görevi sadece halkı bilgilendirmek olan ve sadece bu görevi yapan gazetelerin ve internet sitelerinin çok sesliliğe yapacağı katkı ülkede demokrasinin ilerletilmesi açısından önemlidir.

Fehime Alasya

Çok seslilik açısından gazete sayısının fazla olmasının, tek sesli ve tek taraflı basın olmasından daha iyi olduğu kanısındayım. Çok sesliliğe hayat tanınmasının, ülkede farklı sesler barındırılmasının önemi bu açıdan

bence çok ciddi. Bu bağlamda ülkede farklı seslerin yükselmesi görevi pek tabi medyaya düşmekte fakat...

Günümüzde gelinen noktada nüfusa oranla ülkedeki gazete sayısının fazla olduğunu düşünüyorum. Bu ortamda sistem, profesyonelleşme ya da kurumsallaşmayı değil, yazılı basının "kişilerin ego tatmin alanı" ya da "çıkar arenası" olmasına neden oluyor.

Güçlü ekonomi, sermayenin gücü 'reklam' veya 'destek' adına bürünerek medyanın üzerine çöküyor, etik habercilik anlayışı da bu sayede ciddi ölçüde gölgeleniyor. Tüm bunları konuştuğunuz zaman da 'içerik' ya da 'profesyonel çalışmadan' maalesef eser kalmıyor. Bilgi kirliliği yayıldıkça yayılıyor... Günümüz internet haberciliği ve sosyal medya kullanımı ise bu kirliliğin yayılmasında bana göre öncü...

Gizem Kaygısız Cafer

Gazete sayısındaki artış tabi ki tekelleşmenin önüne geçen bir faktördür. Ancak çok seslilik başlı başına gazete sayısının artması ile sağlanan bir durum değildir. Çok seslilik için kurumsallaşmış, güçlü yapılarda basın yayın organlarına ihtiyaç vardır.

Aynı kaynaktan üretilen haberlerle bunu sağlamak mümkün değildir.

Hasan Yıkıcı

Kıbrıs'ın kuzeyinde hem basılı gazetelerin hem de internet gazetelerinin gittikçe artmakta olduğunu gözlemliyoruz. Fakat bu artış ülkemizdeki fikirlerin çeşitliliğini değil daha çok belli başlı güç çevrelerinin

çıkar çeşitliliğini göstermekte. Kıbrıs'ın kuzeyindeki gazeteci sayısı azaldıkça, gazete sayısı artmakta; gazetecilik faaliyeti yerini gittikçe hırçınlaşan belli başlı sermaye-iktidar odaklarının tetikçilik faaliyetine bırakmakta. Elbette işini hakkıyla ve bin bir çeşit fedakarlık, güçlkle yapan, gazetecilik etik ilkelerine sadık gazeteler ve gazeteciler varlığını sürdürmektedir. İktidarların hakikati gizlediği, bozduğu veya çarpıttığı sürece de her zaman hakikatin dilini konuşan gazeteciler olacaktır. Fakat bugün Kıbrıs'ın kuzeyindeki genel duruma baktığımız zaman, ne yazık ki medya alanının kocaman bir çöplüğe dönüştüğünü görüyoruz. Muhabirsiz, hiçbir özel içerik üretmeyen, sadece kötü yapılmış ön sayfalardan ibaret olan gazetelerle dolu bir alandan bahsediyoruz.

Ne yazık ki bu çeşitlilik fikirlerin çeşitliliğini yansıtmıyor. Çünkü derdi fikir olan veya fikirlerden hareket eden gazetelerden değil, çıkarılardan ve sermaye-iktidar ilişkileri bağlamında belli güç odakların amaçlarına yönelik kurguladıkları araçlardan bahsediyoruz. Bugün hem geleneksel hem de yeni medyanın en büyük sorunlarından biri niteliksizleşmedir. Ne yazık ki nitelikli pek çok gazeteci ekonomik nedenlerden dolayı sektörü terk etmek zorunda kalıyor. Hal böyle olunca medyadaki kalite hızla düşmekte; etik gazetecilik derdi yerini kısa dönemli çıkar ilişkilerine bırakmakta. Her şeye rağmen, gittikçe çöplüğe dönüşen bu medya alanında, etik değerlerinden vazgeçmeden, gerçekten gazetecilik faaliyeti yapmak demek, bir çeşit direniş sergilemek anlamına gelmekte. Gazeteciliğin tam da bugün ihtiyaç duyduğu şey etik değerlerine sadık, gazetecilik ilkelerinden ödün vermeyen, her hangi bir güç ilişkisinde yer almayan bağımsız gazetecilerin çoğalmasındır.

TAK ve DAÜ Gündem Gazetesi Medya Etik Kurulu Deklarasyonu'nu imzaladı

olmaması kabul edilemezdi” dedi.

Azgın: İş birliğinin yararlı olacağına inanıyoruz

Medya Etik Kurulu Başkanı Bekir Azgın da, TAK'ın Medya Etik Kurulu Deklarasyonu'nu imzalamasından duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Bekir Azgın, “Güvenilirlik bu tür çabalarla elde edilir. Okur gazeteciye ne denli güvenirse bu iş o kadar daha iyi olur. Bu iş birliğinin yararlı olacağına gönülden inanıyoruz.” dedi.

Türk Ajansı Kıbrıs (TAK) ve Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ) Gündem Gazetesi Medya Etik Kurulu Deklarasyonu'na imza koyarak etik kodlara uyacaklarını taahhüt ettiler.

Türk Ajansı Kıbrıs 14 Ekim 2019'da Medya Etik Kurulu Deklarasyonu'nu imzaladı. Deklarasyona TAK Müdürü Fehmi Gürdallı ile Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Başkanı Sami Özuslu imza koydu. İmza töreninde Medya Etik Kurulu Başkanı Bekir Azgın ile Medya Etik Kurulu üyesi ve TAK Yönetim Kurulu üyesi Perihan Aziz de hazır bulundu.

Gürdallı: TAK'ın deklarasyona imza atmaması eksiklikti

İmza töreninde konuşan TAK Müdürü Fehmi Gürdallı, Türk Ajansı Kıbrıs'ın halihazırda belirlenen ilkelere zaten uyduğunu, ancak Kıbrıs Türk basınının en önemli unsurlarından biri olarak, bugüne dek Medya Etik Kurulu Deklarasyonu'nu imzalamamasının bir eksiklik olduğunu, atılan imza ile bu eksikliğin giderildiğini vurguladı.

Özuslu: TAK'ın deklarasyona imza koymasından mutluluk duyduk

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği (KTGB) Başkanı Sami Özuslu da konuşmasında “TAK büyük oranda ‘Gazetecilik Meslek İlekleri’ne uyuyor olsa da böyle bir deklarasyonda imzası

Aziz: Medyamıza zenginlik katacak

Medya Etik Kurulu üyesi ve TAK Yönetim Kurulu üyesi Perihan Aziz de "TAK zaten bir okul, gazetecilik meslek ilkelerini uyguluyor. Ancak bunun teyit edilmesi, TAK'ın buna öncülük etmesi medyamıza bir zenginlik katacaktır. Daha ilkeli yayına hizmet edecektir." şeklinde konuştu.

DAÜ Gündem Gazetesi'nden de Deklarasyon'a imza

Medya Etik Kurulu Deklarasyonu 5 Kasım 2019'da ise Doğu Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi'nin öğrenci uygulama gazetesi olan DAÜ Gündem gazetesi tarafından imzalandı. Deklarasyona DAÜ İletişim Fakültesi Yeni Medya ve Gazetecilik Bölüm Başkanı Doç. Dr. Metin Ersoy ve Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Başkanı Sami Özuslu imza koydu. İmza töreninde Medya Etik Kurulu Üyeleri, DAÜ Gündem Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Can Bekcan ve DAÜ Gündem Gazetesi okur temsilcisi Dr. Engin Aluç da hazır bulundu.

Azgın: İlkeler uyuşması halinde daha iyi bir gazetecilikten söz edebileceğiz

İmza töreninde konuşan Medya Etik Kurulu Başkanı Dr. Bekir Azgın, kendisinin de geçmişte katkı koyduğu DAÜ Gündem Gazetesi'nin de Medya Etik Kurulu Deklarasyonu'nu imzalayan kuruluşlar arasına girmesinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Azgın, ülkemizde gazeteciliğin gün geçtikçe seviye kaybettiğini belirterek, deklarasyona daha fazla yayın kuruluşunun imza koyması ve ilkeler uyuşması halinde daha iyi bir gazetecilikten söz edebileceğini ifade etti.

Özuslu: Etik anlayışın yerleştirilmesine üniversitelerden başlanması önemli

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Başkanı Sami Özuslu da, etik kavramının ülkemizde intihar ve kazalarla ilgili fotoğrafların sorgulanmasıyla tartışılmaya başladığını hatırlattı. Medya Etik Kurulu'nun kurulmasıyla etik kavramının daha sistematik bir şekilde gündeme geldiğini belirten Özuslu, etik anlayışının yerleştirilmesine üniversite gazetelerinde çalışan gençlerden başlanmasının önemli bir adım olacağına dikkat çekti. Özuslu, deklarasyonun diğer üniversite gazeteleri tarafından

da imzalanmasının gelecek için etik gazeteciler ordusu yaratacağını söyledi.

Ersoy: Diğer üniversitelere de örnek olacağımıza inanıyorum

DAÜ Yeni Medya ve Gazetecilik Bölüm Başkanı Doç. Dr. Metin Ersoy da, bir üniversite gazetesi olan DAÜ Gündem Gazetesi'nin bir eğitim gazetesi olarak etik değerlere verdiği önemden bahsederek, etik kuralların öğrencilere öğretilip, uygulatıldığını ifade etti. Kendilerinin Medya Etik Kurulu Deklarasyonu'nu imzalayarak diğer üniversite gazetelerine de örnek olacaklarına inancını belirten Ersoy, deklarasyona imza koymaktan gurur duyduklarını kaydetti.

Medya Etik Kurulu Deklarasyonu

Medya Etik Kurulu Deklarasyonu'na imza koyan örgütler ve basın-yayın kuruluşları, ülkede yayıncılık alanında etik kodlara uyulması konusunda aktif çaba sarf etmek üzere oluşturulan 'Medya Etik Kurulu'nun çalışmalarına katkı koyacaklarını ve kurulun alacağı kararlara uyacaklarını taahhüt ve kabul etmektedir.

Medya Etik Kurulu tarafından oluşturulan 30 maddelik 'Gazetecilik Meslek İlkeleri' arasına 'gerçekleri nesnel bir biçimde, çarpıtmadan, sansürlemeden aktarmak', 'demokratik değerlere ve insan haklarına aykırı yayın yapmamak', 'masumiyet karinesine saygılı olmak, suçluluğu yargı kararıyla sabit olmadıkça herhangi bir kişiyi suçlu ilan edecek yayın yapmaktan kaçınmak', 'Çocuklarla ilgili suçlarda, zanlı, sanık, mahkûm, tanık, mağdur ya da maktul statüsünde olan 18 yaşından küçüklerin açık isimleri ve fotoğrafları yayımlanmamak', 'Şiddeti haklı gösteren, özendirilen ve kışkırtan, nefret ve düşmanlığı körükleyen nitelikte yayın yapmamak', 'gazeteciliğin evrensel ilkelerine uymak' gibi maddeler bulunuyor.

2019 Nisan ayından itibaren 6 kez toplanan Medya Etik Kurulu (MEK), yapılan şikayetleri değerlendirdi, bazı kararlara imza attı.

08 Nisan 2019

Karar 85:

Murat Kanatlı ve Houssein Sadri, Yeni Bakış Gazetesi'nde yayınlanan "Suçlu Gücü Ülkeyi Bitiriyor" başlıklı haberde göçmenlere karşı nefret dili kullanıldığını bildirdiler. MEK, yaptığı değerlendirmede şikayetleri haklı buldu. Bu konuyla ilgili basına açıklama yapılması ve Yeni Bakış Gazetesi'nin uyarılması kararlaştırıldı.

Karar 86:

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'nin gönderdiği Kemal Darbaz'ın şikayeti değerlendirildi. Kemal Darbaz, BRTK TV'de yayınlanan programının giriş kısmında yaptığı konuşmasının "sansürlendiği"ni iddia etti. MEK yaptığı değerlendirmede BRTK Müdürü Aysu Basri'nin konuşmanın çok uzun olduğu görüşüyle hemfikir oldu. Ayrıca Kemal Darbaz'ın politik manifesto okur gibi sunum yaptığını ve tarafsız davranmadığını saptadı. Buna ek olarak, gazetecinin görevinin kendi görüşlerini öne çıkararak değil, kaynak kişi/kişilerin görüşlerini öne çıkaracak uygun sorular sorması gerektiğini anımsattı. Bu çerçevede KTGB'ye bilgi verilmesi karara bağlandı.

13 Mayıs 2019

Karar 87:

Yeni Bakış Gazetesi'nin MEK'i hedef alan yazısına polemik olmaması için yanıt verilmemesine karar verildi.

Karar 88:

BRT adına Selda İçer'in yaptığı şikayette "evrenselgazete.com" ve "kıbrısadahaber" adlı internet sitelerinin BRT haber sitesinden kaynak göstermeden fotoğraf ve haberleri aynen kullandığı ve bu sitelerin daha önce uyarıldıkları göz önünde tutularak kınanmaları kararlaştırıldı.

11 Haziran 2019

Karar 90:

Rana Sarro'dan gelen mektuba resmi bir yolla ve email yolu ile yanıt verilmesi ve MEK'in yaptığı işin herhangi bir yasadışı yönü olmadığını ama kendisinin mahkemeye başvurma niyetinde olduğunu belirtmesi üzerine en doğal hakkı olduğunun vurgulandığı bir yazı yazılması kararlaştırıldı. Yazının MEK üyesi Av. Nuray Necdet tarafından kendisine gönderilmesi kararlaştırılmıştır. Keza Evrensel Gazete'nin MEK'i tanımaması Evrensel Gazetesi şikayetçisinin Medya Etik Kurulu Deklerasyonu'nu imzalayan bir kurum olduğunun bilgisini de hatırlatmak isteriz yönünde bir yazı yer alacak.

09 Temmuz 2019

Karar 91:

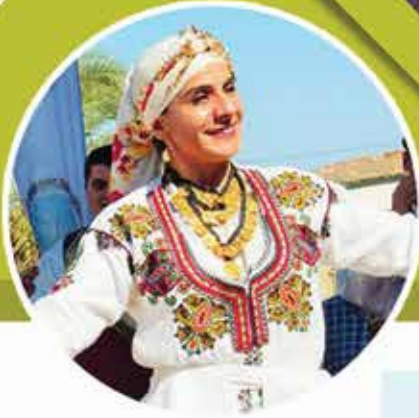
Alliance of Independent Press Councils of Europe'a üye olup olmama konusu tartışılmış, avantajları ve dezavantajları üzerinde durulmuş ve sonuçta üye başvuru formunun istenmesine karar verilmiştir. Üye formundaki içeriğe göre katılıp katılmama hususunda son karar verilecektir.

03 Eylül 2019

Karar 92:

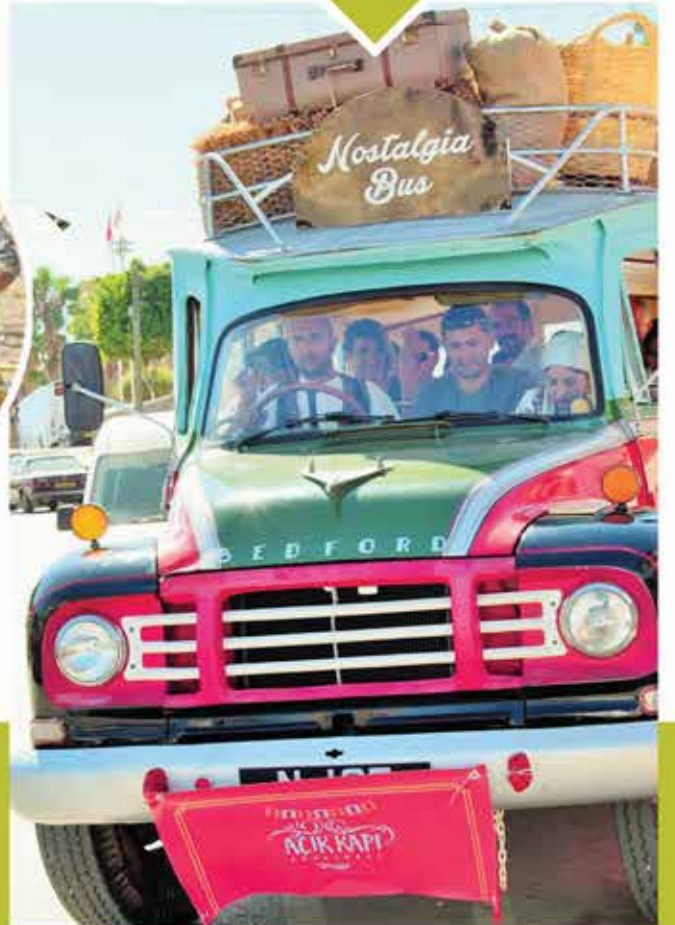
Engin Aluç'un önerisi doğrultusunda Üniversitelere birer proje sunulup, medyamızda etik sorunların raporlaştırılması konusunun ele alınması ve bunu gerçekleştirmek için bir sonraki toplantıda Engin Bey'in bu konuda bir rapor sunması kararlaştırıldı.

Lefke Belediyesi

Tel: (392) 7287732
Fax: (392) 7288394
lefkbelediyesi1@hotmail.com
<http://www.twitter.com/LefkeBelediyesi>

KTGB'DEN HABERLER

“Mümkün” projesi açılış etkinliği yapıldı

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'nin, gazetecilerin ve medya kurumlarının basın özgürlüğünü ve temel insan haklarını desteklemek amacıyla Avrupa Birliği finansal desteğiyle üç yıl boyunca sürdüreceği “Mümkün”(Possible) projesinin açılış etkinliği 8 Mayıs 2019'da yapıldı. KTGB Kompleksi'ndeki Paradise Park Salonu'nda yer alan geceye Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, çok sayıda yabancı diplomat, sivil toplum örgütü temsilcileri ve basın mensupları katıldı. Gece, basın özgürlüğünün toplumların hayatında ne denli önemli olduğuna vurgu yapılırken, projeden duyulan memnuniyet dile getirildi. Proje koordinatörü Hüseyin

Silman, “Mümkün” projesinin amacını “Gazeteciler Birliği'nin kurumsal kapasitesini geliştirmek, buna bağlı olarak Kıbrıs Türk medyasının güçlenebilmesi için kapsamlı bir vizyon geliştirmek ve gazetecilerin mesleki standartlar ve etik değerler konusundaki farkındalıklarını artırmak” olarak üç maddede özetledi.

11 Temmuz Basın Günü resepsiyonla kutlandı, ödüller verildi

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'nin her yıl geleneksel olarak düzenlediği “11 Temmuz Basın Günü” resepsiyonu, medya başarı ve teşvik ödülleriyle hizmet onur ödülleri töreni yapıldı. Kıbrıs'ta bir Kıbrıslı Türk tarafından çıkarılan ilk Türkçe gazete Saded'in 130. yıl dönümünde düzenlenen

etkinliğe, Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, Başbakan Ersin Tatar, 2. Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat, bakanlar, milletvekilleri, bazı diplomatlar, sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ile Kuzey ve Güney Kıbrıs'tan gazeteciler katıldı. Kıbrıs Türk Gazeteciler

Birliği Kompleksi'nde yer alan resepsiyonda, Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Başkanı Sami Özuslu, Başbakan Ersin Tatar ve Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı birer konuşma yaptı. Konuşmaların ardından ödüller takdim edildi.

KTGB'DEN HABERLER

Gazeteci Değişim Programı'nın ikincisi gerçekleştirildi

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) önderliğindeki gazeteci değişim programının ikincisi gerçekleştirildi. AGİT Basın Özgürlüğü Örgütü'nün Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, Basın Emekçileri Sendikası ve Güney Kıbrıs'tan Kıbrıs Gazeteciler Sendikası ortaklığında Diyalog Projesi kapsamında düzenlenen Değişim Programı çerçevesinde Dayanışma Evi'nde resepsiyon düzenlendi. Resepsiyon öncesinde ise AGİT Medya Özgürlüğü Temsilcisi Harlem Desire, Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Başkanı Sami Özuslu, Basın Emekçileri Sendikası Başkanı Ali Kışmır ve Kıbrıs Gazeteciler Sendikası Başkanı Yorgos Frangos'un katılımı ile toplantı

düzenlendi. Toplantıda süreç ve yeni projeler ele alındı. Toplantının ardından, Değişim Programı'nda görev alacak gazetecilere Diyalog Projesi anlatıldı, geçen yıl program çerçevesinde görev alan Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk bazı gazeteciler deneyimlerini aktardı. Konuşmaların ardından resepsiyona geçildi. Resepsiyonda, Kıbrıs Türk Gazeteciler

Birliği tarafından AGİT Basın Özgürlüğü Ofisi'ne verilen Barış Gazeteciliği Ödülü de Desir'e takdim edildi. Değişim Programının ikincisine katılan gazeteciler Kasım ayı içinde karşılıklı basın kuruluşlarında çalışma imkanı buldu.

İsmail Saymaz "Türkiye'de gazeteci olmak" üzerine konuştu

Gazeteci-Yazar İsmail Saymaz, Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'nin Dünya Basın Özgürlüğü Günü çerçevesinde düzenlediği etkinlikte "Günümüz Türkiye'sinde Gazeteci Olmak" başlıklı konuşma yaptı. 3 Mayıs Cuma akşamı KTGB konferans salonunda yer alan söyleşide Saymaz, çarpıcı tespitlerde bulundu, Türkiye medyasındaki önemli değişimlerin altını çizdi. İsmail Saymaz, günümüz Türkiye'sinde 'ana akım medya'da neredeyse gazeteci kalmadığını, birçok ismin hapiste ya da yurtdışında bulunduğunu, çok sayıda gazetecinin de mahkemelerde açılan davaların sonucunu beklediklerini vurguladı. Gazeteci yazar İsmail Saymaz Türkiye'de yaşadığı deneyimleri paylaştığı söyleşi öncesinde okurları için kitaplarını da imzaladı.

KTGB "Basın özgürlüğü paneli" gerçekleştirildi

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'nin 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü etkinlikleri çerçevesinde 'Kuzey Kıbrıs'ta Basın Özgürlüğü' konulu panel düzenlendi. KTGB Lokalinde yer alan panelde basın özgürlüğünün önemine vurgu yapılırken ülke basının durumu değerlendirildi, tüm tarafların uzlaşmasıyla basın yasasının güncellenmesi gerektiğine vurgu yapıldı. Panelde İçişleri Bakanı Ayşegül Baybars, Barolar Birliği Başkanı Hasan Esendağlı, Akademisyen İbrahim Özejder, Gazeteci Ali Baturay ve Gazeteci Özgül Mutluyakalı konuşma yaptı.

KTGB'DEN HABERLER

“Genç Bakış Açısıyla Basın Özgürlüğü”

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'nin 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü etkinlikleri çerçevesinde Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı ile

işbirliğinde düzenlediği kompozisyon yarışmasında dereceye girenlere AKM'de düzenlenen törenle ödülleri verildi. “Genç Bakış Açısıyla Basın Özgürlüğü” başlıklı kompozisyon yarışmasında Yakın Doğu Koleji'nden Selin Yüksel, “Keleşsiz Basın” kompozisyonu ile 1.'lik; Polatpaşa Lisesi'nden Sedanur Özkoyuncu, “Basınca Özgür Müüz?” kompozisyonu ile 2.'lik; Yakın Doğu Koleji'nden Muhterem Özkaramanlı, “Çivi Üstünde Yatan

Devlet” kompozisyonu ile 3.'lük ödülü aldı. Polatpaşa Lisesi'nden Emsan Karataş, “Basın Özgürlüğü” kompozisyonu ile ve Şht. Turgut Ortaokulu'ndan Aybüke Sude Celasun da “Doğru Söyleyen Dokuz Köyden Kovulmasın” kompozisyonu ile teşvik ödülüne layık görüldü. Törende Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Başkanı Sami Özusul ile dönemin Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Cemal Özyiğit de birer konuşma yaptı. Konuşmaların ardından yarışmaya katılan tüm gençlere ve öğretmenlerine katılım belgesi ve hediyeler de verildi.

“Kayıpların İzinde Nobel'e Doğru”

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'nin, “3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü” çerçevesinde 2019 Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilen araştırmacı-gazeteci Sevgül Uludağ'la bir söyleşi gerçekleştirildi. KTGB Konferans

Salonu'nda yer alan söyleşide RSF Basın Özgürlüğü Ödülü de alan Sevgül Uludağ, kayıp kişilerin hikayelerini dile getirirken; araştırmaları sırasında yaşadıklarını da anlattı.

Ergüçlü'nün kitabı KTGB etkinliğinde tanıtıldı

Deneyimli gazeteci Süleyman Ergüçlü'nün kaleme aldığı ‘Bir Dakika, Bir Ömür’ kitabı Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği etkinliğinde tanıtıldı. Kitap tanıtımı, KTGB Kompleksi Paradise Park Salonu'nda yer alırken, Süleyman Ergüçlü kitabı hakkında bilgiler

vererek soruları yanıtlayıp kitabını imzaladı. KTGB Başkanlığı da yapmış usta gazeteci Süleyman Egüçlü yeni kitabında 1974'e kadar olan anılarını kaleme alıyor ve anlattıklarıyla bir döneme ışık tutuyor.

T&T'den KTGB'ye ziyaret

T&T Ercan Havalimanı İşletmeciliği Genel Müdürü Serhat Özçelik KTGB'yi ziyaret etti. Ziyarette KTGB Başkanı Sami Özusul ile bazı yönetim kurulu üyeleri hazır bulundu. Özusul, kamusal alanlarda habere erişim konusunda zaman zaman yaşanan

sıkıntılara dikkat çekerek, Ercan Havaalanı'nda bu yönde tedbirler alınabileceğini vurguladı. T&T Ercan Havalimanı İşletmeciliği Genel Müdürü M. Serhat Özçelik ise, toplumun gören gözü, duyan kulağı olan basın daima yanında olduklarını dile getirdi.

KTGB'DEN HABERLER

'Mendil' belgeselinin Lefkoşa'daki ilk gösterimi KTGB'de yapıldı

Kıbrıslı iki kadın Leyla ve Maria'nın yaşam öyküsünden kesitler sunan belgesel film, "Mendil" 21 Kasım Perşembe akşamı Gazeteciler Birliği konferans salonunda gösterildi. Lefkoşa'nın kuzeyinde gerçekleşen ilk gösterim olması nedeniyle belgesele ilgi yoğun olurken, duygusal

anlar da yaşandı. Belgeselde Maria Chrisantou'nun, gözyaşlarını silmesi için Leyla Kıralp'a mendilini vermesiyle başlayan dostluk anlatılırken, Kıbrıs'ın yakın tarihinde yaşanan kayıplar ve göç konusu da farklı bir bağlamla ele alındı. İki toplumlu 'Biz-Emeis' ve 'Aynı Gökyüzü Altında' isimli televizyon

programlarından tanıdığımız Hristalla Avgusti belgeselin yönetmenliğini üstlenirken, görüntü yönetmenliğini de Christos Ayiomamitis gerçekleştirdi. Deneyimli gazeteci Hüseyin Halil de araştırmaları ile belgesele destek verdi.

KTGB Ümit Kıvanç'ı ağırladı

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, Işık Kitabevi tarafından düzenlenen fuarda bu yıl Türkiye'nin önemli gazeteci, yazar ve belgeselcilerinden Ümit Kıvanç'ı konuk etti.

'O meslek bunalımda, hakikat arayışına devam' ismiyle gerçekleşen panel, özetle günümüzde gazetecilik mesleğinin yüzleştiği tehlikeleri, yerelden sıyrılarak, mesleği küresel bir perspektife taşımamanın yollarını anlattı.

Gecede yoğun bir ilgi ile karşılanan Kıvanç'a bir diğer gazeteci, yazar akademisyen Sinan Dirlik eşlik etti. Panelde özellikle gazetecilik mesleğinin önce kendine verdiği zararları, daha sonra da Neoliberalizm ve sanal alemin basına etkilerini tartışıldı.

Kıvanç ayrıca gazeteciliği ve basın kavramını, 'medya sektörü'ne

dönüştüren, iş alanında yozlaştırıp rayından çıkararak medya patronlarını da eleştirirken, kendi kendilerini pop yıldızları ya da çürük meyve kabalayan manav haline getiren gazetecilerin de bizzat mesleğin

bunalımından müsebbip olduğunu hatırlattı. Kıvanç'a göre tüm bunları bilmek, unutmamak, her şeyden önce bunalımda olan gazetecilik mesleğini kurtulmak anlamında hayati öneme sahiptir.

En güzeli iyilikte yarışalım

KIBRIS
VAKIFLAR
İDARESİ

1571

ZEN
diamond

ZEN'SİZ OLMAZ

ERDİNÇ
KUYUMCULUK

ZEN KKTC DİSTRİBÜTÖRÜ

TAŞKINKÖY/LEFKOŞA
0392 225 21 85
0392 225 22 87

EK AKSESUAR KARŞISI / GİRNE
0392 815 72 38
0392 816 08 03

CITY MALL AVM / MAĞUSA
0392 365 20 07

İskele Belediyesi Kültür Evi Hizmetinizde

KÜLTÜRÜMÜZE IŞIK TUTUYORUZ

Bozdağ Sokak No:4, PK 99850, İskele, KKTC

Tel: (0392) 444 21 22 - Cep: 0548 810 13 13 - Fax (0392) 371 22 99 - E-mail : Info@iskelebelediyesi.com

www.iskelebelediyesi.com

[f /iskele.belediye/](https://www.facebook.com/iskele.belediye/)

[t @iskelebelediye](https://www.instagram.com/iskelebelediye/)

